

Посібник з вивчення Біблії в Суботній школі
з коментарями для вчителів
(квітень, травень, червень 2026 року)

ЗРОСТАННЯ У ВЗАЄМИНАХ З БОГОМ

Ніна Етчисон

ЗМІСТ

Вступ. Взаємини з Богом	2
Урок 1. Перевірка реальності – 28 березня – 3 квітня	4
Урок 2. Пізнати Бога – 4–10 квітня	20
Урок 3. Гордість проти смирення – квітень 11–17	34
Урок 4. Роль Біблії – 18–24 квітня	47
Урок 5. Як вивчати Біблію – 25 квітня – 1 травня	61
Урок 6. Воїни молитви – 2–8 травня	75
Урок 7. Практична молитва – 9–15 травня	90
Урок 8. Віра – 16–22 травня	104
Урок 9. Гріх, Євангеліє, Закон – 23–29 травня	117
Урок 10. Покаяння і прощення – 30 травня – 5 червня	131
Урок 11. Невдачі – 6–12 червня	144
Урок 12. Поділіться вісткою про Ісуса – 13–19 червня	157
Урок 13. У вічність – 20–26 червня	172
Матеріал для навчання вчителів СШ	186

Уривки зі Святого Письма взято із Сучасного українського перекладу Біблії Рафаїла Турконяка (2024) (якщо в дужках не зазначено іншого перекладу).

ВЗАЄМИНИ З БОГОМ

Незалежно від того, чи ви народилися і зростали в адвентистській сім'ї, чи щойно повірили в Бога; чи прочитали багато посібників з вивчення Біблії, чи лише почали їх досліджувати; незалежно від того, де ви перебуваєте сьогодні у вашій духовній мандрівці, — тема зростання в осмислених стосунках з Богом має вирішальне значення.

Взаємини з Господом впливають на всі аспекти життя. Можливо, ваше уявлення про Нього стало спотвореним або розмитим; якщо це так, молитесь про краще розуміння Бога. А може, ви бажаєте оновити своє духовне життя, зокрема поглибити молитву й вивчення Біблії. Можливо, ви роздумуєте над іншими питаннями, які впливають на ваші стосунки з Богом, а саме: гордість і смирення, віра і знання, гріх і Божий Закон, покаяння і прощення, здобуття духовних фортець і подолання невдач, підтримка ближніх у їхньому спілкуванні з Богом тощо.

Ваші взаємини з Богом — найважливіші! Не зволікайте, налагоджуйте їх, укріплюйте, поглиблюйте. Саме зараз — не колись у майбутньому — час працювати над цими стосунками, адже (ще раз наголосимо) вони впливають на всі аспекти вашого життя: на шлюб, виховання дітей, взаємини з друзями, на фінансові рішення, дозвілля, прагнення... і, звичайно ж, на ваше вічне майбутнє.

Біблія наскрізь пронизана темою Божого прагнення до спілкування з людьми, що знаходить відображення в багатьох історіях, прикладах

і текстах. Проте, враховуючи обсяг «Посібника з вивчення Біблії», ми можемо запропонувати лише деякі з них.

Якими б не були ваші взаємини з Богом сьогодні, запропоновані уроки написані з думкою про вас. Ми прагнемо, щоб ці 13 коротких цілеспрямованих уроків пробудили у вашому серці любов до Ісуса Христа й відданість Йому, коли ви наново шукатимете Його в поточному кварталі.

Оскільки тема нашого Посібника стосується взаємин, він написаний у більш особистому стилі, адже йдеться про особистого Бога, Котрий бажає знати вас особисто.

Еллен Уайт наголошувала, що «послідовне життя в Христі — це велике чудо» (Бажання віків. С. 407). Біблія використовує метафору перегонів, щоб описати стосунки з Богом упродовж усього життя. Наша нагорода — нетлінний вінець (див. 1 Кор. 9:24, 25) і вічне життя з Господом. Наш духовний забіг — це марафон, а не спринт. Бувають моменти, коли ми перестаємо бігти або навіть падаємо, але після цього встаємо і продовжуємо біг. Нам необхідно триматися курсу, незважаючи на неминучі випробування і труднощі (див. Євр. 12:4–11). Утім, ми звершуємо цей марафон не самі — поруч із нами інші бігуни, котрі люблять Ісуса та Його Слово. Найважливіше те, що Ісус пообіцяв дати нам Помічника. «І Я попрошу Отця, і дасть вам іншого Утішителя, щоб навіки перебував з вами, — Духа Істини, Якого світ не може прийняти, бо не бачить Його і не знає Його. А ви знаєте Його, бо Він при вас перебуває, й у вас буде Він» (Івана 14:16, 17).

Ми долаємо життєвий шлях не самотужки — Помічник не тільки перебуває з нами, а й живе в нас, щоб зміцнювати і підтримувати нас під час бігу, спрямовуючи наш погляд «на Проводиря й Вершителя віри, на Ісуса» (Євр. 12:2).

Пишучи ці уроки, я молюся, щоб Святий Дух зійшов на нас — на кожного зокрема і на всесвітню Церкву загалом та наблизив усіх до Господа. Адже немає нічого важливішого за міцні взаємини з Богом. Тож навчаймося разом пізнавати Ісуса, любити Його й перебувати в Ньому.

***Ніна Етчисон** — керівниця і головна редакторка навчальної програми Суботньої школи «Живі в Ісусі» при Генеральній конференції. Вона живе для того, щоб надихати й навчати інших глибоко особисто пізнавати Бога через Його натхненне Слово. Ніна одружена з Меттом, у них троє дітей-підлітків.*

ПЕРЕВІРКА РЕАЛЬНОСТІ

Біблійні тексти для дослідження:

Об'явл. 3:14–22; 4:9–11; Бут. 2:7; 3:8–10; Єрем. 31:3, 4; Івана 15:1–11; Римл. 8:9–11.

Пам'ятний текст:

«Як полюбив Мене Отець, так і Я полюбив вас; тож перебувайте в Моїй любові» (Івана 15:9).

Як би ви охарактеризували свої нинішні стосунки з Богом? Чи вони живі й міцні? Чи інвестуєте ви час у ці взаємини, у дослідження натхненного Божого Слова та в розмови з Ісусом як Другом? Якщо так, то скільки часу присвячуєте цьому?

Крім того, чи відчуваєте ви потребу розповідати іншим про свої взаємини з Господом, оскільки це найпрекрасніші стосунки у вашому житті? А може, навпаки, із часом вони згасли? Так, деколи ви згадуєте про них, але вони вже не такі міцні. Або, можливо, ви перебуваєте десь посередині, у стані, який Біблія називає «теплим» (Об'явл. 3:16).

Чи замислювалися ви коли-небудь над тим, що ангели дивуються, чому ми не живемо в спілкуванні з нашим Господом і Спасителем, чому не голодні та не спраглі близькості з Ним? Адже стосунки з Богом змінюють усе — і в теперішньому житті, і для вічності!

Цього тижня ми проаналізуємо наші нинішні взаємини з Богом та розглянемо деякі біблійні поради з цього питання. Фактично

ми не зможемо покращити свій стан, доки об'єктивно не перевіримо себе і не прислухаємося до порад Ісуса.

Неділя, 29 березня

НАШ СТАН

Ви коли-небудь замислювалися над тим, як Ісус описав би ваші нинішні стосунки з Ним? Можливо, Він сказав би, що вони міцні, а може, що в минулому були міцніші. А як Спаситель охарактеризував би Свій народ останнього часу? Ця характеристика міститься в уривку Об'явл. 3:14–22. Насамперед, Христос наголосив, що Він — «вірний та істинний Свідок, початок Божого творіння» (Об'явл. 3:14). Вірний та істинний Свідок завжди говорить прямо і чесно.

Прочитайте тексти Об'явл. 3:14–17, де Ісус описує теперішній духовний стан Свого народу. Чи стосуються ці слова особисто вас? _____

Спаситель запевняє нас, християн останніх днів, що знає кожного з нас. Ми не гарячі і не холодні та вважаємо, що нічого не потребуємо. Минають дні і тижні, ми проводимо трохи часу з Богом то тут, то там, гадаючи, що цього достатньо. Проте це не так. Насправді ми потребуємо Його значно більше, ніж можемо собі уявити. Звичайно, найкращий стан — любити Ісуса всім серцем і жити для Нього. Проте Господь запевняє: краще не любити Його зовсім, ніж бути байдужими. Він попереджає, що «виплюне» нас «зі Своїх уст» (вірш 15, переклад І. Огієнка), оскільки ми такі погані на смак. Ісус ще не вчинив цього і просить нас негайно зробити сміливий вибір.

Яку пораду дає нам вірний Свідок? Об'явл. 3:18, 19?

«Купувати» означає здійснювати обмін. Ісус щедро пропонує обміняти нашу байдужість на Його золото, білий одяг і мазь для очей. Господь хоче зробити нас духовно багатими, покрити нас одягом Своєї досконалої праведності та відкрити нам очі, щоб ми побачили, як постійне спілкування з Ним змінює абсолютно все. Він пропонує нам все необхідне, бо знає, що ми самі не можемо забезпечити себе. Спаситель спроможний це зробити і зробить, але тільки у відповідь на наше бажання.

Якщо ви усвідомлюєте свій жалюгідний духовний стан, то яку надію дає вам порада вірного Свідка?

Понеділок, 30 березня

ДОКІР, ПОКАЯННЯ, НАГОРОДА

Ісус каже: «Кого Я люблю, того докоряю й караю. Будь же ревний і покайся!» (Об'явл. 3:19). Ніхто з нас не сумнівається в тому, що Він дбає про нас і наше майбутнє. Наскільки легше було б Господу відмовитися від людства та не прямувати таким мученицьким шляхом, який Він обрав на цій Землі. Але саме через безмежну любов до Своїх дітей Христос докоряє нам у нашому теперішньому стані. Він бажає мати з нами значно сильніші, глибші стосунки. Його не влаштовує наша непостійність у взаєминах із Ним, наш підхід: «Я прийду до Нього, коли Він мені буде потрібний».

Спаситель докоряє нам для нашого ж добра і закликає нас покаятися. Однак ми не зможемо покаятися, якщо не усвідомимо свого реального стану. А Господь відкриває нам, у чому наша проблема: ми вважаємо себе багатими, а насправді і нужденні, і мізерні, і вбогі, і сліпі, і голі (див. Об'явл. 3:17).

Прочитайте текст Об'явл. 3:20. Що Христос обіцяє нам? А що ми повинні зробити, аби отримати обіцяне?

Це прекрасна, захоплива картина! Бог Усесвіту хоче сісти за стіл з вами, зі мною! Він бажає взаємної участі й розмови за смачною їжею. Це зображення близьких постійних стосунків, і Господь запрошує нас до таких взаємин.

Він терпляче чекає і стукає у двері вашого серця. Можливо, ви бачили в дитячих книжках такий малюнок: високий, статний Спаситель стоїть біля дверей і делікатно стукає. Він не вривається і не змушує вас до бесіди з Ним, не зазіхає на ваш час і ваше зайняте життя. Часу обмаль, ото ж, якщо ви почули Його стукіт, відчиніть двері. Він стоїть там і чекає, щоб увійти у ваше життя.

Ця метафора ілюструє стосунки, які Ісус бажає мати з кожною людиною. Але одного разу, коли ви зустрінетеся з Господом лицем до лица, коли покладете свій вінець до Його ніг у поклонінні з безліччю спасених (див. Об'явл. 4:9–11; 5:11–14), коли спробуєте повернутися

думками до своїх земних випробувань і побачите, що вони тьмяніють і мізерніють, — чи в той момент ви пошкодуєте про час, який провели з Ісусом на Землі?

Зараз Ісус стукає у ваше серце. Він кличе. Ви маєте зробити свідомий вибір, щоб відкрити Йому своє серце. Як споглядання Голгофського хреста і роздуми про його значення можуть надихнути вас зробити цей вибір?

Вівторок, 31 березня

ВІЧНА ЛЮБОВ

Змалювавши наш байдужий стан, Ісус закликає нас подолати його. «Переможцеві дозволю сісти зі Мною на Моєму престолі, — як і Я, перемігши, сів з Моїм Отцем на Його престолі» (Об'явл. 3:21). Для декого з нас це може бути найбільшою битвою, з якою ми будь-коли стикалися: усвідомити свій нужденний, жалюгідний стан, прислухатися до Божественного докору, покаятися, прийняти одяг Христової праведності та просити Його зцілити наші очі, щоб ми могли бачити.

Ісус бачить наш байдужий, теплий стан і закликає нас наслідувати Його приклад. Він каже: «Переможцеві... як і Я, перемігши» (Об'явл. 3:21). Син Божий переміг гріх, узяв на Себе покарання за наші гріхи і помер заради нашого спасіння. Він розуміє наші битви з гріхом та обіцяє допомогти нам.

Багато біблійних героїв відгукнулося на запрошення Господа приєднатися до Його завіту й налагодити завітні взаємини з Ним. Це головна тема всієї Біблії. Читаючи оповіді про цих людей, ми бачимо, що в різний час Бог по-різному взаємодіяв з ними.

Прочитайте наведені нижче тексти. Що вони відкривають нам про те, як Господь взаємодіє з людьми в різних ситуаціях?

Бут. 2:7 _____

Бут. 3:8–10 _____

Бут. 5:24 _____

Бут. 6:13 _____

Бут. 12:1–4 _____

Вих. 34:29 _____

Незалежно від того, чи Бог буквально ходив зі Своїми дітьми, чи просто розмовляв з ними, Він завжди бажав бути близьким до

людей. Незалежно від того, які ваші стосунки з Господом сьогодні, Він хоче бути поруч із вами. Про це свідчить пророк Єремія: «Здалеку з'явився мені Господь і сказав: Я полюбив тебе вічною любов'ю, тому Я і виявляю тобі милосердя. Я знову тебе відбудую, — і ти будеш відновлена» (Єрем. 31:3, 4).

Незалежно від того, починається ваш день чи закінчується, Бог шукає вас і чекає, бажаючи наблизити вас до Себе. Він хоче побудувати або перебудувати ваші стосунки з Ним. Якщо це не відбувається, то винні ви, а не Господь.

Що саме у вашому житті перешкоджає спілкуванню з Богом? Як ви можете подолати ці перешкоди?

Середа, 1 квітня

ПЕРЕБУВАЙТЕ

Вузькими сходами Ісус та учні зійшли з верхньої горниці надвір. Прямуючи тієї доленосної ночі в історії Землі до Гетсиманії, вони, мабуть, не усвідомлювали, наскільки значущими були останні слова, сказані їм Ісусом у горниці.

Що Спаситель сказав учням у верхній горниці? Що це для нас означає? Івана 15:1-11. _____

Ці слова Ісуса відкривають, що таке близькі стосунки з Богом. Зверніть увагу на дієслово, яке Він повторив 10 разів, — «перебувати». Перебувати в Ісусі означає жити у зв'язку з Ним.

Напередодні Свого розп'яття Спаситель не тільки наголосив на важливості перебування в Ньому, але й чітко вказав на те, як це практично відбувається в нашому житті. А саме: Ісус — Лоза, а ми — гілки. Унаслідок нашого перебування з Ним на наших гілках достигатимуть плоди. Ми не спроможні самі зростити ці плоди. Часом робимо вигляд, ніби перебуваємо в Ньому, але доказом протилежного буде відсутність плодів. Урешті-решт такі гілки засихають, і Виноградар відтинає їх.

Звичайно, ми всі стикаємося з викликами й болісними моментами. Та якщо перебуваємо в Ісусі, ці моменти сприятимуть більшому врожаю в довгостроковій перспективі. Плодоношення підтверджує, чи ми Його учні. Кожен приносить плід, аби прославити Його, а не себе. Перебування в Христі означає дотримання Божих Заповідей, які

є відображенням Його прекрасного характеру, Його безкорисливої любові. Перебування в Господі приносить велику радість. Перебувати в Ньому означає виконувати Його повеління у відповідь на Його любов. «Бо це любов до Бога — дотримуватися Його заповідей! А його заповіді не тяжкі» (1 Івана 5:3).

Фактично перебування в Ісусі — це протиотрута від нашого лаодикійського стану (див. Об'явл. 3:20; Івана 15:4). Це великий секрет повноцінного осмисленого життя на Землі й у вічності. Та, на жаль, ми чомусь так легко забуваємо пораду Господа.

Ісус закликає кожного з нас: «Як полюбив Мене Отець, так і Я полюбив вас; тож перебувайте в Моїй любові» (Івана 15:9). Любов Ісуса — це найбільша сила, яка притягає нас до Нього; усвідомивши цю любов, ми будемо глибоко зворушені та відповімо любов'ю до Бога і ближніх.

Четвер, 2 квітня

ПРИВИТІ ДО ВИНОГРАДНОЇ ЛОЗИ

Часом перебування в Христі може здаватися одним з найважчих обов'язків. Ми усвідомлюємо, що це нам необхідно, але високий темп життя затягує нас у свій вир, і нам важко впоратися з усіма викликами сьогоднішнього дня. Слідування за Богом може перетворитися на найбільший тягар у житті, особливо для тих, кого примушують до цього. Така релігія — це справді надто важка праця, бо зосереджена на зовнішніх діях, а не на внутрішньому стані. Але Господь бажає іншого: стосунків, заснованих на взаємній любові та вільному виборі, а не просто на правилах.

Крім того, ми можемо бути лише частково пов'язаними з Лозою, а не з'єднаними з нею всіма фібрами нашого єства. Ми можемо відвідувати богослужіння, молитися і робити те, що вважаємо правильним, але всередині відчуваємо себе спустошеними. Нам необхідно усвідомити: ми не можемо змусити себе перебувати в Ісусі, так само як гілка не може змусити себе приєднатися до лози. Бог полюбив нас першим; Він зробив перший крок. А наша відповідь — це реакція на те, що Господь першим здійснив для нас.

Якщо ви поцікавитесь, як виноградна лоза переживає зиму, то дізнаєтеся про захопливий факт: бруньки на гілках зневоднюються й ізолюються від системи росту до весни. Коли навесні ґрунт прогрівається і коріння поглинає воду, тоді сік тече вгору по стовбуру

й гілках лози до бруньок, а потім ініціює ріст. Без соку, що протікає по лозі, росту не буде.

Сік у виноградній лозі символізує Святого Духа в нашому житті. Ми можемо бути подібні до мертвої гілки, але коли вирішуємо проводити час зі Спасителем, Святий Дух вливається в нас, як сік від коріння, й оживляє нас, так що ми починаємо зростати. Як нам необхідно зробити свідомий вибір і захотіти перебувати в Ісусі, так само ми маємо просити, щоб Святий Дух наповнив наше життя.

Прочитайте тексти Луки 11:13; Єрем. 31:3; 1 Івана 4:19; Римл. 8:9–11. Яка основна звістка міститься в наведених віршах?

Саме Святий Дух спричиняє та підтримує наше зростання, процвітання і зв'язок з Лозою. Нам потрібно щодня просити Святого Духа, Котрий перебуває з нами на Землі, аби:

- бути нашим Утішителем (див. Івана 14:16–18);
- відкривати нам Ісуса (див. Івана 15:26);
- викривати наші гріхи (див. Івана 16:7, 8);
- вести нас до повної істини (див. Івана 16:13).

Ще раз прочитайте цей перелік. Як кожен аспект діяльності Святого Духа може вплинути на ваші стосунки з Богом?

П'ятниця, 3 квітня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Ще до нашого народження Бог полюбив нас. У Нього був план, щоб пізнати нас і щоб ми пізнали Його. Він шукає нас, як добрий Пастир, і запрошує щодня перебувати в Ньому. Нам лише потрібно відповісти Йому, а потім обміняти свою убогість і лаодикійський стан на Його щедри дари (див. Об'явл. 3:18, 19).

Подібно до повільного росту гілок виноградної лози, наші взаємини з Богом можуть розвиватися повільно, але можуть і швидко зростати завдяки рясному дощу. Незалежно від того, з якою швидкістю ми зростаємо та скільки плодів приносимо у своєму житті, нам щодня необхідний «сік», тобто Святий Дух, щоб ми перебували в Ісусі.

«Перебувати в Христі — це означає постійно приймати Його Дух і жити життям цілковитого підпорядкування Його служінню. Канал зв'язку між людиною і Богом має бути постійно відкритий. Як галузка безперервно тягне соки із живої виноградини, так і ми повинні з'єднатися з Ісусом та через віру отримувати від Нього силу й досконалість Його характеру» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 676).

«Як сухий відірваний пагін може стати одним цілим з материнською лозою? Як він може стати учасником життя і живлення живої лози? Лише через прищеплення до лози, перебуваючи з нею в найтіснішому зв'язку. Волокно за волокном, жилка за жилкою, гілочка міцно тримається життєдайної лози, доки життя лози не стане життям гілки, а гілка не принесе плоди, подібні до плодів лози» (Е. Уайт. Рукопис 67. 1897 р.).

Запитання для обговорення:

1. Подумайте про своє життя. Чи можете ви назвати якісь події, котрі спричинили ваш духовний стан лаодикійця? Які події наблизили вас до Бога?
2. Еллен Уайт писала про «постійне прийняття Його Духа». Як часто ви молитесь про отримання Святого Духа? Що змінилося б, якби ви щодня приймали Святого Духа?
3. Що могло б змінитися, якби ми, як Церква, молилися про Святого Духа більш широко й регулярно?
4. Об'єктивно й відверто проаналізуйте свої взаємини з Богом. Який свідомий вибір вам потрібно зробити, аби мати таку близькість із Ним, якої Він бажає, але якій ви перешкоджаєте?

Підсумок: Перш ніж почати зростати в стосунках із Богом, ми повинні зупинитися та проаналізувати свої нинішні взаємини з Ним. Якщо вони лаодикійські або якщо наші гілки не процвітають, Ісус має ідеальне рішення для нашого духовного стану: постійне перебування в Ньому. Що Господь пообіцяв новому лідеру, аби підтримати його? (Див. І. Нав. 1:5).

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Основні тексти:

Об'явл. 3:14–22; Івана 15:9; Єремії 31:3

У цьому уроці ми зіткнемося з реальністю нашого нинішнього духовного стану як Церкви. Це стосується нас як спільноти Божого народу і водночас — особисто, як окремих християн.

Ми проаналізуємо наш стан у світлі апокаліптичного послання до Лаодикійської церкви. Це послання — сьоме й останнє із серії листів до церков Малої Азії, згаданих у книзі Об'явлення. Усі сім листів містяться в розділах 2 і 3 та є пророчими посланнями, які охоплюють усю історію християнської Церкви — від апостольських часів до останніх днів. У цих листах Сам Бог звертається до Своєї Церкви.

Безперечно, згадані в книзі Об'явлення сім церков «Азії» — це не буквальні сучасні громади, яких сьогодні значно більше, ніж за часів апостола Івана. Подібно до традиції старозавітного пророцтва (див. Дан. 2; 7; 8; Єрем. 6:2), у книзі Об'явлення використано символічні образи для викладу її есхатологічного послання.

Зокрема символами пророчої істини слугують реальні церкви з їхніми конкретними історичними й географічними особливостями. Ці громади постають не лише як частина минулого, але також як образи духовного стану Божої Церкви в різні періоди її історії.

Щоб проілюструвати цю думку, достатньо побіжно переглянути послідовний розвиток дій Господа щодо Своєї Церкви, відображений у семи посланнях. Такий розвиток свідчить про поступове наближення приходу Господа:

1. **Ефес** — Господь «ходить» серед світильників (Об'явл. 2:1).
2. **Смирна** — Господь зазначає, що Він «був мертвий і ожив» (Об'явл. 2:8).
3. **Пергам** — Христос закликає: «Тому покайся, а коли ні, то прийду незабаром до тебе і боротимуся з ними мечем Моїх уст» (Об'явл. 2:16).

4. **Тяятири** — Господь наполегливо закликає: «Тільки тримайте те, що маєте, аж поки прийду» (Об'явл. 2:25).
5. **Сарди** — Христос попереджає: «Коли не будеш пильнувати, то Я прийду до тебе, наче злодій» (Об'явл. 3:3).
6. **Філадельфія** — Господь виголошує: «Я незабаром приходжу» (Об'явл. 3:11).
7. **Лаодикія** — Христос указує на Свою близькість до серця людини, промовляючи: «Ось Я стою під дверима і стукаю» (Об'явл. 3:20).

Отже, послання до Лаодикійської церкви позначає вирішальний момент наприкінці історії Землі, коли Прихід Господа наближається до свого апогею: Він уже стукає у двері людського серця. Христос очікує нашої відповіді на Своє щедре запрошення впустити Його в наше серце, щоб Він міг перебувати з нами і в нас (див. також Колос. 1:27).

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Послання до Лаодикійської церкви — це пророцтво, яке передвіщає духовний стан Божого народу в останні дні та закликає його відповідно відреагувати.

Автор цього послання постає з трьома титулами, кожен з яких має глибоке значення й охоплює історію людства — від кінця до початку. Така послідовність (наслідок–причина–наслідок) властива біблійній, особливо єврейській, структурі мислення.

Перший титул — «**Аміль**» (Об'явл. 3:14). Цим словом завершуються християнські молитви; воно виражає есхатологічну надію на виконання Божої обітниці про спасіння (див. 2 Кор. 1:20).

Другий титул — «**вірний та істинний Свідок**». Цей титул указує на постійну присутність Бога зі Своїми дітьми впродовж усієї історії людства.

Третій титул — «**початок Божого творіння**». Таке словосполучення веде нас до початку часів та свідчить про Христа як Творця, Котрий започаткував усю історію.

Ці титули перегукуються з образом Ісуса Христа у вступному видінні книги Об'явлення, де Його названо «вірним Свідком» і «Первородним з мертвих» (Об'явл. 1:5).

У вістці до Лаодикійської церкви згадані три ключові постаті:

- **посланець** — ангел Лаодикійської церкви (Об'явл. 3:14);
- **Автор послання** — Ісус Христос;
- **одержувачі** — Божий народ, якому адресована вістка.

Сам текст послання можна поділити на чотири основні частини:

1. Господь постає як Суддя, Котрий усе знає (Об'явл. 3:15).
2. Увагу зосереджено на Божому народі, який не усвідомлює свого справжнього духовного стану (вірші 16, 17).
3. Господь відповідає на цей критичний стан і дає Своїй Церкві пораду, як вийти із цього стану (вірш 18);
4. У посланні відкривається глибина Божої любові до Свого народу (вірші 19–21).

У наступному коментарі ми докладніше розглянемо кожен із цих частин.

1. Суддя народу

У першій частині вістки Господь відкриває Своему народові його духовний діагноз. Але ще до цього Він нагадує їм про Своє всезнання: «Я знаю твої діла» (вірш 15).

Ця думка має глибоке біблійне коріння. У Псалмах Давид починає свою молитву покаяння з усвідомлення тієї ж істини:

«Господи, Ти мене випробував і знаєш» (Псал. 139:1).

Людина не може сховатися від Божого ока:

«Куди піду від Твого Духа і куди втечу від Твого обличчя?» (Псал. 139:7).

У Біблії Бог постає як Суддя, Котрий бачить усе:

«...до Бога — Судді всіх...» (Євр. 12:23);

«Свідчу перед Богом та Ісусом Христом, Який має судити живих і мертвих» (2 Тим. 4:1);

«Адже перед Господніми очима всі дороги людини, — Він бачить усі її стежки» (Притчі 5:21);

«Господні очі є на кожному місці» (Притчі 15:3).

Не існує способу обманути чи оминати проникливий погляд великого Судді, Котрий водночас і наш Творець:

«Ти створив мої нутрощі, сформував мене в лоні моєї матері» (Псал. 139:13);

«Хіба Той, Хто створив вухо, не чує? Або Той, Хто створив око, не бачить?» (Псал. 94:9).

Слід зауважити: подібно до давньоєврейського пророка Міхея (див. 1:10–16), апостол Іван також використовує гру зі смисловим навантаженням географічних назв, надаючи біблійному тексту глибокого духовного сенсу.

Так, назва Лаодикія, що означає «суд народу», нагадує Божому народові про три великі істини:

1. Бог винесе справедливий сприятливий вирок на їхню користь у день суду.
2. Він помститься їхнім ворогам.
3. Саме значення назви «суд народу» вказує на заступницьке служіння Христа, Котрий спасає Своїх послідовників від гніву святого справедливого Бога.

Справедливі вимоги Закону були повністю задоволені завдяки викупній жертві Ісуса Христа. Саме тому Бог може виявляти милість і визволяти Свій народ від покарання за гріх.

Христос узяв на Себе кару замість грішників і став утіленням правосуддя для Свого народу — справедливостю для народу.

2. Духовний стан народу

Перший докір Бога щодо Лаодикійської церкви стосується їхнього позірно благочестивого вигляду. Вони — ні холодні, ні гарячі, натомість ледь теплі (див. вірші 15, 16).

Народ Божий вважає себе багатим (вірш 17). Тобто багатим на біблійні істини; зрештою, вони ж «останок», який зберіг істину. Вони вважають себе *лабс дікайос*, «праведним народом» (тут іронія, бо це ще одне можливе значення назви «Лаодикія»). Проте насправді лаодикійцям притаманні п'ять вад: вони — жалюгідні, нещасні, убогі, сліпі й голі.

Вони переконані, що бачать, і хваляться нібито глибоким духовним розумінням, пишуться пізнанням великих істин, хоронителями яких себе вважають. Проте не здатні побачити свого справжнього стану й великої потреби: їм бракує Святого Духа.

Істини, які визнають лаодикійці, не освячують їхнього життя. Самовпевненість і сліпота щодо власної потреби породжують та під-

живлюють гординю й усувають смирення. Саме звідси їхній виклик: «Я багатий, розбагатів і нічого не потребую!» (вірш 17).

Вони не відчують потреби пізнавати, зростати, змінюватися й шукати причину свого жалюгідного становища. Тому не відчують потреби в покаянні.

3. Господні настанови

З огляду на духовний стан народу, поради Господа до Лаодикії є прямою відповіддю на три їхні потреби. Перша з них стосується їхнього визнання віри, яке порівнюється з теплою водою. Тепла вода — неприємна на смак, вона викликає огиду. Саме тому Бог застерігає Свій народ, що викине його зі Своїх уст (див. Об'явл. 3:16; давньогр. *εμέο* — *вивергати, виблювати, випльовувати*). Тобто Його знудить від них, і саме про це Господь попереджав колись старозавітного Ізраїля (див. Левіти 18:25). Те, що лаодикійці «ні холодні, ні гарячі», додатково свідчить про їхню оманливу впевненість у власному духовному благополуччі, тимчасом як вони, навпаки, духовно вбогі.

Три слова щодо якості золота (вірш 18) дуже важливі: вони вказують на те, що Божий народ не повинен задовольнятися дешевим золотом, сплавленим з окалиною. Не слід також погоджуватися на фальшиве золото, яке має лише колір і вигляд справжнього золота. Через ці символи Господь застерігає Своїх дітей від фальшивої, поверхової релігії та закликає їх звернутися саме до Нього й отримати справжню, істинну цінність.

Друга порада Господа стосується одягу Його народу. Оскільки вони — голі, Бог радить їм також купити «білий одяг, щоб одягнутися» (вірш 18). В іншому місці Об'явлення Іван наголошує, що Новий Єрусалим — наречена Агнця, якій «дано одягнутися в чистий світлий вісон, оскільки вісон — то праведність святих» (19:8). Наша власна праведність — це, у найкращому разі, «поплямована одежа» (Ісаї 64:5), тому нам необхідний білий одяг досконалої праведності Христа, аби покрити нашу наготу. Цей білий одяг символізує зраховану й наділену праведність.

Оскільки Божий народ не здатний побачити свого справжнього стану, Господь радить їм намастити очі «мазтю», щоб повернути собі зір. Тоді вони зможуть усвідомити свою наготу й гостру потребу в Божих засобах духовного зцілення.

4. Любов Господа

Божий діагноз щодо реального стану Його народу має пробудити в їхніх серцях відчуття власної безпорадності й відчаю без Нього (вірші 15–18). А в наступному, 19-му тексті Господь відкриває безмежність Своєї любові.

Пророк Єремія використовує подібні слова, говорячи про Божу «вічну любов» (Єрем. 31:3). Єврейське слово *олям* зазвичай перекладають, як «вічний», проте воно означає не лише тривалість у часі. Це також ідіома, що виражає надзвичайну силу, глибину, напруженість. Тобто любов Господа настільки грандіозна, настільки всеосяжна, що перевищує будь-яку міру. Любов Божа — вічна.

Всевишній відкриває власну вічну любов Своему народові, аби пробудити в них бажання відповісти на Його заклик: «Будь же ревний і покайся!» (Об'явл. 3:19).

Відразу після пастирських настанов вістка Господа стає більш особистою. Досі Він звертався до Лаодикії, як до цілісної громади — до Свого народу, до Церкви останніх днів. Однак у 20-му тексті Він раптово звертається вже не до громади, а до кожного віруючого зокрема — до унікальної особистості, яку любить та з якою має неповторні взаємини. Це надзвичайно показово, що в апокаліптичній структурі текстів 19–21 за словосполученням «Я люблю» йдуть ще сім дієслів в першій особі однини, які розкривають глибину Господньої палкої особистої любові до кожного з нас:

- (1) «докоряю»;
- (2) «караю»;
- (3) «стою під дверима»;
- (4) «стукаю»;
- (5) «ввійду до нього»;
- (6) «буду вечеряти з ним, і він зі Мною»;
- (7) «дозволю сісти зі Мною на Моєму престолі».

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Порада для вчителя: Попросіть когось із добровольців перечитати послання до Лаодикійської церкви в уривку Об'явл. 3:14–22. Потім обговоріть із класом наступні завдання та запитання.

Божі зауваження Своїй Церкві:

1. «Ти ні холодний, ні гарячий» (вірш 15).

А. Згадайте випадки, коли це пророцтво справдилося в житті Церкви або у вашому особистому досвіді.

Б. Що можна зробити, аби подолати проблему духовної теплоти, не впадаючи при цьому у фанатизм?

2. «Ти кажеш: “Я багатий... і нічого не потребую”» (вірш 17).

А. Наведіть приклади, коли ваша громада — у минулому чи тепер — хизувалася духовними, матеріальними або місіонерськими досягненнями, що зрештою пішло їй на шкоду.

Б. Як поради Господа Лаодикійській церкві допомагають уникнути такого хизування?

— **Що означають вислови: «золото, очищене у вогні», «білий одяг», «мазь»?**

— **Як ці поради спрямовують нас до розуміння справжньої духовної цінності, праведності в Христі та реальної оцінки власного стану?**

Божа порада

3. «**Раджу** тобі купити в Мене золото, очищене у вогні» (вірш 18).

Для роздумів: У тексті 18 Христос звертається до людини з порадою, яка суперечить людським традиціям та зусиллям досягти спасіння власними силами. Безпосереднє застосування цієї поради пов'язане з необхідністю шукати Божого об'явлення й серйозно досліджувати Писання. Ми не повинні шукати там лише аргументи для підтвердження власної системи поглядів, як це часто буває під час добору текстів-доказів. Натомість маємо радіти відкриттю істини, яка здивує, кине нам виклик та зруйнує усталені уявлення, а це приведе нас до покаяння і перетворення на образ Божий.

Пошук золота, очищеного в горнілі страждань, також означає прагнення до любові та віри, яке формується й укріплюється серед труднощів і випробувань у нашій мандрівці з Богом.

Що означає для вас порада Господа зодягнутися в «білий одяг» у вашій духовній мандрівці?

Що ви повинні зробити, аби отримати цей білий одяг?

Завдання

Запропонуйте вашим учням вести впродовж цього кварталу щоденник, у якому вони записуватимуть свої досвіди, коли відчували Божу любов. Нехай вони розмірковують над наступними запитаннями і записують свої відповіді:

1. **Коли Господь докоряв тобі?**

2. **Коли ти плакав/плакала біля підніжжя хреста?**

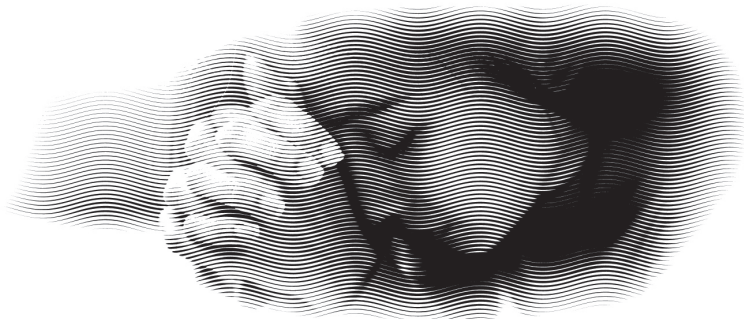
3. **Коли ти почув/почула, як Бог стукає у двері твого серця?**

4. **Коли ти з радістю відповів/відповіла на Його заклик?**

5. **Чи мав/мала ти особливе спілкування з Господом у глибокій молитві?**

6. **Чи бачив/бачила ти коли-небудь явно Божу руку в певній події твого життя?**

ПІЗНАТИ БОГА

Біблійні тексти для дослідження:

Бут. 3:1–5; Левіти 20:26; 1 Сам. 2:2; 1 Івана 4:7–19;
Бут. 1:1; 2:7; Матв. 1:23; 28:20.

Пам'ятний текст:

«Вічне життя є те, щоби знали Тебе, єдиного істинного Бога,
і Того, Кого Ти послав, — Ісуса Христа» (Івана 17:3).

Правильне розуміння характеру Бога — це основа для міцних взаємин з Ним. Саме тому цього тижня ми уважно розглянемо, що Біблія повідомляє про характер Господа. У цьому контексті пам'ятаймо: «Землю огортає темрява спотвореного розуміння Бога. Люди втрачають знання про Його характер. Вони неправильно розуміють і тлумачать його. У наш час має проголошуватися вістка від Бога — вістка просвітницька за своїм впливом та спасенна за силою. Його характер повинен бути явлений людям. У темряву світу має пролитися світло Його слави, доброти, милосердя й істини... Останні промені благодатного світла, остання вістка милості, яку потрібно нести світові, — це відкриття Його характеру любові» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа. С. 415).

Людина не спроможна в повноті описати Бога, тому найкраще, що ми можемо зробити, — викласти біблійну інформацію про Нього.

Безперечно, ми ніколи не дізнаємося всього про дивовижний характер Господа, однак молимося, щоб дізнатися про Нього якнайбільше, аби наше розуміння й любов до Нього поглиблювалися і ми захотіли стати ближче до Нього, відображаючи Його любов і характер.

Неділя, 5 квітня

ЯСНІШЕ УЯВЛЕННЯ ПРО БОГА

Біблія правдиво, яскраво й послідовно зображує характер Бога. Вона відхиляє невидиму завісу між видимим світом та невидимим, відкриваючи нам, звідки ми прийшли, куди прямуємо, Хто керує Всесвітом та який Він.

Від Буття до Об'явлення ми читаємо про єдиного істинного Бога, Котрий виявляє Себе через Біблію та через Ісуса Христа, утіленого Бога. Ми читаємо про всемогутність Господа (див. Йова 36:22), Його всезнання (див. Ісаї 46:9, 10), справедливість (див. Ісаї 30:18), милосердя (див. Втор. 7:9), доброту й довготерпіння до нас (див. Римл. 2:4), премудрість (див. 1 Кор. 2:7), благодать (див. 2 Кор. 12:9), вибачливість (див. Матв. 6:14), про добрі наміри щодо нашого життя (див. Єрем. 29:11), силу перемогти смерть (див. Івана 11:25), про Його Царство (див. Псал. 47:8), Його вічну природу (див. Втор. 33:27) та багато інших рис, які дають нам достатньо підстав любити й постійно спілкуватися з Ним. Що більше ми дізнаємося про Бога і Його характер, то більше будемо любити Його та бажати близьких постійних взаємин з Ним.

Саме Люцифер уперше засумнівався в Божому характері. Ці сумніви зрештою призвели до найбільшої битви в історії Всесвіту. Відтоді «сатана постійно намагається зайняти розум людей тим, що заважає їм пізнати Господа» (Е. Уайт. Свідчення для Церкви. Т. 5. С. 740). Сатані байдуже, яке наше уявлення про Бога (пантеїзм, атеїзм, деїзм та ін.), аби тільки воно не було істинним.

Прочитайте уривок Бут. 3:1–5. Яку мету переслідував Люцифер, розмовляючи з Євою? Який обман він виголосив їй щодо характеру Бога?

Фактично звістка сатани була такою: Бог дещо ховає від тебе. Він не хоче дати те, що найкраще для тебе. Ви не можете Йому довіряти.

Еллен Уайт пояснює: «Уже від початку великої боротьби сатана прагнув показати Божий характер у фальшивому світлі та підняти повстання проти Його Закону» (Патріархи і пророки. С. 338).

У який спосіб характер Господа спотворюють у нашому світі? А чи не буває так, що ви також спотворено представляєте Його характер іншим людям? Якщо таке траплялося, що ви можете зробити, щоб змінитися з допомогою Святого Духа? Як ви можете показати любов Бога навколишнім?

Понеділок, 6 квітня

БОГ СВЯТИЙ

Святість — це не те слово, яке люди часто вживають у своїй повсякденній мові, можливо тому, що навколо нас так мало святих речей. Бог святий, субота — святий день. Однак без Бога нашому повсякденному життю бракує святості.

Якщо ви простежите в Біблії, які риси найчастіше асоціюються з Божим характером, то побачите, що святість — один з основних атрибутів Господа. Але що це означає?

Як Бог зображений у таких текстах: Левіти 20:26; 1 Сам. 2:2; Ісаї 57:15; Єзек. 38:23?

Біблія зображує Господа як втілення святості, а це означає, що Він повністю вільний від зла і гріха та повністю відокремлений від них. У цьому розумінні святість Бога — це один з основних атрибутів Його характеру.

Наприклад, любов Господа свята, повністю вільна від егоїзму. Його всевідання (всезнання) — святе, вільне від злих намірів. Чи довіряли б ви всезнаючому Богові, якби Він не був святим? Звичайно ні! Ми боялися б Його, і небезпідставно.

Божа всемогутність (всесильність) — свята. Уявіть собі Господа, Котрий усемогутній, але не святий. Тоді Він був би могутнім злим тираном. Тільки Божа святість дозволяє і дає нам можливість по-справжньому любити Його, бо Він абсолютно добрий. Ось чому святість — одна з найважливіших особливостей для розуміння Божого характеру. Але, можливо, це один з атрибутів, якого здебільшого не розуміють.

Подумайте про біблійних персонажів, таких як Мойсей, Ісая, Єзекіїль, Даниїл, апостол Іван, котрі потрапляли в присутність Господа. Якою була їхня перша реакція? Вони роззувалися, ховали обличчя або падали, наче мертві. Ми, грішні люди, не спроможні перебувати в безпосередній присутності Господа. Жодна людина не може побачити обличчя Бога і залишитися при цьому живою (див. Вих. 33:20). Так само, коли Еллен Уайт мала видіння, вона часто вигукувала: «Святий... Святий... Святий», бо це було єдине слово, яке найбільше відображало побачене нею. Також чотири живі істоти не спочивають ні вдень, ні вночі, промовляючи: «Святий, святий, святий Господь Бог, Вседержитель, Який був, Який є і Який приходить!» (Об'явл. 4:8).

Воістину, Бог — абсолютна святість! Звертаючись до Нього в молитві, ми повинні усвідомлювати це. Чи надихає нас таке усвідомлення? У який спосіб це кидає нам виклик щодо нашого характеру?

Вівторок, 7 квітня

БОГ Є ЛЮБОВ

Любов — найпоширеніше слово, яке християни використовують для опису характеру Господа. Це може бути пов'язано із твердженням про ідентичність Бога в тексті 1 Івана 4:8: «Бог є любов». Іван не сказав: «Бог є люблячий», натомість: «Бог є любов». Любов — це сама сутність Господа.

Уявлення багатьох людей про Бога пов'язані з людським визначенням любові, яке завжди недосконале. Наше визначення любові має формуватися на основі того, Ким є Бог і що Він відкриває про Себе у Своєму богонатхненному Слові.

Як апостол Іван змалює справжню любов? 1 Івана 4:7–19.

Любов Бога досконала, добровільна та глибоко пов'язана зі стосунками. На цьому неодноразово наголошує апостол Іван у своєму Першому посланні, запрошуючи нас «перебувати» в Ньому. «Ми пізнали й повірили в любов, яку Бог має в нас. Бог є любов, і хто

перебуває в любові, той перебуває в Бозі, а Бог перебуває в ньому» (1 Івана 4:16). Бог є любов, Він створив нас за Своїм образом (див. Бут. 1:27), щоб ми любили і бажали любові. Давньоєврейське слово *hesed* означає відданість, вірність, милість, доброту, милосердя. Воно також відображає Божу любов до людства, котра включає вірність, захист, стійкість, ніжність.

Стародавні єврейська і грецька мови містять багато імен Бога, які проливають світло на різні властивості Його прекрасного характеру. Ось лише два приклади:

- *Адонай*: Господь усього, Котрий царює навіки (контекст завіту) (див. Бут. 15:2; Суд. 6:15; Мал. 1:6; Псал. 97:5).
- *Яхве-Йіре*: Господь бачить (див. Бут. 22:13, 14).

Але найбільшу любов Бог виявив у дарі Свого Сина (див. Івана 3:16), Котрий помер за грішників (див. Римл. 5:8). Через Свою безмежну, великодушну, найвищою мірою безкорисливу й жертвну любов Усевишній послав Ісуса на Землю, щоб ми могли вільно відповісти на Його любов, явлену в замісній смерті за нас. Спаситель не тільки подолав розділення між нами і Богом, яке спричинив гріх (див. Ісаї 59:1, 2), але й жив так, щоб відкрити нам досконалу Божу любов (див. Івана 14:9; Євр. 1:3) та повернути всіх людей до Себе (див. Івана 12:32).

Багато імен Бога відображають Його святість і любов.

Прочитайте уривок 1 Кор. 13:4–8 і замініть у ньому слово «любов» на слово «Бог». Як це розширює ваше розуміння характеру Господа? А якби ви поставили своє ім'я замість слова «любов», наскільки це відповідало б дійсності?

Середа, 8 квітня

БОГ У ТВОРІННІ

Ви, напевно, знаєте напам'ять перші слова Біблії: «На початку Бог». Давньоєврейською слово «Бог» — *Елогім*. Хоч це слово може використовуватися і щодо фальшивих «богів», але коли воно стосується єдиного істинного Бога, то відображає всемогутнього Творця у зв'язку з усім творінням; трансцендентного Бога, Котрий перебуває за межами нашого розуміння, але контролює все. Він настільки могутній, що Своїм словом може створювати.

Але в наступному, другому розділі книги Буття зустрічаємо ще одне Ім'я Бога: Ягве. Це Ім'я пов'язане з Елогім (Ягве Елогім), Тим самим всемогутнім Богом; однак Ягве — це особисте Ім'я єдиного істинного Бога. Воно часто використовується для того, щоб наголосити: Бог — це Бог завіту, Котрий перебуває у взаєминах любові зі Своїм народом.

Порівняйте опис Бога в текстах Бут. 1:1 і 2:7. Що ви помітили?

Завдяки тексту Бут. 2:7 ми можемо уявити собі Бога, Який стоїть на колінах і власними руками формує з пороку першу людину. «Узявши порох із землі, створив Господь Бог людину. І вдихнув у її ніздрі дихання життя, — і стала людина душею живою». Цей Бог настільки наближається до Адама, що вдихає в його ніздрі подих життя. Отже, Ім'я Ягве представляє близького Бога, але Мойсей у перших двох розділах Біблії використовує обидва слова, щоб відобразити ці дві властивості Бога.

Дивовижно! Тут ми бачимо трансцендентність Бога як Елохім та Його іманентність, близькість до нас як Ягве. Це прекрасно — розуміти обидва аспекти Божого характеру: Його загальний контроль над усім та Його близькість до нас. Як сказав Павло афінянам в аеропагу: «Недалеко Він від кожного з нас. У Ньому ми живемо, рухаємося й існуємо» (Дії 17:27, 28).

Важливо, щоб ми зростали в пізнанні Господа, досліджували, що Біблія відкриває нам про Його характер та постійно спілкувалися з Ним. Саме тому необхідно досліджувати всі книги Писання, а не зосереджуватися лише на деяких. Справді, що більше ми пізнаємо характер Бога, то більше любимо Його.

Прочитайте в книзі Йова уривок 36:24–33 та розділ 37. Як Елігу описує деякі риси характеру Бога? Потім прочитайте, що Господь говорить про Свою всемогутність у розділах 38 і 39 цієї книги. Що вони відкривають нам про Бога?

Четвер, 9 квітня

ЕМАНУЇЛ — З НАМИ БОГ

Якби ви вирішили розповісти нехристиянинові про характер Бога, хто був би найкращим зразком такого характеру?

Звичайно, Ісус. Слово Боже повідомляє, що Ісус не тільки відображає Бога, але й відкриває Його. Чимало біблійних текстів висвітлюють це, але найдоступніше пояснення міститься в тексті Івана 14:9. Тут записані слова Христа: «Хто Мене бачив, той і Отця бачив». Щоб краще пізнати Бога, ми маємо пізнавати Ісуса: Його слова, учинки, манеру поведінки, велику любов до людства, явлену в Його жертві.

Любов і турбота Отця найяскравіше виражені в Його Сині. Ми вдячні Богові за те, що Він дарував нам чотири Євангелія, чотири оповіді про життя Ісуса Христа з різних перспектив, щоб ми могли мати повне уявлення про Нього. У Євангелії від Матвія (написаному євреєм для євреїв) ми бачимо Ісуса як довгоочікуваного Месію, Котрий виконав передречення пророків. У Євангелії від Марка споглядаємо Спасителя, Котрий живе активним життям служіння й жертвності. Він завжди думав про інших і завжди виконував волю Свого Отця. У Євангелії від Луки ми читаємо розповідь про досконале людинолюбство і співчуття Христа, про Його мотиви й почуття. А історичні відомості, викладені євангелістом, підтверджують достовірність його оповіді (див. Луки 1:3, 4). У Євангелії Івана бачимо втіленого Сина Божого, тому можемо вірити, що Він — Той, за Кого Себе видає. Завдяки цьому наше духовне життя відроджується. Хоч усі чотири Євангелія присвячені одній тематиці, «вони описують речі не в одному стилі. Кожен автор має власний досвід, і ця різноманітність розширює й поглиблює знання, задовольняючи потреби різних умів» (Е. Уайт. Рукопис 105. 1900 рік). Яке Євангеліє ви читали останнім часом?

Прочитайте текст Матв. 1:23. Тут повідомляється про конкретне ім'я Сина. Чому це так важливо для розуміння Божого характеру? Прочитайте також текст Матв. 28:20, зосередившись на останній його частині. Порівняйте наведені вірші. Який висновок ви можете зробити?

Ми лише доторкнулися до невичерпної теми Божого характеру. Господь безмежний і незбагнений, тому ми будемо постійно пізнавати Його у вічності.

Бог достойний слави і хвали за те, Ким Він є та що здійснив і здійснює в нашому житті. Прославте Господа за це в молитві.

Конкретно згадайте, що Біблія повідомляє про Бога. (Наприклад: «Дякую Тобі, Боже, за те, що Ти є _____, як сказано в тексті _____»).

П'ятниця, 10 квітня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Бог закликає Свій народ відкривати світові Його характер, але для цього нам необхідно самим пізнати Його. Найкращий засіб, який допоможе нам ясно бачити Господа нашим обмеженим людським зором, — Його Слово, Біблія.

«Уся батьківська любов, яку передавали від покоління до покоління каналом людських сердець, усі джерела ніжності, що відкрилися в душах людей, — це лише крихітний струмочок у безкрайому океані порівняно з безмежною, невичерпною Божою любов'ю. Її не можна висловити людською мовою. Язик не може її виразити, перо не може описати. Ви можете щодня роздумувати про неї уподовж усього свого життя; можете старанно досліджувати Святе Письмо, щоб зрозуміти її; ви можете напружувати всі сили й здібності, які Бог дав вам, щоб збагнути любов і милосердя Небесного Отця, і все ж за межами є нескінченність. Ви можете вивчати цю любов віками, але ніколи не зможете повністю досягнути довжину і ширину, глибину і висоту Божої любові, котра віддала Свого Сина на смерть за світ. Сама вічність ніколи не зможе повністю розкрити її. Проте що більше ми вивчаємо Біблію та роздумуємо над життям Христа і Планом викуплення, то більше ці великі теми відкриватимуться нашому розумінню» (Е. Уайт. Свідчення для Церкви. Т. 5. С. 740).

Запитання для обговорення:

1. Яка з рис характеру Бога найбільше вплинула на ваше розуміння Його?
2. Які ще Божі якості ви могли б дослідити, аби поглибити й зміцнити свої стосунки з Господом?
3. Разом із членом сім'ї або другом прочитайте/прослухайте й обговоріть перший розділ книги «Дорога до Христа». Завдяки цьому матеріалу, які нові знання ви відкрили про характер Бога та Ісуса Христа?

4. Багато людей має спотворене уявлення про Бога, яке Ісус прийшов виправити. У який спосіб ви можете поділитися біблійною вісткою про Божий характер з тими, хто перебуває у сфері вашого впливу?
5. Подумайте ще раз над тим, що ви дізналися з уроку за попереділок. Хоч ми явно грішні, у Біблії також містяться чіткі твердження про те, що Божий народ має жити святим життям. Прочитайте про це в текстах 1 Петра 1:13–16; Римл. 6:22 і Євр. 12:14. Бог святий і закликає нас бути святими. Але що насправді означає жити святим життям?

Підсумок: Від створення світу Бог бажав бути в близьких стосунках з нами. Хоч наше розуміння Його характеру є мішенню для атак сатани, Господь відкривається нам найяскравіше через Своє Слово і життя Свого Сина Ісуса. Отже, якщо ми хочемо поглибити наші взаємини з Богом, то повинні мати чітке, правильне уявлення про Нього.

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Основні тексти:

Єрем. 23:23, 24; Бут. 1:1; 2:7; Ісаї 7:14

Ми не можемо повністю осягнути Бога в Його славі й величі. Його шляхи й думки перевищують наше розуміння (див. Ісаї 55:9; Римл. 11:33). Вони настільки вищі за наше сприйняття, як небо вище за землю. І все ж — о чудо із чудес! — Біблія наполягає на тому, що ми можемо і маємо пізнавати Бога (див. Єрем. 9:22, 23).

Вавилонський цар вірив, що боги недосяжні, адже його мудреці стверджували: «Боги... не живуть серед смертних» (Дан. 2:11). Але пророк Даниїл мав іншу думку, тому наголосив: хоч Бог перебуває на Небі, Він відкриває таємниці (вірш 28). Отже, Біблія передає парадоксальну вістку щодо пізнання Господа: Він одночасно і далекий, і близький (див. Єрем. 23:23, 24).

Ця напруга — між величчю і близькістю Бога — простежується вже в розповіді про створення світу, де ми бачимо одночасну віддаленість і близькість Творця (порівняйте опис стосунків між Богом і людиною в розділах 1 і 2 книги Буття). До того ж наш Творець — також наш Спаситель (див. Бут. 3:15). Ця фундаментальна істина, яка відкривається нам уже на перших сторінках Писання, навчає, як маємо поклонятися нашому великому могутньому Богові: Він не лише Творець людини і Всесвіту, а й доступний, люблячий Викупитель, Котрий прийшов у людському тілі, аби бути з нами (див. Ісаї 7:14).

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Пізнання Бога

У єврейському розумінні дієслово *yada'* — «пізнавати» — пов'язане з образом подружньої близькості, як свідчить, наприклад, вираз: «Адам пізнав Єву, свою жінку, тож вона завагітніла» (Бут. 4:1). Отже, пізнавати Бога — це, по суті, вступати з Ним у глибокі, подібні до подружніх, завітні стосунки. Така мова завіту (Бут. 17:7, 8) знаходить відображення також у мові любові в книзі Пісня пісень (Пісн. 2:16).

У Новому Завіті апостол Павло звертається до парадоксу пізнання Бога, пояснюючи, що справжнє пізнання — це те, коли Він пізнав нас (див. Гал. 4:9).

Бог Творіння і Спасіння

Біблія починається з двох паралельних розповідей про Творіння, записаних у першому і другому розділах книги Буття. Ім'я Бога «Елогім» у першому розділі передає велич і силу. Це Ім'я — форма множини, що підкреслює потужність і велич Бога, Його силу й усемогутність.

У другому розділі з'являється інше Ім'я Бога — «Ягве», яке передає ідеї близькості й буття. Це Ім'я етимологічно пов'язане з дієсловом *гайя* (бути, існувати) та вказує на Бога, Котрий діє задля нас: Він спускається на Землю, говорить з людьми, ходить поруч із ними. Він — Бог історії, особистий Бог Авраама, Ісаака та Якова.

Також важливе значення має співвідношення між кількістю згадок про Бога та кількістю згадок про людину в цих оповідах. Ім'я Елогім зустрічається 35 разів у першій розповіді про Творіння, тоді як Ім'я Ягве згадується 11 разів у другій. У першій розповіді Бог звертається до людини лише двічі, причому в загальних словах. Також ця сама розповідь повідомляє, що люди були створені за образом Божим (див. Бут. 1:27). У другій розповіді зазначено, що Господь створив людину власноруч: сформував її з пороку земного та вдихнув в неї дихання життя (див. Бут. 2:7).

У першій розповіді Бог говорить до людей, але жодної відповіді з їхнього боку не зафіксовано. А в другій Він звертається до людей, і вони відповідають Йому.

Контраст між двома паралельними розповідями про Творіння має на меті підкреслити величний парадокс: могутній Творець Усесвіту водночас є особистим Богом спасіння, Котрий спілкується з людьми.

Отже, Господь, Якому ми поклоняємося, та Господь — наш Творець і Спаситель — ці два об'явлення Божої природи глибоко впливають на наше поклоніння. До того ж вони містять важливі настанови, чому ми маємо поклонятися. Першою й основною причиною є Творіння: Бог створив небо і землю (див. Бут. 1–2), зокрема й людський рід (див. Бут. 1:26, 27; 2:7; Псал. 139:13–16).

Згідно з ученням Біблії, поклоніння — це відповідь людини на Божі творчі діяння. Наприклад, поклоніння Богові в сьомий день, суботу (див. Бут. 2:1–3), — це реакція людини на створення світу Господом.

Страх Божий означає дотримання Його Заповідей, і лише одна з десяти заповідей — заповідь про святість сьомого дня — прямо вказує на Творіння (див. Вих. 20:8–11).

У Псалмах поклоніння завжди безпосередньо пов'язане із Творінням. Так само й книга Об'явлення посилається на Творіння як на головну підставу для поклоніння: «Достойний Ти, Господи і Боже наш, прийняти славу, честь і силу, адже Ти створив усе, і завдяки Твоїй волі все постало і було створене!» (Об'явл. 4:11).

Другою причиною для поклоніння є розуміння того, що спасіння — це нове Творіння, яке здійсниться наприкінці часу. У звістці першого ангела згадуються «джерела вод» (Об'явл. 14:6, 7), які доповнюють традиційний перелік складових творіння — небо, земля і море (див. Вих. 20:11; Неєм. 9:6). Цей образ джерел води має есхатологічне значення, уособлюючи життя і, як наслідок, надію (порівняйте з Бут. 16:7; Вих. 15:27; Псал. 107:35).

У книзі пророка Єзекіїля Новий Єрусалим зображений наповненим джерелами води (47:1–12), які нагадують про Едемський сад (див. Бут. 2:10–14; пор. Йоїла 4:18; Зах. 13:1; Псал. 46:5). Так само в книзі Об'явлення ріка води життя символізує вічне життя (Об'явл. 22:1, 2). Христос-Агнець поведе Свій народ до джерел вод життя (див. Об'явл. 7:17; 21:6; 22:17).

Отже, джерела води мають есхатологічне значення, вони вказують на остаточне викуплення, відновлення Едему та обітницю про присутність Господа серед Його народу (див. Об'явл. 22:1–3).

Таємничий Бог

У книзі Ісаї тема Бога, Котрий приховує Своє обличчя (*гестер панім*), є важливим мотивом. Однак саме в контексті вістки про Слугу-Страдника ця тема набуває своєї найбільшої емоційної сили. Образ прихованого обличчя, який з'являється в 53-му розділі книги пророка Ісаї, — це спасенна прихованість, і, як це не парадоксально, вона відновлює стосунки Бога з грішною людиною.

Ця риса Божого характеру має особливе значення при порівнянні її з природою ідолів. Ідолів можна бачити на власні очі — на відміну від Господа, Який таємничий, прихований (див. Ісаї 45:15). Наш уривок чітко засвідчує: на протигагу ідолам, наш Бог — справжній Бог, Спаситель!

Наступні слова ще більше підкреслюють цю відмінність. Відразу після згадки про ганьбу й збентеження виробників ідолів у текстах

Ісаї 45:16, 17 ідеться про спасіння Ізраїля Господом-Творцем. Спасіння не приходять від ідолів, зроблених людськими руками й видимих для людських очей, — воно походить від Бога, Котрого неможливо створити і неможливо побачити фізичними очима.

І саме цей Бог, Який ховає Своє обличчя, дарує спасіння...

«Бог з нами»

Історія, яка передуює пророцтву про народження Емануїла, містить урок надії навіть попри людський скептицизм. Ахаз боїться, що зазнає поразки у війні зі своїми ворогами і династія Давида буде зруйнована. У відповідь на цей страх Господь звертається до нього з пересторогою: «Якщо не залишитеся вірними, то й ви не втримаєтеся!» (Ісаї 7:9). Однак навіть після цього Ахаз відмовляється вірити та відкидає пропозицію Господа звернутися до Нього й отримати ознаку (вірш 12).

Божа відповідь така: «Ось Діва завагітніє й народить Сина» (вірш 14). Цей Син народиться від Діви, а Його Ім'я буде «Емануїл», що означає «З нами Бог». Отже, народження цієї Дитини наблизить Господа до Його народу, а це — доказ того, що Він не залишається осторонь і буде присутній в історії, незважаючи на рішення самого царя.

Для Ахаза обітниця майбутнього народження Емануїла від Діви мала стати знаком та запорукою, що трон Давида не залишиться порожнім і Давидова династія не буде перервана. Ця обітниця повинна була стати для нього знаком надії, яка принесе розраду в його нинішніх обставинах.

Для нас сьогодні обітниця про Емануїла, Котрий уже приходив і прийде знову, має наповнювати сенсом наше життя й осяювати шлях від сьогодні до самого кінця. Як сказав наш Спаситель: «Я з вами по всі дні аж до кінця віку» (Матв. 28:20).

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Порада для вчителя: Якими способами ми можемо пізнавати Бога та відповідати Йому? Щоб глибше дослідити цю тему, попросіть охочих прочитати наведені нижче біблійні уривки. Потім обговоріть у класі наступні запитання.

Прочитайте Псалом 139.

- Апостол Павло написав: «Бог пізнав вас» (Гал. 4:9). Як ця істина впливає на моє життя?

- Як усвідомлення всевідання Господа впливає на мої думки й переживання, а також на мої стосунки з іншими людьми (див. Псал. 138:19)?
- Як розуміння того, що Бог знає мене, надихає на щоденні рішення (вірші 23, 24)?

Прочитайте текст Об'явл. 14:7.

- Як ми відповідаємо на звернення Бога-Творця?
- Як вживання займенника «Йому» після дієслова «поклоніть-ся» в прочитаному тексті впливає на наш спосіб поклоніння?
- Чи можливо поклонитися без «Нього»? Поясніть свою відповідь.
- Як служитель Церкви або її член запитайте себе: що я можу зробити, аби забезпечити присутність Бога в громаді та в моєму розумі?

Завдання: Господь — Творець усього видимого і невидимого. Як усвідомлення цього факту має надихати нас на поклоніння Богові. Господь, Якому ми поклоняємося, — могутній трансцендентний Бог Елогім (див. Бут. 1:1–2:4) і водночас особистісний люблячий Бог Яхве (див. Бут. 2:4–25). Заклик псалмиста до поклоніння відображає цю істину: «Служіть Господу зі страхом, і радійте з Ним в трепеті» (Псал. 2:11).

Підготуйте музику та проповідь для богослужіння, які відобразать дві паралельні розповіді про Творіння та розкриватимуть такі Імена Бога, як Елогім та Ягве.

Прочитайте розділ 3 книги Даниїла.

1. Складіть порівняльний список характеристик фальшивого поклоніння (халдеї) та істинного поклоніння (троє євреїв).
2. Чого навчає нас це порівняння щодо різниці між істинним і фальшивим поклонінням?

Прочитайте текст Ісаї 6:5.

1. Коли ви поклоняєтеся Богові, згадайте почуття Ісаї.
2. Чого навчає нас поведінка Ісаї в присутності Бога?

Прочитайте тексти Вих. 34:6, 7.

1. Визначте, які риси Божого характеру згадуються в наведених віршах.
2. Згадайте моменти з власного життя, коли Господь виявляв до вас Свою милість, благодать, доброту, прощення. Як це вплинуло і впливає на вас?

ГОРДІСТЬ ПРОТИ СМИРЕННЯ

Біблійні тексти для дослідження:

1 Івана 1:9; 2:15–17; Луки 18:9–14; Євр. 11:24–26; Луки 22:24–27; Филп. 2:3–8.

Пам'ятний вірш:

«Бо кожний, хто підноситься, буде понижений, а хто понижується, буде піднесений!» (Луки 14:11).

Усі ми знаємо людей з великим Его, котрі вважають, що ніколи не помиляються. Або, можливо, ви знайомі з особою, котра намагається все контролювати й ніколи не сприймає зауважень чи конструктивної критики. А може, ви спілкуєтеся з тим, хто постійно перебуває в конфлікті з ближніми або має «дар» принижувати інших.

Прочитавши цей абзац, ми, напевно, відразу ж подумали про інших, але насправді кожен з нас має насамперед подумати про себе. Указуючи пальцем на інших та вважаючи, що гордість нам не прищипана, ми обманюємо себе.

Ми всі боремося з гордістю. Усі переживали моменти, коли намагалися мати гарніший вигляд, краще діяти, грамотніше говорити, видаватися ліпшими за навколишніх, бо такі вважали себе кращими за них, принаймні в чомусь. Однак ми повинні завжди пам'ятати: кожен з нас безмежно цінний, бо ми створені Богом і за нас помер Христос.

Цього тижня ми досліджуватимемо, як гордість може впливати на наші стосунки з Господом та іншими людьми, а також розглянемо, чого Біблія навчає нас щодо смирення перед людьми й Богом.

Неділя, 12 квітня

СТИСНУТІ ПАЛЬЦІ ГОРДОСТІ

Гордість. Роздумуючи про цю рису, ми можемо уявити собі гордого політика, багату або видатну людину (а також пригадати павича). Гордість — це відчуття, що ми важливіші або кращі за інших людей.

Гордість уперше у Всесвіті з'явилася в Люцифера, херувим-хоронителя, котрий перебував у безпосередній присутності Бога. Нам невідомо, коли і як у його серце закралася егоїстичні думки, але ми точно знаємо, що ці думки підштовхнули Всесвіт до великої боротьби. Ми бачимо, що характер сатани протилежний характеру Бога (пор. Ісаї 14:12–14 і Филп. 2:5–11). Відколи диявол посіяв сумнів у свідомості Адама та Єви і спокусив їх любити себе більше, ніж Господа, наш світ бореться з наслідками гріха.

Прочитайте уривок 1 Івана 2:15–17. Що ці тексти повідомляють про гордість і любов до світу? Який урок ми можемо почерпнути зі слів апостола? _____

Чи може гордість бути позитивною? Важливо розуміти, що прагнення до досконалості; визнання й цінування дарів і здібностей, якими наділив вас Бог, не обов'язково є гордістю. Згідно зі Святим Письмом, існує правильний вид любові до себе. Згадайте заповідь Ісуса в Євангелії від Марка 12:31, де Він закликає любити ближнього, як ми любимо самих себе, але це завжди безкорислива любов. Також коли люди відчують присутність Господа у своєму житті або цілеспрямовано рухаються до високої доброї мети (див. 1 Тим. 3:1), це не пиха. Однак якщо людина не віддає Господу славу за те, що Він здійснив у її житті, — це гордощі.

Ми маємо пам'ятати: власні статки, здібності й досягнення не визначають нашу цінність. Натомість наша цінність завжди коріниться в Господі, бо все, що ми маємо, походить тільки від Нього. Ніколи не забуваймо це!

Запитайте себе: чи не вважаю я себе кращим/кращою за інших? Як власна гордість може впливати на наші стосунки з Богом та людьми?

ПІЗНАЙТЕ СЕБЕ

Двоє чоловіків ідуть до церкви молитися. Один з них — поважний старець. Перед початком богослужіння він стає попереду громади, щоб його бачили всі парафіяни. Він молиться вголос, дякуючи Богові за власну доброту. Другий чоловік, маргінал суспільства, стоїть у дальньому кутку церкви. Його очі затуманені сльозами через гніт гріха, що обтяжує душу. Нещасний падає на коліна, шепочучи у відчай: «Боже, будь милосердний до мене, грішного!»

Прочитайте уривок Луки 18:9–14. Що ви думаєте про цих двох чоловіків? Що сказав про них Ісус? Який важливий урок міститься для нас у цій історії? _____

Нам дуже легко звеличувати себе. Іноді це стає нашою другою натурою — розповідати іншим про наші досягнення і про те, які ми хороші. Однак самі по собі ці речі не мають жодного значення в очах Неба. Адже, за словами Христа, «кожний, хто підноситься, — буде понижений, а хто себе понижує, — піднесений буде!» (Луки 18:14). Він також радить нам займати на весільній гостині останнє місце, надавши господарям можливість виявити нам честь (див. Луки 14:8–10). Це «перевернуте» Царство, про яке навчає Ісус, протилежне нашим сподіванням. «Христос може спасти лише того, хто визнає себе грішником» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа. С. 158).

Усвідомивши свій справжній стан гріховності та відчайдушну потребу в Христі, ми можемо прийти до Нього з упевненістю: «Якщо ж визнаємо свої гріхи, то Він вірний і праведний, щоб простити нам гріхи й очистити нас від усякої неправедності» (1 Івана 1:9).

Що більше ми наближаємося до Христа, то більше усвідомлюємо свою гріховність і недостойність. «Існує тільки один шлях пізнання самого себе. Ми повинні дивитися на Христа. Саме незнання Його приводить людей до високої думки про власну праведність» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа. С. 159).

Отже, що Бог думає про гордих? Ось Його чітка відповідь: «Бог гордим противиться, а покірним дає благодать» (1 Петра 5:5).

Коли ви востаннє відчували Божу благодать у своєму житті? (Фактично ми повинні відчувати цю благодать щодня). Ми та-

кож маємо виявляти благодать до інших. Проведіть деякий час у молитві, просячи Господа впокорити вас під Його міцну руку, щоб Він вас підняв Свого часу (див. 1 Петра 5:6).

МОЙСЕЙ, ПОКІРНИЙ СЛУГА

У пишних залах єгипетського палацу панували розкіш, ідолопоклонство й розбещеність. «Мойсей був навчений усієї єгипетської мудрості, був сильний у своїх ділах та словах» (Дії 7:22). Життя, сповнене влади, багатства й популярності, було легким та привабливим, однак Мойсей обрав щось зовсім інше. «Як історик, поет, мислитель, полководець і законодавець він не знав собі рівних. Хоч йому міг належати тодішній світ, він, однак, володів моральною силою, аби відмовитися від звабливих перспектив багатства, величі, слави, та вирішив “краще... терпіти з Божим народом, ніж тимчасово мати насолоду від гріха”» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 246).

Прочитайте уривок Євр. 11:24–26. Чому Мойсей обрав інший шлях і впокорився волі Господа? _____

Смирення, виявлене Мойсеєм в наступні роки, вражає, особливо якщо зважити, якою могутньою людиною він був та яка перспектива відкривалася перед ним. Однак через імпульсивний гріховний учинок (див. Вих. 2:12) він втратив почуття самовпевненості й самодостатності. Серед гір, які стали для нього стінами Божої школи, Мойсей, відкинувши гордість, упродовж 40 років отримував від Господа виховання й освіти, необхідні для того, щоб вивести Ізраїль з рабства та привести до Обітованої землі. Влада, багатство, слава перспективного життя в Єгипті блякнули в порівнянні з вічністю. Владика Всесвіту покликав його дуже наполегливо й конкретно, і Мойсей пішов за Ним.

Найвищу оцінку характеру цього ізраїльського вождя дає Слово Боже: «А той муж, Мойсей, був найлагідніший за всяку людину, що на поверхні землі» (Чис. 12:3, переклад І. Огієнка). Подумайте, наскільки іншим було б його життя й лідерство, якби він виявив гордість у кожній з наступних великих подій: з'явлення Бога в полум'яному кущі, карі в Єгипті, перехід через Червоне море, забезпечення наро-

ду небесною манною, безпосереднє спілкування з Богом, отримання Десяти Заповідей, видобуток води зі скелі.

Подумайте про своє життя. Чи можуть ваші рідні або друзі сказати, що ви смиренна, лагідна людина? Однак самі по собі ми не можемо бути смиреними, оскільки гріх є частиною нашого життя. І саме тому ми так потребуємо Ісуса!

Прочитайте наведений нижче старий християнський псалом та подумайте, чи це про вас.

1. Я жадаю Ісуса більше, ніж срібла чи золота;
Я жадаю належати Йому більше, ніж мати незліченні багатства;
Я волю мати Ісуса більше, ніж будинки чи землі.
Я волю, щоб мене провадила Його пробита цвяхом рука.

Приспів:

Більше, ніж бути королем величезної країни
Або перебувати у владі гріховної пристрасті.
Я волю Ісуса понад усе,
Що може дати цей світ.

2. Я жадаю Ісуса більше, ніж людських оплесків;
Краще я буду вірний Його дорогій справі;
Я волю Ісуса більше, ніж всесвітньої слави.
Краще я буду вірний Його святому Імені.
3. Він прекрасніший за рідкісні лілеї;
Він солодший за стільниковий мед;
Він усе, що потрібно моему голодному духові.
Я волю мати Ісуса, щоб Він керував моїм життям.

Середа, 15 квітня

НАЙБІЛЬША ОБРАЗА

Уявіть, що ви — учень Ісуса. Поруч із Ним ви подорожуєте, їсте, спите й навчаєтеся в Нього, коли Він перетворює незліченну кількість життів, зокрема і ваше. Народ юрмиться навколо Христа, і ви усвідомлюєте: як добре, що Він обрав вас одним із дванадцятьох найближчих до Нього людей. Тоді ви починаєте запитувати: хто ж є найбільшим з усіх учнів?

Прочитайте уривок Луки 22:24–27. Тут міститься відповідь Ісуса на суперечку учнів щодо величі. Яке одне твердження відображає суть звістки Ісуса? _____

Можна було б подумати, що після постійного тривалого спілкування з Ісусом подібні суперечки назавжди припиняться. Проте сталося інакше.

Учні мали б задовольнитися своїм високим покликанням, однак у їхніх серцях зросла гордість, і кожен з них вважав себе кращим за інших. Це легко — дозволити таким думкам домінувати в нашому розумі. Але ми отримали попередження: «Ніщо так не ображає Бога і не загрожує людській душі, як гордість та самодостатність. З усіх гріхів — це найбільш безнадійний та невиліковний» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа. С. 154).

Це дуже серйозне застереження для нас. Наша гордість ображає Бога більше за будь-що інше; цю рису характеру важко подолати, бо ми часто ставимося до неї легковажно. Через власну самодостатність ми не спроможні реально оцінити себе, адже гордість засліплює. Нам потрібно зупинитися, поставити собі діагноз і попросити Господа відкрити нам очі щодо нашого справжнього стану, бо гордість може бути чинником номер один, який утримує нас від близьких стосунків з Богом.

Якщо ви усвідомлюєте, що тільки Господь може видалити гордість та егоїзм з вашої душі, зупиніться й помоліться такою молитвою: «Господи, візьми моє серце, бо я сам не можу його віддати. Це Твоя власність. Очисти його, бо я сам не можу зберегти його чистим для Тебе. Спаси мене, незважаючи на мій характер, мої слабкості та нехристоподібні риси. Відтвори мене й обнови, піднеси мене до чистої, святої атмосфери, де щедрий потік Твоєї любові може омити мою душу» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа. С. 159).

Четвер, 16 квітня

ПОГЛЯНЬТЕ НА НЬОГО

Прочитайте текст Луки 22:27. Яка ключова звістка для всіх послідовників Христа міститься в цьому вірші? _____

На противагу прагненню учнів бути найбільшими та їхньому переко-
нанню, що вони кращі за інших, ми бачимо Ісуса — найвищий приклад
смирнення. Він сказав: «Я ж серед вас як Той, Хто обслуговує» (вірш 27).
Спаситель щодня дарував усе необхідне нужденним навколо Нього, бо
був сповнений милосердя до людей — овець без пастиря. Він знав, що
людський рід потребує Його понад усе в житті, хоч мало хто усвідом-
лював цю просту істину. Ісус залишив Небеса, аби померти за грішників,
сподіваючись, що вони зрозуміють Його акт благодаті й відгукнуться на
Його запрошення мати з Ним стосунки.

**Прочитайте уривок Филп. 2:3–8. Що тут сказано, про те як ми
повинні жити у світлі Голгофського хреста?** _____

Ісус здійснив усе. Він усе витримав. Коли ми зупиняємося, щоб спо-
глядати Його — по-справжньому і чисто, — то не можемо не усвідомити
нашу нечистоту, нашу скверну і нашу відчайдушну потребу в Ньому.

Коли ми споглядаємо Христа, усе інше (особливо ми самі й наша
уявна велич) блякне до цілковитої нікчемності. Подвиг Ісуса та Його
безмежна любов до Свого творіння стають у центрі уваги. Коли ми
дивимося на Нього, наше «Я» неодмінно зникає.

Ісус... Яке прекрасне могутнє Ім'я. Він — утілення смирення. Коли
наші відкриті серця дізнаються про Нього, коли ми зрозуміємо, що
Він здійснив для нас, і коли дозволимо Його словам життя проник-
нути в нашу свідомість, то збагнемо, наскільки ми насправді горді
й жалюгідні. Якщо Його учні, котрі перебували з Ним і навчалися
від Нього, боролися з гордістю, ми не можемо обманювати себе,
що чимось відрізняємося від них. Зрештою, ми можемо зростати в
наших взаєминах з Ісусом, тільки якщо смиренні.

**Просто зараз проведіть більше часу зі своїм Спасителем. Візьміть
Біблію, ручку, щоденник або аркуш паперу та знайдіть тихе місце
(можливо, навіть на вулиці). Попросіть Бога пом'якшити ваше
серце і промовити до нього. Перепишіть Псалом 138, слово в
слово. Які слова особливо запам'яталися вам під час написання?**

П'ятниця, 17 квітня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Що ближче ми підходимо до Христа і що ясніше бачимо чистоту
Його характеру, то ясніше побачимо надмірну гріховність гріха і тим

менше будемо бажати підносити себе. Ті, кого Небо визнає святими,
найменше бажують афішувати власні чесноти» (Е. Уайт. Наочні уроки
Христа. С. 160).

«Славі передуює покіра. На найпочесніше місце серед людей
Небо обирає працівника, котрий, подібно до Івана Хрестителя,
упокорює себе перед Богом. Учень, який найбільше уподібнився
до дитини, — найефективніший у праці для Бога. Небесні істо-
ти можуть співпрацювати з тим, хто не прагне звеличити себе,
а працює для спасіння душ...

Але якщо люди звеличують себе, вважаючи, що без них великий
Божий план не матиме успіху, тоді Господь робить так, що вони
залишаються осторонь...

Для учнів Ісуса було недостатньо лише знати природу Його Цар-
ства. Вони потребували такого перетворення серця, яке привело б їх
до гармонії з принципами цього Царства... Простота, самовідданість,
довірлива любов дитини — це ті властивості, які цінує Небо. Це оз-
наки справжньої величі...

Щира покаюнна душа дорогоцінна в Божих очах. Він відзначає
людей Своєю печаткою не за їхнім становищем, багатством чи силою
інтелекту, а через те, що вони — одне з Христом» (Е. Уайт. Бажання
віків. С. 436, 437).

Запитання для обговорення:

1. Що додатково про гордість і смирення можна дізнатися з на-
ступних уривків? Матв. 23:12; Псал. 25:9; 149:4; Якова 4:6, 10.
2. Подумайте: коли ви востаннє «виставляли напоказ свою добро-
ту»? Як це вплинуло на ваші стосунки з Богом або з людьми,
перед котрими ви демонстрували свою доброту?
3. Що вам потрібно змінити у своєму житті, аби впокоритися
перед Господом та зміцнити свої взаємини з Ним?

Підсумок: Гордість може бути однією з найбільших перешкод на
шляху зростання у взаєминах з Богом. Відчуваючи себе самодостатні-
ми та не усвідомлюючи власної потреби в стосунках із Господом, ми
просто не шукатимемо їх. На противагу цьому, Ісус був найскромнішою
Людиною на Землі і найдосконалішим прикладом того, як можна мати
близькі взаємини з Богом.

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Основні тексти:

Бут. 11:5; Ісаї 14:12–14; Чис. 12:3; Луки 18:9–14; Псал. 20:6.

Минулого тижня ми досліджували визначений Богом діагноз духовної хвороби Лаодикії: «Адже ти кажеш: Я багатий, розбагатів і нічого не потребую! А не знаєш, що ти і нужденний, і мізерний, і вбогий, і сліпий, і голий!» (Об'явл. 3:17).

Апокаліптичний пророк Іван викриває проблему духовної гордині, яка бере свій початок у зосередженості на своєму «я», у надмірній увазі до власного еґо.

Сувору реальність полягає в тому, що без Бога ми неспроможні подолати свій еґоїзм. Тому щиро дякуймо Господу за те, що вістка Біблії — це відповідь на нашу проблему, проблему, яка стосується кожного з нас.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Упродовж тижня ми досліджуватимемо урок про гординю, щоб зрозуміти, як діє цей гріх, та усвідомити його небезпеку. Наше дослідження побудуємо за такою схемою:

1. Насамперед простежимо за зародженням гордині на Небі, у серці Люцифера, котрий вирішив узурпувати владу Бога (див. Ісаї 14:13).
2. Далі проаналізуємо діяльність будівельників Вавилонської вежі, котрі постановили «створити собі ім'я», збудувавши вежу до небес (див. Бут. 11:4)
3. Насамкінець складемо порівняльну характеристику деяких гордих та смиренних осіб, а саме: фараона і Мойсея, Навуходоносора й Даниїла, фарисея й митника із притчі Ісуса (див. Луки 18:9–14). За основу візьмемо тексти Притчі 11:2; 27:1, 2.

1. Гординя Люцифера. Уривок Ісаї 14:12–15 — це ключова інформація щодо гордості Люцифера; вона викладена в контексті пророцтва Ісаї проти Вавилону (вірші 3–23). Цікаво, що мова цьо-

го пророцтва проти Вавилонського царя/Люцифера нагадує мову апокаліптичного докору, адресованого Лаодикійській церкві. Обидва звинувачення стосуються тверджень, які «ти [Люцифер/Лаодикія] говорив» (вірш 13; пор. Об'явл. 3:17). Як і в посланні до Лаодикійської церкви, у пророцтві Ісаї зроблено акцент на п'ятьох особистих заявах Люцифера: я «підіймуся», я «поставлю», я «сяду», я «підіймуся», я «уподібнюся Всевишньому». Як і у випадку з Лаодикією, пророцтво Ісаї описує несподіваний поворот, коли звучить вирок: «Але ти скинутий у шеол — у земні глибини безодні» (вірш 15). В обох пророцтвах натхненні автори відображають самовихваляння (виявлене в гордовитому «я»), яке однозначно засуджене.

Зважаючи на цей контекст, звернімо тепер увагу на розповідь про падіння Люцифера. Ця історія сповнена глибоких духовних уроків. Розгляньмо їх крок за кроком:

- *Ім'я «Люцифер».* Це ім'я походить від латинського *lux fērrē* — «носії світла», що є перекладом єврейського *гейлел* — «світло, яскрава ранкова зоря», яке співзвучне з вигуком під час поклоніння Богові «алелуя». Отже, як підказує семантика його імені, глибинним прагненням Люцифера, його найбільшим бажанням серця (вірш 13) було стати об'єктом поклоніння.
- *Його вознесіння.* Щоб стати об'єктом поклоніння, Люцифер мав намір піднятися з того місця, де перебував, до престолу Господа, «вище Божих зірок». Ідея руху вгору повторюється кілька разів з метою підкреслити цю амбіцію. Насамперед ключове дієслово, яке описує цей рух, — *alā* («підійматися») — використане двічі: як перше й останнє з дієслівної низки у фразах: «Піднімуся на небо» (вірш 13) та «підіймуся понад високі хмари» (вірш 14). Цей висхідний рух знову відлунюється в дієслові *'arim* — «звеличу», що буквально означає «підняти вгору» — у цьому випадку трон Люцифера. Отже, Люцифер мав зухвалий намір поставити свій трон «вище Божих зірок», тобто понад найвищими зірками.
- *Бажане місце призначення.* Люцифер прагнув досягти «Гори Зборів». Паралельний уривок у книзі Єзекіїля (28:16) говорить про святу «гору Божу», що означає місце Божого храму, де збирається народ Господа для поклоніння Йому. Текст Ісаї 14:13 уточнює, що це місце розташоване «на далекій північній

горі»; так у Біблії зображене найвище становище, місце Бога — місце поклоніння Йому на Небесах. Така сама фраза використана і в тексті Псал. 48:2, де вона позначає місце храму.

- **Глибинне прагнення.** Розповідь завершується викриттям справжнього наміру Люцифера: «Уподібнюсь Всевишньому» (вірш 14). Це останні зафіксовані слова Люцифера в цьому уривку. Біблійна оповідь виявляє зухвале богохульство гордині в усій її пихатості: бажання уподібнитися Богові. Завершальні тексти уривка застерігають нас щодо наслідків: гордість, яка намагається узурпувати найвище місце на Небі — місце Самого Бога, призведе до того, що її носій стане «нужденним, і мізерним, і вбогим, і сліпим, і голим» (Об'явл. 3:17) та буде «скинутий у шеол — у земні глибини безодні» (Ісаї 14:15).

2. Гордість Вавилона. Мова, якою описано діяльність будівничих Вавилона, перегукується з мовою розповіді про створення світу, чітко вказуючи на їхній намір узурпувати роль Творця й ототожнити себе з Ним. Цей намір уже був передбачений у попередньому розділі — у родоводі Ноевих синів, де заснування Німродом Вавилонського царства зображено за допомогою технічного терміна *reshit* — «початок», «початковість» (Бут. 10:10). Це те саме слово, яким починається розповідь про Божий акт Творіння (1:1).

Будівничі Вавилонської вежі виявляють таке саме прагнення, що й Німрод, — зайняти місце Бога. Фраза *вайй'омер Елогім* — «і сказав Бог» (Бут. 1:3, 6, 9 та ін.), яка визначає ритм творчої діяльності Господа, використана тут щодо самих будівничих: *вайй'омеру* — «і сказали вони» (Бут. 11:3, 4, переклад І. Огієнка). Слово, що відображало звершення Богом Творіння, *вайегі* — «і сталося» (1:3), тепер використане для опису досягнення будівельників Вавилона як *ваттегі* — «і сталася... для них» (Бут. 11:3, переклад І. Огієнка).

Лексика, використана в повідомленні про Божу нараду при створенні людини, — *наасé* — «створімо» (Бут. 1:26), з'являється в інформації про нараду будівничих: «створімо собі ім'я» (Бут. 11:4). Їхнє бажання створити собі ім'я — це узурпація Божого права, адже лише Він має владу «звеличити ім'я» якоїсь людини (Бут. 12:2), і лише Він Сам може «зробити Собі вічне/славне Ім'я» (Ісаї 63:12, 14, переклад І. Огієнка; Єрем. 32:20).

Отже, будівельники Вавилона мають ті самі амбіції, що й Люцифер. Вони, як і Люцифер задовго до них, прагнули піднятися до місця Бога, до «брами Божої» (Бав-Ел). Історія закінчується іронічною грою слів у назві вежі: *Бав-Ел*, «брама Божа» (назва цього самовпевненого будівельного задуму), приводить до *балалъ* — «змішання», «замішання» (11:9).

3. Горді й покірні. Біблія не містить абстрактного есе про гординю й покору. Чесноти й вади люди найкраще сприймають через дії окремих осіб у конкретних подіях. Саме тому в Біблії вчення про гордість і смирення проілюстроване через протиставлення гордих і покірних людей: Каїн та Авель, Яків та Ісав, Йосип і його брати, фараон і Мойсей, Даниїл і Навуходоносор. У нашому уроці ми розглянемо лише протиставлення між фараоном та Мойсеєм.

Фараон і Мойсей. На початку книги Вихід обидва чоловіки стикаються з дивовижною присутністю Бога. Однак вони відгукуються на це по-різному. Мойсей реагує на Господа, ставлячи два запитання. Перше запитання зосереджене на ньому самому: «Хто я?» (Вих. 3:11). Він відчуває свою мізерність перед Богом та невідповідність завданню, яке має виконати. Друге запитання Мойсея стосується самого Господа: він хоче пізнати Його (див. Вих. 3:13) й налагодити взаємини з Ним.

А фараон, почувши про Бога, відмовляється визнати Його існування. На відміну від Мойсея, єгипетський цар відкидає можливість пізнати Його (див. Вих. 5:2). Фараон не бажає визнати існування Бога, бо вважає себе богом. Він протривить Божественному повелінню відпустити ізраїльтян, щоб вони могли святити суботу (див. Вих. 5:6–9), натомість переобтяжує ізраїльтян ще важчою роботою. З Мойсеєм «Господь спілкувався віч-на-віч» (див. Втор. 34:10), а фараон продовжував відкидати Бога й відмовлявся впокоритися перед Ним (див. Вих. 10:3). Мойсей був найлагіднішою людиною на Землі (див. Чис. 12:3), натомість фараон запам'ятався як найзарозуміліший з усіх (Вих. 7–10; пор. Неєм. 9:10).

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Порада для вчителя 1: Як ми можемо помирати для себе? Як зберігати смиренний дух у служінні нашому Творцеві? Для глибшого розгляду відповідей на ці запитання, прочитайте наведені нижче роздуми й обговоріть їх із класом.

Для роздумів: Господь наділяє кожного з нас як духовними, так і природними дарами, аби благословити Свою Церкву. Це може бути спів, проповідання, навчання, допомога, гостинність, евангелізація, переказ історій тощо. На жаль, дуже легко втратити з поля зору Дарувальника талантів та звеличити людину.

- **Як ми можемо залишатися смиренними, служачи Господу дарами, які Він дав нам для прославлення Його?**
- **Які небезпеки пов'язані з гордощами та самозвеличенням?**
- **Чому смирення важливе в усіх сферах життя, а особливо в служінні Господу?**

Обговоріть свої відповіді на ці запитання у світлі визнання Павла: «Я щодня помираю» (1 Кор. 15:31). Як Павло радить нам здійснювати це? Чому така «смерть» важлива для смирення й успішного служіння Господу?

Порада для вчителя 2: Розділіть ваш клас на малі групи та визначте кожній групі по двоє біблійних персонажів для вивчення контрасту між гордістю і смиренням: Каїн проти Авеля, Авраам проти Лота, Ісаак проти Ізмаїла, Яків проти Ісава, Йосип проти своїх братів, Даниїл проти Навуходоносора. Дайте кожній групі час для розгляду протиставлення та підготовки короткої презентації за результатами свого дослідження. Запросіть їх поділитися своїми ідеями із класом.

Каїн проти Авеля (Бут. 4): Порівняйте значення імен Каїна й Авеля, їхній вибір жертви, а також проаналізуйте діалог між Господом і Каїном.

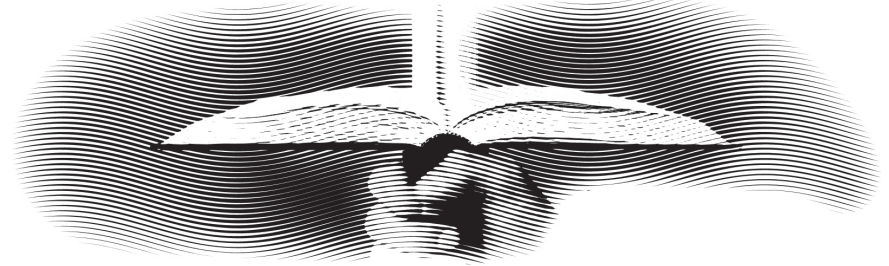
Авраам проти Лота (Бут. 13): Розгляньте ставлення кожного з них до вибору землі.

Ісаак проти Ізмаїла (Бут. 17; 21): Порівняйте випадки сміху в розповіді. Пізніше поміркуйте над тим, як Ісаак змирився з тим, що його мали принести в жертву (Буття 22).

Яків проти Ісава (Бут. 27): Порівняйте ставлення братів до первородства та обговоріть їхню зустріч після багаторічної розлуки (Бут. 33).

Йосип проти своїх братів (Бут. 37): Порівняйте реакцію братів Йосипа на його сни з їхнім страхом перед помстою Йосипа (Бут. 50).

Даниїл проти Навуходоносора (Дан. 1; 3; 4): Розгляньте благородне смирення Даниїла перед наказом царя. Порівняйте спробу Навуходоносора узурпувати верховенство Бога (Дан. 3) з його досвідом глибокого смирення (Дан. 4).

Біблійні тексти для дослідження:

Пл. Єрем. 3:22, 23; 2 Тим. 3:15–17; Івана 17:17; Ефес. 1:13; Псал. 119:11; 1 Кор. 2:14.

Пам'ятний вірш:

«Адже Слово Боже — живе й діяльне, гостріше від усякого двосічного меча: воно проникає аж до поділу душі й духу, суглобів і мозку кісток, судить думки й наміри серця» (Євр. 4:12).

Біблія. Безперечно, ви маєте один примірник цієї книги або, можливо, декілька.

Упродовж історії цю дорогоцінну книгу таємно переписували, перевозили контрабандою, бо вона була заборонена. Це найбільш публікована й перекладена книга у світі, а також одна з найстародавніших. Багато людей загинуло заради збереження Біблії.

А яке місце Біблія займає у вашому житті? Чи читаєте ви її, чи вона лежить біля вашого ліжка, а може, стоїть у книжковій шафі, припадаючи пилом? Можливо, ви занадто зайняті, аби знайти час для дослідження Слова Божого, або надто втомлені, щоб розгорнути її сторінки?

Боже Слово живе й сильне, і Господь закликає вас дозволити Йому через це Слово промовляти до вашого серця, підбадьорювати, навчати, змінювати, вести вас, дарувати вам надію.

Біблія — це не просто академічна книга або збірка давніх історій. Це прекрасна достовірна розповідь про Творця Всесвіту, Котрий прагне наблизити нас до Себе. Якщо ви бажаєте зростати у взаєминах з Богом, найкраще, що можете зробити, — щодня проводити з Ним час у молитві, читати Його натхненне Слово та дотримуватися Його настанов.

Неділя, 19 квітня

НАЙПОТУЖНІША ЗБРОЯ

Перш ніж ми розглянемо, чому Біблія така цінна та як заглибитися в її вивчення, ми повинні зрозуміти ось що: одна з найважливіших цілей сатани щодо нас — перешкодити нам проводити час із Богом через Його Слово. Тримати людей якнайдалі від Біблії з огляду на бізнес, байдужість, утому, сумніви — це диявольська стратегія номер один. Він знає: коли ми спілкуємося з Господом через Його Слово, це відроджує наше життя й живить наші душі, тому ворог зробить усе, щоб запобігти цьому!

Божа вісниця пояснює: «Сатана використовує будь-яку хитрість, щоб перешкодити людям знайомитися з Біблією, бо її ясні твердження викривають його обман» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 593). Диявол знає, що могутнє Боже Слово робить його безсилим. Він також усвідомлює, що молитва й вивчення Біблії — найпотужніша зброя, яку людство може використати проти нього (див. Ефес. 6:17, 18; Євр. 4:12), тому робить усе можливе, щоб перешкодити нам досліджувати Святе Письмо й молитися. Сатана добре знає: Божі слова мають силу, і Господнім словом не тільки створений наш світ (див. Псал. 33:6), але Своїм словом Спаситель може воскрешати мертвих (див. Івана 11:41–44) і давати людям силу для перемоги (див. Матв. 4:1–11).

Віддаляючи Божий народ від Біблії, лукавий впливає на наші стосунки не тільки з Богом, але й з іншими людьми. Наш шлюб стає напруженим, ми кричимо на своїх дітей, нам не вистачає терпіння з друзями й колегами. Життя здається перенасиченим, ми відчуваємо стрес і тягар, не бачачи виходу. І, на жаль, ми не часто робимо паузу для осмислення того, що відбувається. Ми можемо вважати, що близь-

кі до Бога, але насправді, коли минають дні й тижні, а ми так і не розгорнули Боже Слово, тоді з кожним днем дедалі більше слабнемо.

Прочитайте тексти Пл. Єрем. 3:22, 23. Вони свідчать: Господь дивовижно постійний! Він незмінно милосердний до нас навіть тоді, коли ми непослідовні і в наших стосунках із Ним бувають злети й падіння. Які уроки щодо нашого спілкування з Богом ми можемо почерпнути з наведених віршів?

Як херувим-хоронитель, Люцифер до свого падіння (див. Єзек. 28:14–17, переклад І. Огієнка) чув Божі слова і знав їхню неймовірну силу. А тепер він ненавидить їх, тому зрозуміло, чому наш розум притупляється, а серця розчаровуються, коли ми не хочемо чути Божі слова та втілювати їх у своє повсякденне життя.

Чи послідовні ви у своєму релігійному житті? Якщо ні, то що можете зробити задля виправлення ситуації?

Понеділок, 20 квітня

АВТОРИТЕТ ПИСАННЯ

Авторитет і функції Біблії чітко визначені на її сторінках. Прочитайте і випишіть уривок 2 Тим. 3:15–17. Зверніть увагу на те, що ці тексти повідомляють про функції Біблії.

Коли справа доходить до особистого вивчення Біблії, ми повинні бути обережними та не очікувати, що Слово Боже слугуватиме нашим цілям і перспективам, які не завжди збігаються з Божою волею. Наприклад, нам не варто використовувати метод: «Заплющити очі і вказати на текст», бо це не той спосіб, яким Бог хоче спілкуватися з нами через Своє Слово. Господь не маріонетка на мотузочці, яка чекає, щоб задовольнити наші потреби й волю. Його шляхи і думки незбагненно вищі за наші (див. Ісаї 55:9), тому ми ніколи не повинні намагатися контролювати Його слова, які Він промовляє до нас. Для нас також

недопустимо вибирати лише ті частини Писання, які нам зручні. Натомість ми маємо сприймати Біблію як єдине ціле, а не читати легкі знайомі уривки, пропускаючи складні й суперечливі місця. Якщо ми справді хочемо чути голос Бога в нашому житті, то повинні сприймати Його Слово як єдине ціле. Нам необхідно використовувати правильні методи під час вивчення Біблії, віруючи, що Господь відкриє нам істину.

Крім того, Сам Ісус навчає: «Любитимеш Господа Бога свого всім своїм серцем, і всією своєю душею, і всією своєю думкою!» (Матв. 22:37). Тобто Бог не закликає нас ігнорувати свій розум, навпаки, Він хоче інформувати нас про безмежні можливості пізнання й розуміння, які відкриваються через Його Слово. Біблія містить багато історій про те, як Господь спілкувався з людьми, розмовляв з ними, наприклад, з Енохом, Авраамом, Мойсеєм, Йовом та іншими. Ісус Христос також постійно бесідував з різними людьми. Господь не оминає людський розум, натомість запрошує нас підпорядковувати його Божому Слово, коли ми йдемо шляхом спасіння.

Однак людський розум усе ще залишається обмеженим, схильним до помилок та обману. Людина може віддалитися від Бога та спробувати вирішити все самостійно, поставивши власне «Я» на рівні або навіть вище за Бога. Вона може підходити до Писання із зарозумілим, критичним духом, вважаючи, що все це вже чула раніше і в Біблії немає нічого нового. Якщо ми відчуваємо себе важливими, упевненими, самодостатніми; якщо переконані, що нічого не потребуємо, то нехтуємо нашими взаєминами з Богом та покладаємося на власні обмежені знання й хибні міркування.

Вівторок, 21 квітня

БІБЛІЙНА ІСТИНА

У 1960-х роках серед деяких ліберальних богословів переважала тенденція викреслити Бога з богослов'я. На обкладинці журналу *Time* 2017 року з'явилася стаття під заголовком «Чи істина мертва?». Стаття цікава тим, що фактично ілюструє позицію нашого суспільства сьогодні. Сама ідея «істини» занепадає до такої міри, що ніхто вже не знає, що таке істина. Згідно з популярною культурою постмодернізму, не існує мірила, фундаменту, який залишається незмінним, витримав випробування часом і на який можна покластися. На

протипагу цьому Ісус сказав: «Я є правда» (Івана 14:6). Боже Слово свідчить про Нього як про повноту істини.

Двічі уважно прочитайте наведені нижче тексти. Яку вістку вони містять?

Івана 17:17 _____

Прип. 30:5, 6 _____

Псал. 12:7 _____

Біблія проголошує: основна істина — Сам Ісус — не змінюється (Євр. 13:8). Коли ми досліджуємо Боже Слово, наше розуміння Господа і Його істини зростатиме. «Існують копальні істини, які ще належить відкрити ревному шукачеві» (Е. Уайт. Свідчення для Церкви. Т. 5. С. 704). Говорячи про істину, Еллен Уайт завжди мала на увазі істину, дану Богом через Його Слово. Ми можемо шукати додаткове світло в Біблії, бо вона ніколи не суперечить істинам минулого, а навпаки, спирається на них.

Прочитайте тексти 1 Сол. 2:13; Псал. 33:4, 5; Ефес. 1:13. Яка вістка міститься в цих текстах? _____

Біблія і тільки Біблія — основне джерело істини. Усі інші джерела необхідно випробовувати й перевіряти Словом Божим. Навіть те, що ми вважаємо розумним, також слід перевіряти Писанням.

Дехто стверджує, що істини не існує. Але такі люди претендують на те, що це їхнє твердження само є істиною, отже в такий спосіб вони самі собі суперечать.

Середа, 22 квітня

БІБЛІЙНІ ТВЕРДЖЕННЯ

Що могло б змінитися у вашій сім'ї, якби ви зверталися до Біблії, коли стикалися з необхідністю прийняти важливе рішення, із проблемою в стосунках або викликом? Що могло б змінитися на вашому робочому місці або в церкві, якби слова Біблії справді стали лінзою, через яку люди дивляться на світ і вирішують жити згідно з ними?

Автори Біблії знали, наскільки цінні біблійні слова. Жодна інша книга не може промовляти до вашого серця так, як Святе Письмо. Слова можуть бути записані на сторінках вашої Біблії, але як ви можете зберегти їх у своєму серці?

Яку пораду дає Давид у тексті Псал. 119:11 та як ви можете дотримуватися цієї поради? (Див. також Євр. 4:12).

Одне з дивовижних тверджень про Біблію ми знаходимо в самій Біблії, у тексті Євр. 4:12. Двосічний меч — потужна гостра зброя, але Слово Боже може здійснити для людської душі те, що не під силу людській зброї. Апостол Павло наголошує: Біблія завжди жива й діяльна. Можливо, ви дивувалися, як таке може бути, адже вона була написана тисячі років тому! Однак Сам Ісус виголосив: «Слова, які Я вам сказав, є дух і життя» (Івана 6:63). Якщо ваше серце розбите і життя розпадається на частини, Господь може промовити Свої слова до вашого серця та змінити все навкруг. У Старому Завіті також неодноразово наголошено, що Божі слова не застійні чи пасивні, а дуже активні й діяльні (див. Ісаї 55:11). Коли Давид роздумував про вплив Божих слів на його життя, він написав: «Твоє слово мене оживляє і потішає в моїй недолі» (Псал. 119:50).

Можливо, ви колись у своєму житті відчували сильний голод, або постили чи були на дієті. Чи не відчули ви, що після такого голодування їжа особливо смакує? У духовному сенсі Біблія — це їжа для наших душ.

Якщо ваша душа порожня й голодна, розгорніть живе Слово. Прочитайте тексти Єрем. 15:16; 1 Петра 2:2; Матв. 4:4. Божі слова — це смачна й корисна пожива для розуму та серця; коли ми читаємо їх, вони зміцнюють, оживляють, підтримують нас, як Господь і пообіцяв.

Звістка, записана в Божому Слові, тобто Біблії, походить від Самого Бога. Він послав її спеціально для нас і для кожної людини, яка шукає Його. Якщо ми читаємо її із молитвою й відкритим серцем, вона не буде для нас марною.

Скільки часу ви щодня приділяєте вивченню Біблії, і як саме це робите? Що можете зробити, щоб цей час став максимально духовно корисним?

СТАН СЕРЦЯ

Прочитайте текст Йова 22:22. Наша здатність отримувати настанови з Божого Слова значною мірою залежить від стану нашого серця під час читання Слова. Як текст 1 Кор. 2:14 пояснює цю ситуацію? _____

Мати духовну розсудливість — значить володіти духовними проникливістю й розумінням. Отже, під час читання Біблії духовно відкрита людина зробить зовсім інші висновки, ніж духовно закрита. Хто вважає Біблію неавторитетною, той не шукатиме істини на її сторінках.

Прочитайте текст 1 Сол. 2:13. Як апостол Павло пояснює, чому наше ставлення до Біблії є дуже важливим для нашого зростання у взаєминах з Господом? _____

Боже Слово діє в нас, якщо ми віримо. Коли ми розгортаємо Біблію та віримо, що Господь бажає розмовляти з нами через неї, Він справді говоритиме з нами й діятиме в нашому житті. Однак дуже багато залежить від наших очікувань та віри. Добра новина полягає ось у чому: якщо наша віра мізерна, навіть якщо крихітна, як гірчичне зернятко (див. Луки 17:6), Спаситель може допомогти їй зрости (див. Марка 9:24).

Одна з головних цілей Біблії — донести до нас правду про стан наших стосунків з Богом та способи їх зміцнення. Якщо ваше серце відкрите для Святого Духа, якщо ви звертаєтеся до Слова зі смиренням, то після його прочитання завжди будете змінюватися, хоч не завжди це можна відразу помітити, оскільки такі зміни і зростання відбуваються поступово. Але якщо ми живемо в байдужості й гріху та не бажаємо змінюватися, читання Біблії не принесе нам багато користі. Святий Дух спонукає нас наблизитися до Ісуса Христа. Чи хочемо ми наблизитися? Якщо так, то станемо «мудрими для спасіння» (2 Тим. 3:15) і побачимо те, про що навіть не здогадувалися.

Який стан мого серця й розуму, коли я досліджую Біблію? Чи я просто намагаюся виправдати свої думки й поняття Словом Божим, чи приходжу з відкритим розумом і серцем, готовий з дитячою вірою почути Божу вістку для мене? Чому відповідь на це запитання дуже важлива?

П'ятниця, 24 квітня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Як би ви оцінили слова, котрі вживали впродовж останніх 24 годин? Якими вони були: сповненими любові, добрими, радісними, підбадьорливими, смиренними чи недобррозичливими, злостивими, тривожними, осудливими, розпачливими? Ісус сказав: «Чим переповнене серце, те промовляють уста» (Матв. 12:34). Якщо в нашому серці корениться зло, воно виходить назовні в лихих словах.

Ми всі часом відчуваємо розчарування, утому чи стрес, і тоді з наших уст можуть виходити слова, про які ми згодом шкодуємо. І навпаки, якщо наше серце переповнене любов'ю до когось, вона виливається через наші слова.

Святе Письмо повідомляє, що наміри Господа щодо нас завжди добрі, приємні й досконалі. Як радісно усвідомлювати, що ці наміри переповнюють Його серце і записані в Біблії. Упродовж усієї історії ці Божі слова володіли й володіють неймовірною силою.

«Одна річ — ставитися до Біблії як до книги, що містить хороше моральне повчання, до котрого можна прислухатися, доки воно узгоджується з духом часу і нашим становищем у світі; і зовсім інша річ — вважати її тим, чим вона насправді є, — Словом живого Бога, Словом, яке є нашим життям, Словом, яке має визначати наші дії, слова й думки. Розцінювати Слово Боже як щось менше за це — значить відкидати його. А таке відкинення людьми, котрі сповідують віру в нього, є основною причиною скептицизму та невір'я серед молоді» (Е. Уайт. Виховання та освіта. С. 260).

Запитання для обговорення:

1. Які ви маєте логічні й раціональні підстави для своєї віри? Можливо, їх значно більше, ніж ви вважаєте?

2. Як ви можете переконатися, що вивчення Біблії й молитва — основа ваших стосунків з Богом? Чи можна спілкуватися з Богом без молитви й вивчення Біблії?
3. Якби хтось хотів поглибити свої взаємовідносини з Богом, яку книгу Біблії ви порадили б йому прочитати насамперед?
4. Як практично можна жити кожним словом, що виходить з уст Господніх (див. Втор. 8:3)? Як це може відбуватися у вашому житті?
5. Що наступні тексти повідомляють про Боже Слово? Євр. 11:3; Псал. 33:6; Матв. 11:4, 5; 1 Сол. 4:16; Ефес. 6:17; Якова 1:21.

Підсумок: Біблія жива й діяльна, і її читання є основою для розвитку наших стосунків з Богом. Через Святе Письмо Господь не тільки відкриває нам Свій чудовий характер та взаємодію з людством упродовж усієї історії Землі, але й промовляє до кожного з нас сьогодні, коли ми в покорі досліджуємо її.

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Основні тексти:

2 Тим. 3:15–17; Івана 17:17; Ефес. 1:13; Псал. 119:11; 1 Кор. 2:14

Головна функція Божого Слова — жити нас духовно, підтримуючи наше життя. Ізраїльтяни засвоїли цей важливий духовний урок, коли зазнали фізичного голоду в пустелі. Мойсей, пояснюючи чудо з манною, підкреслив саме цю істину: «Аби ти зрозумів, що не лише хлібом живе людина, але і всім тим, що виходить з Господніх уст, людина живе» (Втор. 8:3). Ісус, знесилений від голоду в пустелі, відповів дияволу саме цими словами (Матв. 4:4). Ця сама думка записана в Посланні Петра, котрий порівнює Боже Слово з молоком для немовлят, необхідним для їхнього зростання: «Щоб на ньому ви зросли для спасіння» (1 Петра 2:2; пор. Євр. 5:13).

Ці біблійні приклади вказують на одну важливу умову, необхідну для духовного живлення Божим Словом: ми маємо приходити до нього з усвідомленням власної потреби, голодними і спраглими. Інакше не оцінимо життєву необхідність духовної поживи. Ми не зможемо насолоджуватися нею й отримувати від неї користь.

У цьому дослідженні ми спробуємо дати відповідь на два надзвичайно важливих запитання щодо духовної поживи: (1) Чому та (2) як процес живлення Словом Божим підтримує нас у духовному житті? Основою для нашого вивчення стане уривок 2 Тим. 3:14–17. Шукаючи відповіді на перше запитання: «Чому?», ми розглянемо особливості Святого Писання, які роблять його таким потужним і перетворювальним. Міркуючи над другим запитанням: «Як?», ми відкриємо такі методи читання Святого Письма, які дозволять чуду живлення Божим Словом відбуватися і в житті кожного з нас.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Чому Писання?

Чому Святе Письмо має силу підтримувати життя? Павло пропонує дві відповіді на це запитання. Перша стосується високої оцінки Святого Письма самим Павлом, а також природи, або священного

характеру, Писання. Друга відповідь стосується дії Писання, тобто його перетворювальної сили в житті читача, тобто Тимофія (див. 2 Тим. 3:15), якого Павло також називає «людиною Божою» (1 Тим. 6:11).

1. Особливість Святого Писання

Книги Писання, що увійшли до складу Біблії, спершу здебільшого позначалися як «святі». Використане Павлом словосполучення «Святе Писання» (грецькою *giera grammatas*) зустрічається в Новому Завіті лише тут. Це словосполучення віддзеркалює технічний термін Тора шебіхтат — «писаний закон», який у юдаїзмі позначав натхнені Богом тексти, на відміну від *Tora she be-alf pe* — «усного закону», який не вважали богонатхненним. Саме це має на увазі Павло, коли говорить про Писання (яке сьогодні ми називаємо Старим Заветом), хоча згодом деякі християни почали використовувати цю назву зневажливо, натякаючи на його нижчий або навіть сумнівний рівень богонатхнення.

Для Павла так званий Старий Завет був єдиним Святим Писанням. На той час ще не існувало зібраних канонічних книг Нового Завіту, отже, вони не могли бути частиною навчання, яке отримував Тимофій. Ці тексти називають «святими» тому, що їх вважають *teobneustos* — «натхненими Богом», буквально: «Богом вдихнутими» (пасивна форма дієслова, яка вказує: діюча Особа — Бог). Це саме дієслово використане для опису процесу створення людини: «І вдихнув [Бог] у її ніздрі дихання життя» (Бут. 2:7).

Так високо оцінивши Писання, Павло підкреслює не лише його вплив на людину, але й те, як ми маємо наближатися до Божого Слова.

2. Вплив Святого Письма. Паралель між богонатхненністю Святого Письма та процесом створення людини не випадкова. Вона має показати, що Боже Слово — це життя. Воно приносить життя людині, котра його сприймає, подібно до того, як Адам отримав життя від свого Творця. Апостол Павло зазначає, що Святе Писання «може тебе зробити мудрим» (2 Тим. 3:15). При цьому він не має на увазі якийсь механічний процес, наче читач Писання відразу й у чудовий спосіб здобуває мудрість. Павло наголошує: така мудрість приходить через віру в Ісуса Христа. У наступному тексті він пояснює, що Святе Писання виконує в житті віруючого чотири конкретні функції.

- Перша функція — «навчання». Писання спрямовує нас на правильний шлях у пошуках та пізнанні правди.

- Друга функція — «докір». Слово Боже відкриває нам наші помилки як у вченні, так і в поведінці.
- Третя функція — «виправлення». Недостатньо лише усвідомити власні помилки; ми також маємо зрозуміти, як змінити напрямок і знайти правильний шлях.
- Четверта функція — «виховання в праведності». Святий Дух через Писання веде нас до покаяння й послуху. Павло підсумовує: мета Слова Божого — формування цілісної особистості. Завершуючи, апостол закликає нас до дії. Отже, Писання забезпечує нас усім необхідним для «всякого доброго діла» (2 Тим. 3:17), готуючи до служіння.

Підхід до Святого Писання

Як Писання здійснює такі дивовижні перетворення в нас, провадячи до життя в праведності з усіма її «добрими ділами»? Щоб відповісти на це запитання, можна виділити чотири принципи, які впливають із настанов апостола Павла до Тимофія.

1. Усе Писання

Перший та основний принцип нашого підходу до біблійного тексту полягає в усвідомленні того, що «усе Писання богонатхненне» (2 Тим. 3:16). Цей принцип означає, що ми маємо розглядати все Святе Писання у своїх дослідженнях і пошуках Божого об'явлення. Заклик Павла заохочує нас читати Біблію з довірою, що його святі тексти скеровуватимуть нас у пошуках Божественної істини та практичних порад для повсякденного життя. Жодну книгу Біблії чи її окремих уривок не можна підносити над іншими. Усе Писання заслуговує на однакову увагу й пошану. Тут Павло вказує на підхід, який у сучасному біблієзнавстві отримав назву «канонічний підхід». Тобто окремих біблійних текстів слід аналізувати у світлі інших уривків, які можуть на нього натякати або перегукуватися з ним (цей принцип також відомий як інтертекстуальність).

2. Навчатися й пізнавати

Апостол Павло високо цінує зусилля, спрямовані на навчання й пізнання (2 Тим. 3:14, 15). Саме тому незнання Святого Писання або поверхове читання Біблії може мати серйозні наслідки не лише для нашого теперішнього життя, а й для вічного спасіння. У цьому контексті заклики Павла до вивчення й пізнання передбачає, що ми маємо глибоко досліджувати текст Біблії. Еллен Уайт нагадує: «Переоцінити важливість цього [глибокого пізнання Святого Писання] майже не-

можливо. “Богонатхненне”, здатне “зробити мудрим для спасіння”, “щоби Божа людина була досконалою, на всяке добре діло готова”, — ця Книга книг має найвище право на наше шанобливе ставлення. Ми не повинні задовольнятися поверховим знанням, натомість маємо прагнути пізнати повне значення слів істини та наповнюватися духом святих одкровенень» (*Advent Review and Sabbath Herald*. 9 жовтня 1883 р.).

3. Вірність

Заклик Павла до Тимофія: «Ти ж тримайся того, чого навчився» (2 Тим. 3:14) перегукується зі словами Ісуса: «Якщо ви будете перебувати в Моєму слові» (Івана 8:31). В обох віршах використано те саме грецьке дієслово *мéно* — «перебувати», «залишатися». Нерегулярного читання Біблії недостатньо — її слід постійно переглядати й оновлювати в серці. Існує давнє єврейське прислів'я: «Хто вивчив урок, але не повторює його, той подібний до хлібороба, котрий сіє, проте не жне».

Для Тимофія — як і для багатьох християн — таке навчання було не одноразовою подією: воно почалося ще «змолоду» (2 Тим. 3:15) і тривало все життя. Заклик Павла до постійного перебування в Божому Слові означає не просто інтелектуальне згадування абстрактних істин чи доктрин. Це не тимчасовий емоційний сплеск. Павло закликає Тимофія залишатися в Слові — жити ним, дотримуватись його та щодня впроваджувати його у своє життя.

На цю ж думку наштовхує й апостол Яків, коли говорить про нерозривний зв'язок між вірою та ділами (Якова 2:14–26).

4. Вплив учителів

Ми не можемо самотужки досягнути Божественну істину. Біблія навчає, що істина дарована через об'явлення, але для пізнання істини нам також необхідне свідчення людей, які прийняли це об'явлення як істинне. Саме тому нам потрібні вчителі. Від самого початку історії Ізраїля Бог закликав Свій народ навчати дітей (Втор. 6:7). Павло наголошує на цьому принципі, коли закликає Тимофія пам'ятати, «від кого ти навчився» (2 Тим. 3:14).

Апостол має на увазі передусім матір Тимофія Євнікію, бабусю Лоїду, а також себе, як одного з «багатьох свідків» християнської спільноти (2 Тим. 2:2). Отже, звернення Павла стосується не лише учнів чи дітей, які зобов'язані своїм батькам і наставникам, а й самих батьків та вчителів, котрі несуть відповідальність перед Богом і людьми за передачу того, що самі пізнали.

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Порада для вчителя: Як успішно застосовувати Святе Писання в нашому житті? Наступні завдання покликані допомогти нам у цьому. Запропонуйте одному з учасників прочитати матеріал, поданий нижче в розділі «Для роздумів». Потім запропонуйте членам класу обрати одне або кілька завдань, виконати їх упродовж тижня, а наступної суботи поділитися своїми враженнями. Попросіть учасників конкретно розповісти, як виконане завдання допомогло їм краще зрозуміти Писання й поглибити взаємини з Господом.

Для роздумів: Існує небезпека хибного розуміння застосування Святого Письма в особистому житті. Застосовувати Писання не означає пристосовувати Боже Слово до власних уподобань чи перекручувати його на свою користь. Навпаки — справжнє застосування Біблії означає погодження нашого життя з її вченням.

Завдання 1: Щоденні роздуми

Упродовж тижня (або й довше) щоранку використовуйте короткий уривок з Біблії (один текст або невеликий фрагмент) для особистих роздумів. Поглиблено досліджуйте, що означає цей уривок у його контексті. Підходьте творчо. Шукайте нові відтінки змісту, нові уроки й натхнення щоразу, коли звертаєтеся до цих слів.

Завдання 2: Вивчайте тексти напам'ять

Щомісяця обирайте один біблійний текст із тих, над якими роздумували, та щоранку повторюйте його, аж доки не запам'ятаєте.

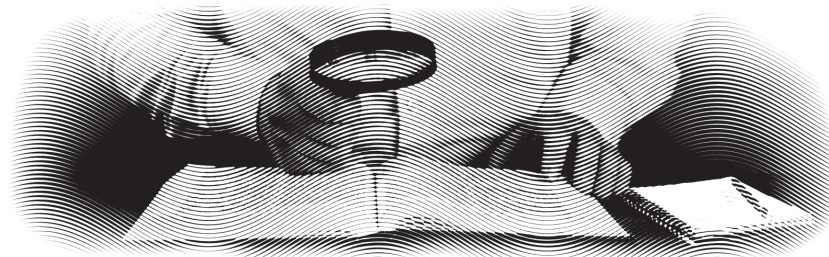
Завдання 3: Навчайте інших

Найкращий спосіб засвоїти матеріал — це поділитися ним. Розповідайте свій дружині/чоловікові або другові про те, що ви відкрили і зрозуміли під час вивчення Писання. Знайдіть людину, з якою можете ділитися новими знаннями, думками й духовними відкриттями зі Слова Божого.

Завдання 4: Послух

Недостатньо знати біблійний текст напам'ять. Найголовніше — спілкуватися з його Автором, жити згідно з Його Словом та підкорятися Його настановам. Як сказав Ісус: «Якщо це знаєте, то ви блаженні, коли це виконуете» (Івана 13:17). Читаючи й вивчаючи Слово, просіть Святого Духа дати вам мудрість, щоб зрозуміти, як практично застосувати істини Писання у своєму щоденному житті.

ЯК ВИВЧАТИ БІБЛІЮ

Біблійні тексти для дослідження:

Івана 15:1–8; Марка 1:35; 1 Хронік 16:11; Псал. 119:105; Ісаї 50:4; 55:1–13.

Пам'ятний вірш:

«Саме так буває з Моїм словом, яке виходить з Моїх уст, — воно до Мене не повертається порожнім, але виконує Мою волю, звершуючи те, заради чого Я його послав!» (Ісаї 55:11)

Згадайте, коли ви отримали свою першу Біблію. Можливо, вам у дитинстві подарував її родич-християнин. Або ви купили її самі, коли стали дорослим. Незалежно від того, як давно у вас є Біблія (можливо, ви маєте більше одного примірника), подумайте, наскільки ви цінуєте її. Чи Біблія — одне з ваших найдорожчих, найцінніших надбань, чи ви сприймаєте як належне те, що живе Слово Боже завжди у вас під рукою? Чи намагаєтеся бути послідовними в читанні цієї Книги? Чи замислювалися ви коли-небудь: із чого почати читати та як читати, аби дедалі більше наближатися до Бога?

Мартін Лютер сказав: «Уже кілька років я щорічно перечитую Біблію двічі. Якби Біблія була великим могутнім деревом, а всі її слова — маленькими гілочками, я постукав би по всіх гілочках, намагаючись дізнатися, що там є і що вона може запропонувати».

Незалежно від того, чи прогресуєте ви в щоденному дослідженні Біблії, чи вона здебільшого залишається недоторканою на книжковій полиці, кожен із нас може поглибити своє спілкування з Богом через Святе Письмо. Цього тижня розглянемо кілька практичних способів, як краще вивчати Слово Боже.

Неділя, 26 квітня

ЧАС

Ви коли-небудь заводили будильник на ранню годину, аби прокинутися й почитати Біблію? А чи бувало так, що ви насилу «витягали» себе з ліжка, а потім, подивившись на годинник, казали: «У мене є 15 хвилин до початку робочого дня. Треба поспішати!» Або так: ви помолилися короткою молитвою, очима пробігли біблійний розділ, а потім відчували, що ваша совість заспокоюється, проте серце залишається порожнім?

«Дуже мало користі приносить швидке читання Святого Письма. Можна прочитати Біблію від початку до кінця, але так і не збагнути всієї її краси, не помітити глибокого, прихованого змісту» (Е. Уайт. Дорога до Христа. С. 90).

Хоча читання Біблії справді приносить благословення, однак, подібно до пиття з пожежного гідранта* (багато і швидко), можна швидко її прочитати, але при цьому багато пропустити. Бог дав нам Своє натхненне, дорогоцінне Слово, щоб ми дізналися більше про Нього (а також про себе). Коли ми знаходимо час, аби пізнавати прекрасний характер Господа та Його взаємодію з людством упродовж історії, тоді наша любов до Нього зростає. Біблія — це Книга про Бога, ми можемо тримати її у своїх руках, але нам необхідно знайти час для пізнання Всевишнього через дослідження Його Слова (див. Дії 17:11).

Подумайте над такими пропозиціями:

Попросіть Господа наповнити ваше серце прагненням до Нього. Звертайтеся до Божих обітниць, записаних у текстах Єрем. 29:13; Псал. 37:5. Попросіть Його розбудити вас раніше, ніж зазвичай, або виділити для цього час у вашому дні.

Віддайте свій час Богові. Так, ви зайняті, у вас так багато невідкладних справ. Але час із Богом — безцінний! Усамітніться в тихому

*Пожежний гідрант — стаціонарний пристрій на водопровідній мережі для подачі води під час гасіння пожежі (Вікіпедія).

місці та прочитайте Псал. 46:11. Прочитайте або заспівуйте Богові гімн «Все я віддаю». Подумайте про сфери вашого життя, які, можливо, ви ще не віддали Господу, та присвятить їх Йому.

Спілкуйтеся з Богом навіть тоді, коли вам цього не хочеться. Якщо людина хоче бути здоровою, вона має зробити свідомий вибір та скласти план дій (займатися спортом, правильно харчуватися тощо). Так само для того, щоб мати близькі взаємини з Богом, потрібен свідомий вибір. Пам'ятайте: для формування нових звичок може знадобитися щонайменше 21 день, але ми ніколи не зможемо досягти успіху без допомоги Святого Духа.

Прочитайте уривок Івана 15:1–8. Що Ісус говорить нам про перебування в Ньому і чому це так важливо для нашої віри?

Понеділок, 27 квітня

МІСЦЕ

Ісус — наш досконалий Приклад у всьому, зокрема у відданості Небесному Отцю. Прочитайте текст Марка 1:35. Що цей текст повідомляє про пору спілкування Ісуса з Отцем?

Із цього одного невеликого повідомлення про Ісуса ми можемо багато чого навчитися. Задовго до світанку Він пішов (віддалився від суєти повсякденного життя), щоб усамітнитися в тихому місці, де міг поспілкуватися зі Своім Отцем. Ми можемо уявити собі цю сцену: Ісус сидить на березі Галилейського моря або на схилі пагорба й розмовляє зі Своім Отцем, перш ніж світ навколо Нього прокинеться. Цей текст свідчить, що молитва була для Христа пріоритетом. Безперечно, таке ранішнє спілкування з Отцем давало Спасителеві сили витримати всі випробування. Якщо Ісус потребував цього на початку кожного дня, то наскільки більше потребуємо ми!

Господь закликає нас: «Шукайте Мого обличчя» і сподівається, що нашою відповіддю буде: «Я, Господи, шукатиму Твого обличчя!» (Псал. 27:8).

Прочитайте текст 1 Хронік 16:11. Як ми повинні шукати обличчя Господа?

Чи маєте ви місце, куди щоранку можете приходити для спілкування з Богом? Це може бути крісло біля вікна, кухонний стіл або тихе місце в саду, де ви можете щодня сидіти біля ніг Ісуса на навчання з Божого Слова. Сидіти біля ніг Ісуса — це найкраще місце перебування у світі (див. Луки 10:39–42). Сформувавши щоденну звичку приходити в певне місце, аби проводити час із Богом, ви з більшою ймовірністю щодня повертатиметеся туди. Не падайте духом, якщо певного дня втратите таку можливість, адже трапляються непередбачувані обставини. Але намагайтеся не пропускати цієї ранкової зустрічі з Господом. Пам'ятайте: мати постійне спілкування з Богом — це ваше щоденне рішення, яке можете приймати з любові до Нього.

Скільки часу впродовж минулого тижня ви провели в молитві й дослідженні Біблії? Чи ваша відповідь не свідчить про необхідність щось міняти у своїх пріоритетах?

Вівторок, 28 квітня

ГЛИБОКЕ ВИВЧЕННЯ БІБЛІЇ

Щоб глибоко вивчати Біблію, не обов'язково бути теологом. Ось кілька порад для тих, хто бажає досліджувати Слово Боже:

Моліться. Неможливо переоцінити важливість молитви до і під час вивчення Біблії. Еллен Уайт наголошує: під час дослідження Біблії ми не самотні. Запрошуючи Святого Духа бути нашим Провідником, ми відкидаємо все зайве, що відволікає увагу, і ворог тікає. «Ніколи не досліджуйте Біблію без молитви. Тільки Святий Дух може допомогти нам збагнути важливість легкозрозумілих істин та вберегти від хибного тлумачення складних для розуміння тверджень» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 599, 600).

Читати і писати. Можна сказати, що одна з відмінностей між простим читанням Біблії та її вивченням полягає в конспектуванні. Конспектування (стислий запис, виклад прочитаного) допомагає нам сповільнити свої думки, роздумувати над Божим Словом і працювати над ним у такому темпі, щоб аналізувати, спостерігати, тлумачити, робити висновки, фіксувати застосування й зобов'язання. Це також допомагає нам упорядковувати свої початкові розрізнені ідеї: від голови — до пера, а потім — до серця на цілий день. У такому разі ми з більшою ймовірністю запам'ятаємо те, що записали (див. Псал. 119:15, 16).

Якщо ви не вмієте конспектувати, спробуйте читати Біблію вголос (або слухати її), а потім роздумуйте над почутим, молячись до Бога.

Поділіться. Розкажіть комусь те, про що ви дізналися. Це закріпить у вашій свідомості вивчені біблійні істини й підбадьорить ближнього.

Для початку виберіть невелику книгу Біблії (наприклад, книгу Йони або Євангеліє від Марка, Послання до филип'ян чи Перше послання Івана) та повільно досліджуйте її.

Ось кілька простих порад, які ви можете застосувати щодо одного тексту (метод «текст за текстом»), уривка або цілого розділу:

1. *Моліться, щоб Святий Дух керував вашим розумом та пом'якшував ваше серце під час читання.*
2. *Виберіть текст або уривок з Біблії.*
3. *Запишіть у щоденник цей уривок або його частини, які особливо запам'яталися вам під час читання.*
4. *Знову з молитвою прочитайте цей уривок та підкресліть ключові ідеї.*
5. *Запишіть, що відкривають вам підкреслені ідеї.*
6. *Помоліться про застосування цих ідей у своєму житті та зміцнення ваших стосунків з Богом.*
7. *Подумайте, із ким сьогодні ви можете поділитися своїми думками.*

«Щоразу, коли народ Божий зростає в благодаті, він буде постійно отримувати ясніше розуміння Його Слова. Вони будуть розпізнавати нове світло й красу в його священних істинах. Так було в історії Церкви в усі віки, і так буде до кінця» (Е. Уайт. Поради письменникам і редакторам. С. 38, 39).

Який відгук знайшла у вашому серці наведена вище цитата? Див. також Псал. 119:105.

Середа, 29 квітня

ПОДВІЙНЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ

Існує багато способів вивчення Біблії, наприклад, метод «текст за текстом» (про який ми вже згадували), дослідження окремих розділів або тем, слів чи книг. При вивченні Писання велику допомогу надають тлумачний та біблійний словники. Також дуже корисно читати Біблію паралельно з творами із серії «Конфлікт віків», щоб отримати додаткове розуміння. Ми можемо піти на прогулянку на природу і

слухати аудіо Біблію або зустрітися з другом чи Малою групою для спільного вивчення.

Подібно до того, як ми підтримуємо нашу дружбу різноманітністю й новими пригодами, так повинні підтримувати нашу щоденну зустріч із Богом свіжою та яскравою, використовуючи різні методи вивчення Біблії. Завжди є те, чого можна навчитися!

Як зробити час вивчення Біблії яскравим? Діліться з іншими тим, що відкрили для себе. Коли ми пояснюємо істини, про які дізналися, процес узагальнення, синтезу об'єднує наші думки. Це допомагає нам закріпити й зберегти знання. Подвійне благословення полягає ось у чому: коли ми розповідаємо й обговорюємо щось з іншими, духовна розмова зацікавлює та зміцнює нас обох. Якщо ми ділимося чимось або навчаємо інших, найглибше навчання відбувається саме в нашій свідомості.

Ви також побачите: інформація, яку ви щодня досліджуєте, — це Божа звістка не тільки для вас, але й для інших.

Прочитайте текст Ісаї 50:4. Що він повідомляє про взаємини з Богом та їхній вплив на наші стосунки з іншими людьми?

Особистий час вивчення Біблії не тільки зміцнює нас, але й дає можливість підбадьорювати інших людей, котрих можемо сьогодні зустріти. Це може стати подвійним благословенням.

Наше духовне життя — марафон. Просіть Господа підтримувати вас у постійному бігу, щоб ви не відводили очей від мети (див. Филп. 3:14). Не засмучуйтеся, якщо трохи ослабли, натомість зробіть усе необхідне, аби зберегти взаємини з Господом (особливо ваш час вивчення Біблії й молитви) живими. Бо пізнавати Бога сьогодні — це воістину життя вічне (див. Івана 17:3)! Наше щоденне перебування в Ньому та в Його Слові змінює життя.

Прочитайте пам'ятний текст уроку і поміркуйте над його значенням. Що ви зараз вивчаєте? Із ким могли б поділитися цією вісткою?

Четвер, 30 квітня

«ЦЕ ТАК СОЛОДКО!»

Подумайте про свій улюблений десерт. Чи корисний він для вашого здоров'я? Можливо, для підсолоджування ви використовуєте

мед, зокрема травневий через його передбачувані лікувальні властивості. Якщо ви коли-небудь куштували стільниковий мед, то знаєте, наскільки він солодкий і м'який, коли тане на язичі.

У текстах Псал. 119:103, 104 псалмист порівнює Слово Боже з медом: «Які ж солодкі для мене Твої слова! Вони для мене солодші за мед! Від Твоїх Заповідей я порозумнішав».

Що означає вислів: «Від Твоїх Заповідей я порозумнішав» (Псал. 119:104)? Чому ця ідея важлива для розуміння необхідності вивчення Біблії?

Так, Божі слова справді солодкі для наших душ і не схожі ні на що інше, запропоноване нам світом. На відміну від багатьох десертів, солодкість Божого Слова зцілює наші душі та змінює наші характери. Якщо ви були далекі від Господа, то можете впасти на коліна, розгорнути Його Слово й напитися живої води — єдиної, яка здатна втамувати духовну спрагу.

У 55-му розділі своєї книги пророк Ісаї розширяє наведену вище звістку. Прочитайте цей розділ і дайте відповіді на такі запитання:

Що Господь дає тим, хто приходить до Нього з метою «їсти» Його Слово?

З яким запрошенням Він звертається до вас?

Який виклик звучить у Божих словах?

Що Він обіцяє?

Живе й могутнє Боже Слово проникає в наші серця, розум і душу, закликаючи нас зростати в Христі. Але воно може звершувати це для нас лише тією мірою, якою ми витрачаємо час і зусилля (так, це вимагає зусиль), аби заглибитися в Слово зі смиренням, покорою й готовністю дотримуватися його настанов.

Якими конкретними способами ви можете «шукати Господа, поки можна Його знайти» (Ісаї 55:6)?

П'ятниця, 1 травня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Мета вивчення Біблії — пізнати Бога і зростати у взаєминах із Ним, бо вічне життя полягає саме в тому, аби перебувати з Тим, кого ми любимо (див. Івана 5:39; 17:3).

Частиною будь-яких стосунків є взаємна зацікавленість. Ми читаємо в тексті Об'явл. 3:20, що Ісус прагне мати спілкуватися з нами, але нам необхідно усвідомлювати: як творіння, ми завжди можемо дізнатися більше про нашого Творця. Подібно до шахтаря, котрий видобуває дорогоцінні камені, ми маємо постійно шукати їх у Біблії. Завжди можна знайти більше, незалежно від того, скільки разів читали певні історії чи уривки з Біблії. «Яким би не був інтелектуальний розвиток людини, нехай вона ні на мить не вважає, що немає потреби в ретельному безперервному пошуку у Святому Письмі більшого світла. Як народ, ми всі покликані бути дослідниками пророцтв» (Е. Уайт. Поради письменникам і редакторам. С. 41).

Нам також не слід намагатися пристосувати Біблію до власних людських поглядів чи думок. «Як нам досліджувати Писання? Чи будемо ми закріплювати наші доктрини одну за одною, а потім намагатися зробити так, щоб усе Писання відповідало нашим усталеним думкам, або ж звернемося до Писання і будемо вимірювати наші теорії з усіх боків істинами Писання? Багато з тих, хто читає і навіть викладає Біблію, не розуміють дорогоцінної істини, яку вони викладають або вивчають... Багато хто надає словам Писання такого значення, яке відповідає їхній власній думці» (там само. С. 36).

Запитання для обговорення:

1. Яке ваше ставлення до Біблії? Можливо, щось потрібно змінити? Чому смиренність перед Словом та покірність йому надзвичайно важливі?
2. Чи маєте ви якісь усталені поняття, від яких вам, можливо, потрібно відмовитися, щоб дозволити Писанню говорити за себе? Якщо так, то просить Бога допомогти вам у цьому.
3. Як прагнення до неординарності може стати каменем спотикання у взаєминах людини з Богом? Тобто, як бажання знайти щось виняткове, надзвичайне, сенсаційне може звести людину на манівці, особливо якщо вона робить це в егоїстичних цілях?

Підсумок: Особисте вивчення Біблії лежить в основі живих міцних стосунків з Богом. У ХХІ столітті Святе Письмо промовляє до нас так само виразно, як і в минулі часи. Подібно до того, як підтримуємо нашу дружбу, ми повинні шукати способи зберегти своє релігійне життя живим, перебуваючи в Ісусі та довіряючи Його обітницю про Слово: «Воно до Мене не повертається порожнім, але виконує Мою волю, звершуючи те, заради чого Я його послав» (Ісаї 55:11).

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Основні тексти:

Ісаї 55:11; Псал. 119

У своїй молитві псалмист порівнює Боже Слово зі світильником, який осяває його стежку: «Твоє слово є світильником для моїх ніг, світлом на моїй стежці!» (Псал. 119:105). Цей псалом починається з благословення для непорочних, котрі живуть за Господнім Законом та дотримуються Його свідчень (вірші 1–3). А завершується псалом молитвою заблудлого мандрівника, який просить Бога відшукати його (вірш 176).

У цьому уроці ми спробуємо пройти разом із псалмистом його шлях у пошуках глибшого розуміння Божого Слова. Ця подорож — продовження нашого попереднього дослідження, у якому ми розглядали важливість вивчення Святого Письма.

Просуваючись у своїй духовній мандрівці, ми будемо розмірковувати над принципами правильного підходу до Писання. Образ світильника, що осяває шлях уночі, навіює думку про повільну, обережну ходу, коли шлях попереду видно лише на один крок. Така хода потребує часу, адже це поступовий, крок за кроком, процес. Водночас цей рух — справжня пригода, сповнена невідомості: ми не знаємо достеменно, куди нас заведе ця дорога та яких висот зможемо досягти.

Щоб отримати максимальну користь від дослідження, нам необхідно кожен досліджуваний текст читати щиросердно, без упереджень чи заздалегідь сформованих уявлень. Ми маємо бути готовими слухати і слухатися. Продовжуючи використовувати метафору подорожі, ми повинні рухатися вперед з вірою та бути готовими йти туди, куди поведе Святий Дух.

Чесне й уважне дослідження біблійного тексту допоможе нам почути і прийняти Божий голос, що лунає з Його Слова. У такий спосіб зможемо сприймати Писання, як щось значуще, прекрасне, натхненне, захопливе й морально мотивуюче.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

У коментарі ми розглянемо шість принципів дослідження Святого Письма. Перші три (1–3) стосуються зосередженості читача на тексті (Секція 1), а наступні три (4–6) пов'язані з його реакцією на прочитане (Секція 2).

Секція 1: Увага до тексту

- *Текст як джерело глибокості*

Досліджуючи Псалом 119, ми зауважуємо, що псалмист роздумує над Божим Словом (вірші 15, 48) «цілий день» (вірш 97, переклад І. Огієнка) і його «очі сторожі нічні випереджують» (вірш 148, переклад І. Огієнка); тобто він роздумує над Писанням постійно, бо вони — його задоволення (вірші 35, 47). Саме любов до Божого Слова є рушійною силою його пізнання (вірші 97, 113, 127). Справді, святі Божі слова — це як лист кохання, котрий хочеться читати знову й знову і в котрому псалмист шукає найглибші думки та наміри Автора.

Псалмист застосовує метод, який сучасні вчені називають «вдумливим (або уважним) читанням». Цей підхід передбачає ретельне, докладне прочитання тексту (слово за словом) із переконанням, що кожне слово, кожна синтаксична конструкція й кожна граматична форма мають значення. Такий спосіб читання передбачає багаторазове повернення до тексту. Кожне з таких прочитань наповнене сенсом, радістю й насолодою, про що свідчить сам псалмист (вірші 14, 111). Такий підхід гарантує, що в Божому Слові завжди можна знайти нові скарби.

- *Текст як прекрасне*

Утім, біблійний текст насамперед прекрасний. Часто його мелодійність та образність людина сприймає раніше, ніж збагне його зміст розумом. Саме тому перше завдання читача — звернути пильну увагу на поетичність тексту. Літературна структура, яка впорядковує весь уривок, допомагає читачеві орієнтуватися в змісті, даючи змогу вловити загальний намір біблійного автора. Паралелізми й мовні перегуки, поєднуючи між собою слова і фрази, допомагають глибше розкрити їхнє значення.

Псалом 119 — це акровірш. Він складається із 22 строф — по одній на кожен наступний літеру єврейського алфавіту. Кожна строфа

містить вісім віршів, які в сумі складають 176 текстів. Мета такого літературного прийому — відкрити нам досконалість Божого Слова, згадувану в кожній частині цього псалма.

У строфі, присвяченій літері Нун (вірші 105–112), у кожному вірші Божий Закон згадано під іншим найменуванням: «Твоє слово» (вірші 105, 107), «Твої присуди» (вірш 108), «Твій Закон» (вірш 109), «Твої Заповіді» (вірш 110), «Твої свідчення» (вірш 111), «Твої постанови» (вірш 112). Такий літературний прийом звертає нашу увагу на різноманітні аспекти Божого Закону, підкреслюючи його досконалість.

- *Текст як Писання*

У цій рубриці ми зосередимо увагу лише на літературному контексті строфи Нун (вірші 105–112). Ця строфа розташована між строфами Мем (вірші 97–104) та Самех (вірші 113–120). Основна тема строфи Мем — любов до Закону, до прямого шляху, яким провадить Бог (вірш 102), на противагу ненависті до поганої дороги (вірші 101, 104). Та сама думка продовжується і в строфі Самех, де знову звучать знайомі мотиви зі строфи Мем (вірші 113, 119). Тому строфу Нун слід тлумачити у світлі цього безпосереднього контексту.

Контекстуальне дослідження строфи Нун включає не лише безпосередній контекст у межах Псалма 119, а й ширший біблійний контекст — внутрішньотекстовий зв'язок у самій книзі Псалмів, а також міжтекстуальні зв'язки з іншими місцями Писання. Саме такий підхід до біблійного тексту пропагувала Еллен Уайт: «Біблія — найкращий тлумач самої себе. Писання слід порівнювати з Писанням. Учень повинен навчитися сприймати Слово як єдине ціле і бачити взаємозв'язок його частин» (Поради батькам, учителям та учням. С. 462).

«Писання тлумачить Писання: один уривок є ключем до іншого» (Євангелізм. С. 581).

Секція 2: Реакція читача

- *Текст як натхнення*

Біблійний текст відрізняється від будь-якого іншого літературного твору. Це зумовлено тим, що Святе Писання натхнене Богом, тобто богонатхненне. Саме тому надзвичайно важливо досліджувати його духовно (див. 1 Кор. 2:13, 14). Як дослідники Писання, ми маємо

звертатися до біблійного тексту з молитвою та постійним внутрішнім контролем, аби переконатися, що перебуваємо під об'єктивним Божим керівництвом, а не під впливом наших суб'єктивних прагнень чи упереджень.

Оскільки ми не пророки, нам не слід очікувати, що значення біблійного тексту відкриється нам через сон або видіння. Натомість у край необхідно просити Бога, Котрий надихнув ці Писання, дарувати нам розуміння Його Слова. Тоді Господь пошле Свого Духа, щоб Він керував нами в дослідженні Біблії, коли ми широко й наполегливо шукатимемо значення богонатхненних текстів. Часто Боже відкриття у відповідь на наше прохання про розуміння може прийти несподівано й у такий спосіб, який ми не передбачали або навіть не бажали (див. Єрем. 28, де записана відповідь пророка Єремії лжепророкові Ананії).

Ще один важливий спосіб співпраці з Божим Духом у прагненні зрозуміти біблійний текст — це співпраця з братами і сестрами з громади. Таке спільне читання випробовує й наше смирення; обмін думками в братньому діалозі дає можливість Божому Духові керувати нами, сприяючи розширенню й поглибленню нашого розуміння.

- *Практичне застосування тексту*

Досліджуючи біблійний текст, застосовуйте його у своєму житті. Читайте Писання так, ніби воно звертається безпосередньо до вас (адже саме для цього воно й призначене).

Роздумуйте також про те, як Боже Слово може вплинути на різні сфери вашого життя: на вашу працю, стосунки з родиною, друзями, колегами. Прийміть тверде рішення дотримуватися всіх Божих Заповідей (Псал. 119:106). Моліться, щоб Господь допоміг вам зрозуміти і прийняти Його настанови (вірш 108). Залишайтеся вірними Божому Заповіду (вірші 109, 110). Дотримуйтеся Господніх Заповідей, насолоджуючись ними. Не просто виконуйте приписи, натомість переконайтеся, що ваша покірність походить із глибини серця (вірш 111). З'єднайте своє життя з вічними реаліями, живучи за всіма Божими постановами (вірш 112).

- *Моральний вимір тексту*

Натхненні Божі слова містять у собі потенційні «вибухові речовини». Тобто Писання містить істини, які можуть «детонувати», — викликати спротив і навіть негативну реакцію в людському серці, бо

закликає жертвувати нашими ідолами й давно укоріненими хибними уявленнями. Саме тому з такими істинами слід поводитися обережно, мудро та з любов'ю, особливо в наших взаєминах із ближніми.

На жаль, Слово Боже нерідко використовували не для зцілення і спасіння, а для приниження й насильства. Перелік таких зловживань довгий та болісний. «В ім'я» Біблії було вчинено чимало злочинів, і це — справжня трагедія. Ба більше, пророцтва зазначають, що подібне ще повториться (див. Об'явл. 13; 14). Отож Біблія ставала не словом утіхи та Благої звістки про спасіння, а приводом для осуду, утиску й шкоди людям.

Тому покірність і здатність до навчання — це необхідні якості, з якими ми маємо досліджувати Писання, аби не перетворити Божественні слова життя на слова смерті. Наше читання має супроводжуватися також етичною чутливістю — як, наприклад, при читанні строфи Нун у Псалмі 119. Боже Слово — світильник (Псал. 119:105) — повинно стримувати й формувати наші слова й учинки, наше ставлення до ближніх. Слово «праведність» (давньоєвр. *цедакâ*) — це термін, що виражає поняття етичної поведінки. Тож увесь Псалом 119 можна сприймати як заклик до моральної чутливості й відповідальності не лише в нашому щоденному житті, а й у дослідженні Святого Писання.

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ.

Порада для вчителя: Наведені нижче завдання мають допомогти учням удосконалити навички вивчення Біблії та поглибити радість від читання Божого Слова. Завдання 3–5 можна виконувати вдома. Призначте одне або кілька з них членам класу на прийдешній тиждень і попросіть їх підготуватися до обговорення результатів свого дослідження наступної суботи.

Завдання 1 (на уроці): Оберіть строфу з Псалма 119.

- Застосуйте шість принципів дослідження Біблії (викладених вище) до обраної вами строфи з Псалма 119, окрім строфи Нун (вірші 105–112), яку ми вже розглянули.
- Розділіть клас на групи по 2–3 особи. Запропонуйте кожній групі зосередитися на вибраній строфі та застосувати до неї шість принципів дослідження. Через 10 хвилин запросіть кожна групу поділитися своїми висновками й обговорити їх.

Завдання 2 (на уроці): Виклики у вивченні Біблії.

- Обговоріть з класом важливість та актуальність вивчення Біблії, а також труднощі, пов'язані із цим.
- Чому ми маємо вивчати Біблію? Чи це справді необхідно? Поясніть.
- Які аргументи наводять люди проти вивчення Біблії? Розгляньте ці аргументи.
- Знайдіть біблійні тексти, які заохочують до вивчення Святого Письма.
- Знайдіть у Старому Завіті (особливо в текстах мудрості) та в Новому Завіті (зверніть увагу на методи Ісуса) приклади й настанови щодо вивчення Біблії.

Завдання 3: Адаптація.

- Запитайте учнів, як би вони адаптували принципи дослідження Біблії (розглянуті в цьому уроці) не лише для свого класу Суботньої школи, а й для інших аудиторій.
- Як би ви представили дослідження Біблії інтелектуалам, атеїстам, світським людям, мусульманам, юдеям, бідним/заможним людям?

Завдання 4: Ілюстрації.

- Заохочуйте учнів знаходити небіблійні ілюстрації (наприклад: біографії, гумористичні випадки, особисті переживання тощо), які можуть допомогти краще висвітлити уроки й настанови, отримані завдяки вивченню певного біблійного тексту.

Завдання 5 (тільки для вчителів): Технічні інструменти.

- Дослідіть додаткові інструменти та допоміжні засоби для вивчення Біблії.
- Представте класу перелік цих ресурсів для вивчення Святого Письма (підручники, відеоматеріали та інші корисні засоби).

Біблійні тексти для дослідження:

Дан. 2:20–23; 6:10, 11; Дії 20:36; Бут. 5:22–24; Вих. 33:15–23; 32:31, 32.

Пам'ятний вірш:

«Я сповнений любові до Господа, бо Він почув мій голос під час мого блукання. Адже Він нахилив до мене Своє вухо, — і я кликатиму до Нього поки буду жити» (Псал. 116:1, 2).

Уявіть, що сталося б, якби ви рідко розмовляли зі своїм найкращим другом, чоловіком або дружиною. Дуже б скоро стосунки зруйнувалися і виникла проблема. Так само й молитва — невід'ємна частина близьких стосунків з Богом. Це дуже важлива духовна звичка, якої кожен з нас потребує та може розвивати. Якщо ми не молимося часто і постійно, то рано чи пізно віддалимось від Господа.

Біблія містить життєписи різних людей, які молилися по-різному. Ми можемо озирнутися на їхній досвід та проаналізувати, як спілкування з Богом вплинуло на їхні стосунки з Ним, як і про що вони молилися та як їхні молитви змінили життя інших людей. Із цих прикладів ми можемо почерпнути важливі уроки для себе.

Тема молитви, як і тема вивчення Біблії, — велика й важлива, набагато ширша, ніж може охопити матеріал двох уроків Посібника. Цього тижня ми згадаємо досвід деяких біблійних персонажів, котрі молилися й засвідчили, наскільки важлива молитва для міцних взаємин з Богом. Будемо ж наслідувати їхній приклад.

Неділя, 3 травня

ВІРНИЙ ДАНИЇЛ

Даниїл — один з найвидатніших героїв Біблії. Ми знаємо про його перший досвід (див. Дан. 1): «Даниїл вирішив не осквернитися стравами з царського столу» (вірш 8). Також Даниїла і трьох його друзів «Бог наділяв знанням й розумінням усякої писемності та мудрості. А Даниїл отримав ще й дар розуміння різних видінь та снів» (вірш 17). Біблія характеризує Даниїла як мудрого й розсудливого (див. Дан. 1:20; 2:14, 21, 23, 48), оскільки Дух Божий був у ньому (див. Дан. 4:6, 15; 5:11; 6:4); він був Божим улюбленцем (див. Дан. 9:23; 10:11). Це лише деякі риси людини, яка мала міцний постійний зв'язок з Богом.

Другий розділ книги Даниїла повідомляє: коли цар Навуходоносор наказав знищити всіх вавилонських мудреців, Даниїл просив Бога милостиво відкрити йому сон Навуходоносора (див. Дан. 2:18). Коли Всевишній відкрив Даниїлові сон царя, він відразу ж прославив Його в молитві.

Прочитайте уривок Дан. 2:20–23. Чому Даниїл молився і чого ми можемо навчитися із цієї молитви?

Минали роки, царі змінювалися, а Даниїл залишався їхнім видатним радником: «Тоді цей Даниїл блищав над найвищими урядниками та сатрапами, бо в ньому був високий дух, і цар задумував поставити його над усім царством» (Дан. 6:4). Він був «вірний, і жодна помилка чи вада не була знайдена на нього» (вірш 5). Незважаючи на люту заздрість і злі підступи (вірші 5–9) з боку колег, Даниїл залишався постійним і безстрашним у своєму молитовному житті.

Прочитайте тексти Дан. 6:10, 11. Що вони повідомляють про Даниїла?

Стикаючись із труднощами, Даниїл молився. Хоч його життя загрозувала небезпека, він був послідовним і наполегливим у молитві (за своїм звичаєм, молився тричі на день), а також передбачуваним (молився біля відчиненого вікна в напрямку до Єрусалима). Його молитва була фізичним актом (він ставав на коліна) і зосереджувалася на подяці та проханнях.

У світлі цієї історії наскільки безглуздими є вигадані вами причини, щоб не молитися?

Понеділок, 4 травня

ПОЗА ПІД ЧАС МОЛИТВИ

Якщо в нашому житті виникають проблеми, більшість із нас телефонують близькому другові та розповідає про це. Так само ми ділимося і добрими новинами з іншими людьми. Проте не забуваймо: Господь — наш найкращий Друг, тому насамперед поспішаймо поділитися з Ним нашими радостями й печалями. «У молитві ми відкриваємо серця Богові як Другу» (Е. Уайт. Дорога до Христа. С. 93).

Молитва не тільки тримає нас на зв'язку з Богом, але й свідчить дияволу, ким ми є. Коли вранці стаємо на коліна, щоб помолитися, це наче фізична заява силам темряви, що цього дня ми обираємо Господа. А Він у відповідь на таку молитву посилає нам ангелів, тому ми зміцнюємося й ховаємося від князя темряви під покровом Усевишнього (Псал. 91).

Фізичний акт покірного схиляння колін — це молитовна поза смирення. Вона відрізняється від сидіння на стільці або лежання в ліжку під час молитви, хоч ми можемо молитися і в такий спосіб. Коли ж ми опускаємося на коліна перед Богом, наше серце підкоряється Йому з більшою готовністю, бо тіло і слова заявляють: Він — суверенний Владика, а ми — Його створіння.

Прочитайте тексти Дан. 6:10; Луки 22:41; Дії 7:60; 9:40; 20:36. Поміркуйте над життям згаданих у текстах осіб, котрі під час молитви схиляли коліна.

Стояння віруючого під час молитви було поширеною практикою в біблійні часи (див. 2 Хронік 20:5, 6, 13; 1 Сам. 1:26; Йова 30:20;

Луки 18:11, 13). У Біблії також знаходимо приклади людей, котрі молилися сидячи (див. 2 Сам. 7:18). Інші ж схилилися перед Богом долілиць, хоча ця поза рідше асоціювалася з молитвою, а радше з поклоном перед можновладцями (див. Вих. 4:31; Марка 14:35).

У якій позі зазвичай ви молитесь? Біблія не вимагає від нас молитися, приймаючи якийсь певне положення тіла, але це важливо, оскільки в такий спосіб ми відображаємо наше благоговіння, наші внутрішні почуття й бажання підкоритися Богові. Деякі люди через певні причини не можуть стати на коліна, однак, зрештою, найважливіше в молитві — стан серця. Якщо ви можете помолитися до Господа, схиливши коліна, то чому б не зробити цього?

Біблія закликає нас: «Невпинно моліться» (1 Сол. 5:17), що означає постійність і наполегливість (див. Римл. 12:12; Колос. 4:2). Сьогодні, коли ви стоїте, сидите, лежите або йдете, зверніть свої думки до Бога та розмовляйте з Ним як із Другом. Почніть просто зараз.

Вівторок, 5 травня

ЕНОХ ХОДИВ З БОГОМ

Прочитайте уривок Бут. 5:22–24. Що ми знаємо про Еноха?

Біблія небагато розповідає про життя Еноха, але повідомляє найголовніше: цей патріарх ходив з Богом 300 років, доки Він не забрав його на Небо. Як прекрасно, що послідовна відданість людини Господу визначає її життя!

Ми можемо з упевненістю сказати, що Енох перебував у молитві (Римл. 12:12), був наполегливим та вірою наближався до Бога через свій щоденний досвід. За його днів Земля ставала дедалі нечестивішою, а він був зайнятий служінням Господу, проте не міг би цього робити, якби не перебував у Ньому.

«Невтомно проповідуючи, Енох ані на мить не втрачав зв'язку з Богом. Що важчою і нагальнішою була його праця, то щирішими й наполегливішими були його молитви... Провівши деякий час серед людей, для добра котрих працював, навчаючи їх словом і прикладом, він на певний час залишав їх, щоб побути на самоті, відчуваючи

голод і спрагу за Божественним знанням, яке міг дати тільки Сам Бог. Перебуваючи в постійному спілкуванні з Богом, Енох усе більше й більше відображав Божественний образ... Навіть невіруючі з благоговінням зауважували, що його обличчя позначене відбитком Небес» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 86, 87).

Господь не закликає нас жити як відлюдники чи монахи, тобто настільки відокремлено від світу, що ми не принесемо жодної користі людям. Подібно до Еноха, ми можемо бути активними, зауважувати й усвідомлювати потреби ближніх; проте Бог відображає через нас Свій дивовижний характер тільки тоді, коли ми маємо постійні взаємини з Ним.

Ми можемо молитися будь-коли та будь-де. Немає такого місця на Землі, де б Господь не бачив і не чув нас (див. Псал. 139:7–12); Він завжди чує зойк наших сердець (див. Пл. Єрем. 3:55–57). Проте слід наголосити: важливо молитися не лише подумки, але й уголос. Молячись мовчки, ми можемо відволіктися, не закінчити думки, нам буде важче зосередитися. Але коли ми молимося вголос, пошепки чи звичайним тоном, — це підсвідоме нагадування собі, що Бог слухає нас і нам є про що поговорити з Ним.

Виконуючи свої сьогоднішні обов'язки, чи зможете ви шепотіти молитву, спілкуючись з Ісусом?

Середа, 6 травня

МОЙСЕЙ, ПОБОЖНИЙ ЛІДЕР

Навіть на підставі дуже короткої біблійної інформації про Еноха ми можемо зробити висновок, що він мав надзвичайно близькі взаємини з Богом. Що ж до стосунків Мойсея з Господом, то Писання містить багато відомостей про них, ми навіть можемо прочитати численні свідчення про його розмови з Богом. Роздумуючи над життям цього смиренного благочестивого лідера, ми знов і знов бачимо, що найважливішою частиною його життя й секретом його успіху було постійне спілкування зі Всевишнім.

Прочитайте уривок Вих. 33:15–23. Чим характеризувалася розмова між Мойсеєм і Господом? _____

Уявіть, як це було б — розмовляти з Богом і так ясно чути Його голос. Дивно, що ізраїльтяни не шукали для себе такого спілкування з Господом, натомість благали Мойсея говорити з ними від імені Бога (див. Вих. 20:18–21). Однак Він підготував Мойсея до цього, починаючи з їхньої взаємодії біля полум'яного куща на цій самій горі. Святе Письмо повідомляє і про інші молитви Мойсея, і ми розуміємо, що він майже постійно перебував у присутності Господа, просячи керівництва й заступаючись за народ.

У двох випадках Мойсей заступався за своїх рідних. Що стало причиною його заступництва та якими могли бути наслідки, якби він не втрутився в ситуацію?

- **Аарон: Вих. 32:1–14, 31–34; Втор. 9:20**
- **Маріам: Чис. 12:1–13**

Що особливо вражає у взаємодії Мойсея з Маріам, так це те, що він був жертвою її поганого ставлення й ревнощів. Вождь міг би легко відійти вбік і дозволити Богові застосувати покарання, якого заслужили Маріам та Аарон. Натомість він відразу простив їх і почав благодати про зцілення сестри. Яке потужне відображення Божої вибачливої благодаті щодо грішників ми бачимо в діях Мойсея!

Прочитайте тексти Матв. 5:44; Колос. 3:13. Як ми можемо навчитися так чинити? Чому це важливо для нас?

Четвер, 7 травня

ЗАСТУПНИЦТВО МОЙСЕЯ ЗА НАРОД

Прочитайте тексти Вих. 32:31, 32. Про що молився Мойсей? Які риси характеру він виявив?

Знов і знов вождь самовіддано заступався за Божий народ. Мойсей волав до Бога, коли народ знемагав від спраги (див. Вих. 15:25; 17:2–6), просив про їжу для них (див. Чис. 11:21, 22), а також у молитві виливав свій розпач (див. Чис. 11:11–15).

Описуючи в книзі Второзаконня, як ізраїльтяни спорудили золотого бичка (відразу після укладання завіту з Богом), Мойсей наголосив: «Я тоді боявся гніву й обурення, які охопили через вас

Господа, готового вас знищити. Але і цього разу Господь вислухав мене» (Втор. 9:19).

Згадуючи події, пов'язані з поверненням розвідників після огляду Обітованого краю, Мойсей написав: «Упавши перед Господом, я сорок днів і сорок ночей, припадаючи, молився, бо Господь сказав, що вигубить вас» (Втор. 9:25).

Описуючи час, коли плем'я Левія було відокремлене від інших племен для служіння у святилищі, Мойсей зазначив: «Я залишався на горі сорок днів та сорок ночей, як і попереднього разу. Господь вислухав мене й цього разу. Господь вирішив вас не знищувати» (Втор. 10:10). Бог почув благання Мойсея.

Ми можемо багато чого навчитися з життя Мойсея щодо молитви й довіри до Бога:

Мойсей усім серцем любив Господа і мав правильне уявлення про Його характер. Бог проголосив Мойсеєві Своє Ім'я: «Господь! Господь Бог співчутливий і милосердний, не скорий на гнів, багатомилостивий і правдивий» (Вих. 34:6).

Мойсей був сміливим і вірним, довіряючи Богові під час виснажливої подорожі до Обітованої землі. Хоч вождь боровся, як і всі ми, проте покладався на силу Господа, довіряв Його керівництву та бачив Його присутність у своєму житті (див. Вих. 33:13, 14).

Мойсей нагадував Богові про Його завіт (див. Вих. 32:13), проголошував Його обітницю щодо Ізраїля (див. Втор. 7:8) та пам'ятав, як Господь провадив його в минулому (див. Втор. 8:2).

Мойсей приймав Божі відповіді на свої молитви, незалежно від того, чи це було «так» чи «ні». Близькі стосунки з Богом не означають, що ми завжди будемо отримувати те, про що просимо (див. Втор. 3:23–29), але все одно маємо молитися з наполегливістю (див. Луки 18:1–8).

Хто нині потребує ваших заступницьких молитов? Що заважає вам зараз помолитися за цю людину?

П'ятниця, 8 травня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Зрештою, ми молимося тому, що дуже любимо Господа і просто не можемо не ділитися з Ним усім, що відбувається в нашому житті:

нашими радощами й життєвими перемогами, тягарями і турботами, проханнями і щоденними потребами. «Ми можемо постійно перебувати так близько до Бога, що під час кожного несподіваного випробування наші думки звертатимуться до Нього так само природно, як квітка повертається до сонця. Розповідайте Богові про свої потреби, радощі, печалі, турботи, побоювання. Це не обтяжить Його. Той, Хто перелічив волосся на вашій голові, не залишиться байдужим до потреб Своїх дітей... Людські печалі зворушують Його любляче серце. Він переживає разом з нами, коли ми розповідаємо Йому про свої жалі. Розкажіть Йому про все, що тривожить вас. Жодний тягар не буде для Нього надто важким, бо Він утримує світи й керує Всесвітом; Він не може бути байдужим до того, що стосується вашого внутрішнього світу. Немає жодного розділу в Книзі життя, який був би настільки незрозумілим, щоб Господь не міг його прочитати; жодне становище, у якому б ви опинилися, не може бути таким важким, щоб Він не міг вам допомогти. Жодне нещастя, котре спіткало Його найменшу дитину, жодне переживання, що непокоїть душу, жодна радість, жодна щира молитва — ніщо не проходить повз увагу Небесного Отця, усе знаходить живий відгук у Нього... Взаємини між Богом і кожною людською душею настільки повні й визначені, ніби ця людина — єдина на Землі душа, котра потребує Його опіки і за котру Він віддав Свого улюбленого Сина» (Е. Уайт. Дорога до Христа. С. 99, 100).

Запитання для обговорення:

1. Як би ви охарактеризували молитву — як прекрасне чи обтяжливе заняття? Чому ви так вважаєте?
2. У наведеній вище цитаті так багато глибоких думок. Яка думка особливо близька вам?
3. Молитовне життя кого із трьох біблійних персонажів, про яких ми згадували цього тижня (Даниїл, Енох і Мойсей), вам найбільш близьке і чому?

Підсумок: Читаючи в Біблії про молитовних велетнів, ми можемо подумати, що не спроможні мати настільки близькі стосунки з Богом та бути такими відданими, як вони. Однак ми спроможні! Як

Даниїл, ми можемо бути непохитними й вірними, щодня схиляючи коліна перед Господом, незважаючи на опір. Як Енох, ми здатні вирішити ходити й розмовляти з Богом, звертаючись до Нього перед виконанням праці, до якої Він нас покликав. Як Мойсей, ми можемо вирішити перебувати під тінню Всевишнього, нашого Провідника і Друга, щоб вести за собою тих, хто перебуває у сфері нашого впливу, та заступатися за свої сім'ї й усіх людей.

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Основні тексти:

Дан. 2:20–23; 6:10, 11

Ми молимося, тому що знаємо: Бог чує наш голос і відповідає на наші молитви (див. Псал. 116:1, 2). Отже, молитва — це наша відповідь на ініціативу Господа, Котрий зробив перший крок, аби повернути нас до Себе. Як же важливо для нас усвідомити, що поклоніння в книзі Псалмів, де зібрані молитви стародавнього Ізраїля, — це відповідь людей Богові-Творцю, Подателю життя (див. Псал. 95:1–6; 100:1–3). Саме завдяки молитві ми підтримуємо духовне життя. Як писала Еллен Уайт: «Молитва — це дихання душі» (Молитва. С. 12).

Щоб глибше зрозуміти значення і призначення молитви, ми звернемося до двох прикладів із книги пророка Даниїла, у якій молитва займає визначне місце. Обидва приклади молитви, які особливо яскраво відображають особистість Даниїла, містяться в розділах 2 і 6.

Другий розділ повідомляє, що Даниїл разом із трьома друзями звернувся до Господа з проханням відкрити зміст пророчого сну царя щодо майбутньої долі світу (вірші 20–23). Подяка Даниїла Богові за Його милостиву відповідь викладена у формі поетичної молитви.

Шостий розділ відкриває: Даниїл, котрий обіймає найвище управлінське становище в Перському царстві, молиться й дякує Господу, навіть попри потенційну смертельну загрозу через це (див. Дан. 6:10–11). Текст цієї молитви в книзі Даниїла не наведено, однак розділ розкриває її значення в контексті боротьби пророка при царському дворі.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Апокаліптична молитва (див. Дан. 2:20–23)

Ця скромна молитва хвали — перша молитва в книзі Даниїла. Вона викликана зовнішньою подією. Вавилонському цареві приснився сон, який спричинив його безсоння. Проте найважливіше — Наву-

ходоносор не міг згадати свого сновидіння. Жоден з його чаклунів не був спроможний виконати прохання царя: розповісти його сон та розтлумачити його. На цьому етапі Навуходоносор усвідомлює, що халдеї — це лише зграя обманщиків. Цар розлютився й вирішив знищити всіх мудреців Вавилону (вірш 14), зокрема Даниїла та його трьох друзів, котрі відповіли на загрозу молитвою. Вони «просили милості в Бога Небесного» (вірш 18). У відповідь на їхню молитву Господь у нічному видінні відкриває Даниїлові сон і його тлумачення (вірш 19). Після цього він благословляє Бога Небесного щирою молитвою подяки.

Ці молитви прохання і вдячності мають кілька характерних рис, зокрема:

А. Унікальність. Молитва Даниїла та його друзів — це особлива, унікальна молитва, виголошена у відповідь на несподівану подію, яка загрожує їм неминучою смертю. Цей перший приклад молитви в книзі Даниїла пов'язаний із «таємницею», яку ніхто не може відкрити й об'явлення якої врятує життя Даниїлові та його товаришам (вірш 18). Отже, молоді люди моляться не тому, що для них це рутинна звичка або частина культури. Їхня молитва — унікальна, зумовлена конкретною ситуацією та переживанням, тому вона щира і прониклива.

Б. Зустріч. Молитва Даниїла та його друзів не є містичним досвідом або просто миттю духовної медитації в надії досягти спокою чи умиротворення. Даниїл прагне зустрітися з Тим, Кого не може ані побачити, ані контролювати, Хто перебуває за межами людської уяви, — із «Богом небесним» (вірш 18). Цей Бог — істинний Бог, Котрий приховує Свій лик. Як визнає Ісаї: «І справді, Ти таємничий Бог, — Бог Ізраїля, Спаситель!» (Ісаї 45:15). Оскільки Бог приховує Своє обличчя (на відміну від ідолів), Даниїл не вважає, що його прохання буде виконано автоматично. Тому він і його друзі звертаються до Бога в покорі, благаючи в Нього милості. Їхнє прохання — це молитовне благання, як і молитва наполегливої вдови з притчі Ісуса (Луки 18:1–8). Її наполегливість, як і наполегливість Даниїла та його друзів, перегукується з молитвою патріарха Якова, котрий боровся з Богом: «Не відпущу Тебе, поки не поблагословиш мене» (Бут. 32:27).

В. Рух угору й донизу. Хоч людська молитва спрямована вгору, до Бога, Його відповідь передбачає Його рух донизу, назустріч людині.

У цьому й полягає головна відмінність між молитвою Даниїла та його друзів і молитвою халдеїв, чия релігія ґрунтувалася на практиці магії. Для халдеїв увесь процес виконання царського наказу відбувався тут, унизу — у межах їхнього земного буття. Тому в центрі виконання наказу стояли їхні технічні навички й магичні формули. Для них доступ до божественного виміру був неможливий, адже, за їхніми словами, боги «не живуть серед смертних» (вірш 11).

А для Даниїла, навпаки, Бог небесний сходить до людини й відкриває «таємниці» сну (вірш 28). Якщо Він відповідає на молитву, то не через наші заслуги чи якість нашої молитви. Відповідь Господа залежить не від нас, а виключно від Нього та Його заслуг. Ідея повної залежності від Божих заслуг лежить в основі левітського жертвоприношення, яке вказує на жертву Христа. Саме тому Ісус, прообразом Котрого була левітська жертва, заповідав нам молитися до Отця в Його ім'я (Івана 16:23).

Г. Подяка. Оскільки Бог відповів на благання Даниїла, подяка займає важливе місце в його молитві (вірші 20–23). Пророк прославляє Господа, «бо лише в Ньому мудрість і сила» (вірш 20). Тим самим він визнає свою повну залежність від Бога. Проте ще важливішим є усвідомлення добросердої Божої благодаті. Усе, що ми отримуємо від Нього, — це Його безкоштовний дар, благодать, яка не має нічого спільного з нашою мудрістю чи заслугами (вірш 30).

Д. Пророцтво. Хоч відповідь Бога на молитву Даниїла врятувала життя йому, його товаришам та іншим мудрецам, справжня цінність цього об'явлення полягає в спасінні світу. Даниїл прославляє Бога не лише за збереження власного життя й життя багатьох людей. Найважливіше для нього — усвідомлення присутності Господа в історії та Його суверенного контролю над подіями світу. Даниїл дякує Богові за Його владу змінювати часи, владарювати над царями і встановлювати Своє вічне Царство (вірш 44). Саме цю надію Ісус висловлює у Своїй молитві в Нагірній проповіді: «Нехай прийде Царство Твоє» (Матв. 6:10).

Молитва мудрості (див. Дан. 6:10–11)

У шостому розділі книги Даниїла записана його молитва, яка не є реакцією на події, а навпаки, пророк виголошує її незалежно від

подій. Хоч пророк знав про підписання указу, що забороняв звертатися з проханням до будь-якого бога чи людини, крім царя, однак продовжував молитися (вірш 10, 11). Така молитва — це частина щоденного духовного ритму життя. Вона має кілька характерних рис, серед яких:

Приватність

Даниїл увійшов до своєї горниці, щоб молитися. Як і радив Ісус: «Ти ж, коли молишся, увійди до своєї кімнати і, замкнувши свої двері, помолися до свого Отця» (Матв. 6:6). Молитва Даниїла — це приватна, особиста молитва, яку чує тільки Бог. Якщо ми молимося з думкою про те, щоб нас почули інші, про враження, яке справлять наші слова, або про власну репутацію, така молитва перетворюється на виставу — демонстрацію слів і гордості. У гіршому випадку вона стає майданчиком для самовихваляння, а не місцем зустрічі з Господом. Таку хвалебну молитву можуть оцінити люди, але вона ніколи не досягає Бога.

Прихисток

Даниїл молиться в кімнаті, спеціально відведеній для духовного усамітнення. Це горниця, розташована на даху, подалі від гамору та повсякденного метушливого життя. Молитва асоціюється з місцем, відокремленим від буденних турбот, де тривоги й суєта залишаються за порогом. Це притулок, у якому нічого не відволікає нашу увагу, тихий куточок, захищений від хаосу світу.

Регулярність

Даниїл неухильно дотримувався звички молитися тричі на день, визначаючи ритм кожного дня: зранку, коли він пробуджувався й готувався до роботи; опівдні — у самому розпалі справ; та ввечері — після завершення справ, перед сном. Отже, молитва була для пророка не лише духовним обов'язком, а й частиною впорядкованого, дисциплінованого життя. Його приклад навчає нас: молитва має бути вплетена в саму тканину щоденного життя і не залежати від нашого настрою чи емоцій. Вона повинна бути регулярно частиною нашого дня — як їжа, робота чи будь-який інший звичний розпорядок або регулярна зустріч.

Смирненя

Хоч у Біблії згадуються різні фізичні пози під час молитви (стоячи з піднятими руками, з нахиленою головою тощо), найчастіше зустрі-

чається положення на колінах, яке відображає смирення. Схиляння перед Господом — це визнання нашої обмеженості й недостойності, а також свідчення нашої пошани й відданості Богові.

Надія

Молитовний ритм життя Даниїла — тричі на день — збігався із часом принесення жертв у Єрусалимському храмі (див. 1 Хронік 23:30, 31). У Вавилоні Даниїл молився, звертаючись обличчям на захід, тобто в напрямку Єрусалимського храму. У своїй молитві при освяченні храму Соломон наголосив на важливості молитви саме в час вигнання, коли ізраїльтяни були позбавлені доступу до храму (див. 1 Цар. 8:47–49). Поєднання молитви у вигнанні з Єрусалимським храмом було також знаком надії на повернення до земного Єрусалима й водночас відображало прагнення успадкувати Новий Єрусалим на Небі.

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Порада для вчителя: Поділіться з учасниками вашого класу запропонованими нижче практичними порадами, які допоможуть їм збагатити своє молитовне життя. Спонукайте їх запроваджувати ці ідеї наступного тижня у своє молитовне життя. Попросіть їх підготуватися і бути готовими поділитися в суботу, як ці завдання допомогли зміцнити їхню віру й наблизили до Ісуса.

Вправа 1: Унікальна молитва

Звичні молитви, такі як молитва перед їжею, можуть стати настільки механічними, що іноді ми навіть забуваємо, що молилися! Спробуйте помолитися перед їжею особливою молитвою, просячи Божого благословення.

Або прочитайте молитву з Псалтиря.

Вправа 2: Молитва подяки

- Коли ви дякуєте Богові, уникайте загальних висловлювань у своїй молитві. Згадуйте конкретно причину вашої подяки.
- Що ранку прокидаючись, дякуйте Господу за те, що ви живі і Він воскресив вас із духовної смерті.
- Щовечора перед сном дякуйте Богові за гарні моменти, які ви пережили.

Вправа 3: Молитва надії

- Поміркуйте над вітанням ранніх християн «Мараната»: «Господи, прийди!» (1 Кор. 16:22).
- Візьміть собі за звичку під час молитви думати про Другий прихід Ісуса. Просіть Господа прийти.

Вправа 4: Особливе місце

- Визначте спеціальну кімнату або місце у вашому домі, де ви можете молитися.
- Організуйте це особливе місце так, щоб воно надихало на тишу й роздуми.

Вправа 5: Час смирення (прочитайте текст Пл. Єрем. 3:29)

- Зробіть звичкою ставати на коліна, коли молитесь.
- Проаналізуйте своє духовне становище. Чи не є воно безжиттєвим? Просіть Господа наповнити вас Святим Духом і дарувати нове життя.

ПРАКТИЧНА МОЛИТВА

Біблійні тексти для дослідження:

1 Цар. 19:1–18; Матв. 6:5–8; Луки 11:2–4. Матв. 6:5–15; Дан. 9:4–19; Римл. 8:26, 27.

Пам'ятний вірш:

«Народе мій, повсякчас покладайся на Нього. Виливайте перед Ним ваші серця. Бог — наш Захист» (Псал. 62:9).

Яке ваше молитовне життя? Як часто ви молитесь? Наскільки палко? Наскільки терпляче очікуєте відповіді на молитву? Ви молитесь щодня чи тільки в надзвичайних ситуаціях? У своїх молитвах тільки про щось просите чи також прославляєте Бога?

Можливо, ви були частиною регулярної молитовної групи або навіть мали досвід молитви впродовж доби? Чи відчували ви силу і присутність Бога через молитву, яка змінила все у вашому житті?

Молитва — це постійний зв'язок між нами (гілками) та Ісусом (Лозою). «Якщо ми хочемо зростати і процвітати, то повинні постійно житися від Живої Лози; бо відокремлені від Лози ми не маємо сили» (Е. Уайт. Ранні твори. С. 73). Це благословення постійної молитви. Бог чує нас і завжди відповідає Свого часу та у Свій досконалий спосіб, хоч не завжди так, як ми очікуємо.

Цього тижня ми вивчатимемо життя деяких біблійних героїв віри й молитви та розглянемо практичні способи поглиблення нашого молитовного досвіду.

Неділя, 10 травня

ІЛЛЯ — МОЛИТВА В ЧАС КРИЗИ

Вірний Ілля жив за лихого часу царювання Ахава, злочини котрого «викликали гнів Господа, Бога Ізраїлю; його вчинки були гіршими за всіх Ізраїльських царів, котрі були перед ним» (1 Цар. 16:33). Безперечно, найдраматичніші моменти в житті Іллі пов'язані з протистоянням на горі Кармель (див. 1 Цар. 18). У кульмінаційний момент цього приголомшливого протистояння Ахав і народ на власні очі побачили, як Бог відповів на молитву. Це був незабутній момент в історії Ізраїлю, і саме тому раптова зміна подій у біблійній розповіді застає нас зненацька.

Прочитайте уривок 1 Цар. 19:1–18, звертаючи особливу увагу на молитви Іллі та взаємодію Бога з ним. Що було причиною розпачу Іллі? Чим теперішня відповідь Господа відрізняється від Його відповіді на горі Кармель?

Хоч Бог відповів на молитву Іллі великим чудом, однак наприкінці дня емоційний, розумовий і фізичний стан пророка несподівано змінився. Того дня він пережив велику перемогу з Господом, проте у хвилину втоми дозволив страху смерті перемогти його віру в Бога. У цій історії вражає ось що: хоч Ілля піддався відчаю та зневірі, Господь прийшов до нього з ніжністю й турботою, знову забезпечивши його їжею й водою (вірші 5, 6), причому настільки, що пророк зміг 40 днів іти до гори Хорив (вірш 8). І коли Бог нарешті з'явився йому, це було зовсім не так, як раніше.

Часом у нашому житті Господь відповідає дуже прямим, сильним, незаперечним способом. Це зміцнює нашу віру, і ми відчуваємо Його близькість.

А інколи ми вагаємося й піддаємося спокусі, вважаючи, що слідувати за Богом з непохитною вірою — це надто важко. Ми очікуємо певних відповідей від Господа, не усвідомлюючи, що Його думки і шляхи незрівнянно вищі й мудріші за наші (див. Ісаї 55:8, 9).

Оскільки ми не розуміємо багато чого в Божому творінні, то не дивуймося, що багато чого в Божих шляхах ми також не розуміємо.

Бог, наш добрий і милосердний Отець, точно знає, що вам потрібно. Чому ви можете спокійно довіряти Йому та не відводити очей від Нього всупереч усьому? Поговоріть із Ним про це зараз.

Понеділок, 11 травня

МОЛИТВИ БЕЗ ВІДПОВІДІ?

Можливо, ви молилися про щось упродовж тривалого часу, навіть роками, і вам здається, що Господь не почув ваших молитов. Слово Боже закликає нас: «Просіть — і дасться вам» (Матв. 7:7); «Коли чогось попросимо згідно з Його волею, Він вислуховує нас» (1 Івана 5:14). Як ви розумієте ці Божі обітниці?

Анна — приклад побожної жінки, котра молилася про щось дуже конкретне (див. 1 Сам. 1:10–17). Спочатку здавалося, що Бог не відповідає на її молитви, але вона продовжувала наполегливо благати Його, і Він відповів Свого досконалого часу та згідно зі Своєю волею. Іноді очікування поглиблює наше спілкування з Богом, оскільки ми навчаємося більше довіряти Йому.

Цар Давид закликає Божий народ: «Народе мій, повсякчас покладайся на Нього. Виливайте перед Ним ваші серця. Бог — наш захист» (Псал. 62:9). Чи віримо ми, що Господь справді знає, як для нас буде краще, навіть коли ми не бачимо негайної відповіді на наші молитви? Чи віримо ми, що зрештою Він відповідь Свого досконалого часу і Своїм способом?

Іноді відповідь на наші молитви може надійти не так скоро, як ми хочемо, або не в такий спосіб, як ми сподіваємося. Які поради дає нам Біблія з цього приводу?

- *Шукайте Божої волі, а не своєї* (див. Матв. 6:10; 1 Івана 5:14, 15).
- *Проаналізуйте свої мотиви* (див. Притчі 16:2; Якова 4:3).
- *Подумайте, чи немає у вас улюбленого гріха* (див. Псал. 66:18; 1 Петра 3:12; Притчі 15:29).
- *Перебувайте в Бозі та в Його Слові* (див. Івана 15:7).

- *Моліться з вірою* (див. Євр. 11:6; Якова 1:6; Марка 11:24; Матв. 21:22).
- *Зважайте на стан свого серця* (воно смиренне чи горде) (див. Якова 4:6; 1 Петра 5:6).
- *Не здавайтеся* (див. 1 Сол. 5:17, 18).
- *Прощайте інших* (див. Марка 11:25, 26).
- *Бог знає, що для нас найкраще* (див. Римл. 8:28; Ефес. 3:20; Єрем. 29:11–13). Іноді Він відповідає нам так, як апостолові Павлу: «Досить тобі Моєї благодаті» (2 Кор. 12:9).

Слід зазначити: важливим чинником, який визначає нашу реакцію на «молитви без відповіді», є власне уявлення про Бога. Якщо ми вважаємо Бога далеким і незацікавленим, наші стосунки з Ним слабшають. У такі моменти шукайте в Біблії докази Його любові й турботи про вас та молитесь, щоб Господь виправив ваше хибне уявлення про Нього.

Вівторок, 12 травня

ІСУС НАВЧАЄ НАС МОЛИТИСЯ

За часів Ісуса люди високо цінували довгі, ретельно продумані та схожі на спектакль молитви з використанням складних слів, які часто заучували напам'ять. Господь не схвалював таких молитов, натомість пояснив: це показні прояви «побожності» (Матв. 6:5–8).

Учні бачили, як молився Спаситель, і знали, що молитва була життєво важливою частиною Його життя (див. Луки 5:16; 6:12; 9:18; 22:41; 24:30; Марка 1:35; 6:46). Спостерігаючи за Господом, учні побачили контраст між Ним і релігійними лідерами та зрозуміли, що молитва — це значно важливіше дійство, ніж вони вважали. Тому вони підійшли до Ісуса і попросили: «Господи, навчи нас молитися» (Луки 11:1).

Ісус пояснив Своїм учням і нам: ми можемо молитися простою мовою, але наші молитви мають бути відвертими й від щирого серця.

Прочитайте уривки Луки 11:2–4 і Матв. 6:5–15 та зверніть увагу на елементи молитви, якої навчав Ісус:

- **Отче наш, Який на Небесах:** Визнання особистих стосунків з Отцем усього сущого.

- **Нехай святиться Ім'я Твоє:** Визнання Божої святості спонукає нас до шанобливості й поваги.
- **Нехай прийде Царство Твоє:** Прагнення Божого повернення та перебування Святого Духа до того часу.
- **Нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі:** Покірність і молитва про виконання Божої волі в нашому житті. Вираження віри в те, що Господь знає все і Його воля — це найкраще для нас.
- **Хліб наш насущний дай нам сьогодні:** Прохання про те, що нам потрібно для життя як фізичного (їжа і вода), так і духовного (Ісус і Його живе Слово).
- **Прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим:** Розкаяння, пошук прощення і спонукування прощати наших кривдників так само вільно, як і Бог прощає нас.
- **Не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого:** Прохання про захист і притулок від зла в цьому світі (Псал. 91).
- **Бо Твоє є Царство, і сила, і слава навіки. Амінь:** Визнання, що всі ми й усе, що маємо, належить Богові. Він один гідний слави і хвали (див. 1 Хронік 29:11).

Чому б нам не почати молитися дедалі більше і щоранку звертатися до Господа, аби поспілкуватися з Тим, Хто любить нас більше, ніж будь-хто інший? Що заважає нам чинити так? Помоліться зараз у відповідь на запрошення Ісуса.

Середа, 13 травня

ХВАЛА, ПОКАЯННЯ, ПРОХАННЯ, ПОДЯКА

Ісус дав нам особливий зразок молитви (див. Матв. 6:5–15). Ми можемо дотримуватися простої структури цієї молитви, коли приходимо до Бога особисто, із сім'єю або громадою, пам'ятаючи, що молитва — це розмова з Богом як з Другом. Надто часто наші молитви переповнені проханнями, але Господь закликав нас підносити до Неба не тільки прохання.

Прочитайте молитву Даниїла в уривку Дан. 9:4–19. Проаналізуйте, з яких компонентів складається його молитва. Подумайте, як ви можете включити їх у свої молитви. _____

Хвала: Це вираження поклоніння Тому, Хто є Бог. Прочитайте 100-й псалом — прекрасну пісню прославлення Господа. Подумайте про Його численні імена і досконалий характер. Прославляйте Бога за те, що Він ваш Викупитель, Спаситель, Утішитель, Цілитель, Добрий Пастир, Альфа й Омега, Скеля, Світло, Хліб, Виноградна Лоза, але це аж ніяк не весь перелік Його імен.

Покаяння і прощення: Спілкуючись із Богом та перебуваючи в Ньому, ми не можемо не відкинути всього, що стримує або відокремлює нас від Нього. Що більше ми наближаємося до Господа, то більше бачимо свою недостойність і жалюгідність. Це спонукає нас благодати Його простити наші гріхи та сформувати наш характер за Його подобою. Якщо ми очікуємо, що Бог простить нас, то маємо прощати й інших. «Визнавайте одне перед одним гріхи, моліться одне за одного, щоб зцілитися, бо має велику силу ревно молитва праведного» (Якова 5:16).

Прохання: З якими проблемами ви стикаєтесь? Можливо, це труднощі в сім'ї, негаразди з друзями, хвороба, нестача фінансів, проблеми з роботою чи навчанням? Де саме ви потребуєте Божого керівництва? А хто потребує вашої підтримки та як ви можете найкраще її надати? Моліться конкретно про ці сфери й людей, просячи про виконання Божої волі.

Подяка: Прочитайте текст Филп. 4:6 та подумайте про благословення у вашому житті. Можливо, ви згадаєте про значні події, але як щодо дрібниць, котрі ми так часто сприймаємо як належне? Ми — постійні одержувачі милостей від Господа, проте як мало висловлюємо вдячність, як мало прославляємо Його за те, що Він здійснив для нас!

За що потрібно славити Бога, каятися перед Ним, просити в Нього та дякувати Йому? Чому б не зробити це зараз?

Четвер, 14 травня

ЗАПИТАННЯ ЩОДО МОЛИТВИ

Навіщо молитися, якщо Бог усе знає? Навіщо нам молитися, якщо Господь — усезнаючий? Еллен Уайт пояснює: «У молитві ми відкриваємо серця Богові як Другу. Це потрібно не тому, що Бог не знає нас, а щоб допомогти нам прийняти Його. Молитва наближує не

Бога до нас, а нас до Бога» (Дорога до Христа. С. 93). Справді, Господь знає наші бажання й потреби, бачить усі наміри наших сердець. Проте молитва корисна для нас. Вона спонукає нас зупинитися серед поспіху життя, зробити паузу, схилитися до Його ніг та визнати Його Вседержителем. Запрошуючи Господа діяти, ми відкриваємо Йому шляхи для цього. Святий Дух допомагає нам у наших немоцях, адже ми не знаємо, як слід молитися (див. Римл. 8:26, 27).

Навіщо молитися, якщо все добре? Самодостатність і гордість (див. Урок 3) можуть бути одними з найбільших перешкод на шляху до повноцінного молитовного життя. Якби ми тільки усвідомили, наскільки потребуємо Бога, то приходили б до Нього значно частіше! Якщо досконалі ангели обожають і поклоняються Господу, то чому ми, грішні люди, не чинимо так? У цьому контексті прочитайте вірші Матв. 5:6 та Ісаї 44:3.

Яку роль відіграє віра в молитві? Прочитайте текст Євр. 11:6 і поміркуйте над такими словами: «Молитва й віра тісно пов'язані, тому їх потрібно розглядати разом. У молитві віри міститься Божественна наука; це наука, котру необхідно засвоїти кожному, хто бажає зробити успішною справу свого життя. Христос каже: «Все, про що молитесь і просите, — вірте, що одержите, і сповниться вам» (Марка 11:24). Він дає зрозуміти, що наше прохання має узгоджуватися з волею Бога; ми повинні просити про обіцяне Ним, а отримане використовувати для виконання Його волі. Якщо умови додержані, виконання обітниць — незаперечне... Нам не потрібно шукати видимого доказу благословення» (Е. Уайт. Виховання та освіта. С. 257, 258).

З ким молитися? Ми повинні молитися насамперед сам на сам з Господом, оскільки молитва й вивчення Біблії — це життєдайна сила для наших стосунків з Ним. Досліджуйте, аналізуйте своє серце, коли говорите і коли слухаєте Бога (див. Матв. 6:6). Ми також повинні молитися в сім'ї або в малих групах (див. Дії 12:12), бо де двоє або троє зібрані в Ім'я Христа, там перебуває Бог (див. Матв. 18:20). Також необхідно молитися з нашими громадами (див. Якова 5:13–16). Усі види молитви важливі.

Як я повинен слухати? Молитва — це більше, ніж розмова з Богом; ми також повинні дозволити Йому «обрізати» наше серце й

говорити в нашому житті. Найпростіший і найбезпечніший спосіб зробити це — поєднувати молитву з вивченням Біблії. Остерігайтеся спустошувати свій розум або прислухатися до власних думок замість того, щоб шукати волі Божої в Біблії.

Які з наведених вище порад ви вважаєте найскладнішими для виконання?

П'ятниця, 15 травня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Якби ми більше думали і говорили про Ісуса, а менше — про себе, тоді краще відчували б Його присутність» (Е. Уайт. Дорога до Христа. С. 102).

«Якщо ми перебуваємо в полоні сумнівів та побоювань або намагаємося збагнути те, чого не можемо пояснити і що слід сприймати вірою, то наші труднощі примножаться і зростуть. Але якщо прийдемо до Бога, усвідомлюючи власну безпорадність і залежність від Нього (а це наша реальність), та в смиренні, з непохитною вірою розповімо про свої потреби Тому, Хто має безмежний розум, Хто бачить усе у Своєму творінні й керує Всесвітом згідно зі Своєю волею та Словом, — Він почує наші благання і проллє світло в наші серця» (там само. С. 96, 97).

«На крилах хвали душа лине до Небес. Там, у небесних оселях, Бога славлять співом та музикою. Висловлюючи Йому подяку, ми приєднуємося до служіння небесних воїнств... Прийдімо ж із благоговінням й радістю, “з хвалою й піснопівами” (Ісаї 51:3) перед лице нашого Творця» (там само. С. 104).

Запитання для обговорення:

1. Яка думка з наведених вище цитат надихає вас найбільше, а яка кидає вам найбільший виклик?
2. Які ще уроки ми можемо почерпнути з молитовного життя інших біблійних персонажів? (див. Ездри 10:1; 2 Цар. 13:4; Йони 4:2, 3; Авак. 3:1; 2 Цар. 19:14–19; Єрем. 32:16–25; Неєм. 1:4–11; 1 Цар. 8:22–54).
3. Яку роль відіграють піст і молитва?

4. Вивчивши урок цього тижня, чи довідалися ви про щось нове, що хотіли б змінити або здійснити у своєму молитовному житті? Чому б не зробити цього не відкладаючи?

Підсумок: Біблія розповідає про різних людей: одні жили активним постійним молитовним життям, інші цього не робили. Гортаючи священні сторінки, ми завжди зустрінемо персонажів, котрі нам імпонують та з життя котрих можемо почерпнути багато уроків. Ми також знайдемо безліч обітниць, які підбадьорюватимуть і направлятимуть нас у житті. Нашою метою має бути духовне зростання; нехай наш погляд завжди буде спрямований на Ісуса, Він — наш найвищий Приклад у всьому, Проводир і Вершитель нашої віри.

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Основні тексти:

1 Цар. 18; 1 Сам. 1:10-17; Матв. 6:5-15; Дан. 9:3-19

Молитва — це універсальна потреба людини. Однак часом нам здається, що наші благання до Бога розсіюються в порожнечі, не отримуючи відповіді. Книга Псалмів — це потужна колекція молитов, які ґрунтуються на надії та прагненні людей отримати Божественну відповідь. Молитва-псалом 62, наприклад, починається з того, що людина висловлює свою впевненість: у Господі — її спокій, спасіння, захист (вірші 2, 3, 6); далі звучить заклик до всіх людей повсякчас покладатися на Бога й виливати перед Ним своє серце (вірш 9). І завершується псалом запевненням, що сила — у Бога (вірш 12).

Минулого тижня ми вивчали теологію молитви та роздумували над її духовним значенням. Цього тижня поміркуємо про реальний досвід молитви; про те, як її практикували в житті різні біблійні персонажі та як отримували відповідь від Бога.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Багато біблійних персонажів можуть надихнути нас на молитву, але ми обрали тільки трьох. Перший персонаж — Анна, молитви котрої починалися в стражданнях, а закінчилися в радості (див. 1 Сам. 1:6-2:11). Другий — Ілля, чия драматична молитва була потужним свідченням для тих, хто став очевидцем боротьби між Богом і Ваалом на горі Кармель (див. 1 Царів 18-19:18). Третій персонаж — Даниїл, який звертається до Господа в молитві благання й надії (див. Дан. 9:3-19).

Молитви гіркоти і радості: Анна (див. 1 Сам. 1:6-2:11)

Історія Анни починається з розповіді про благочестивого чоловіка (вірш 3) із приголомшливою генеалогією (вірш 1). У третьому тексті також згадано двох синів священника Ілія, котрі служили при скинії в Шіло. Сам Ілій сидів на стільці біля входу до

скинії (вірш 9). Однак несподіваним героєм цієї історії стала Анна, котра не могла мати дітей (вірш 6). Біблія повідомляє про дві її молитви (див. 1 Сам. 1:10, 11; 2:1–10). Першого разу вона виголосила молитву, «страждаючи душею й гірко плачучи» (вірш 10). У своїй душевній муці вона благала Господа про допомогу. Друга молитва Анни — це вираження радості у відповідь на Божественну благодать. Біблійний уривок пронизаний темою молитви: слова «молитва»/«молилася» та їхні синоніми «просила» і «благання» зустрічаються в цьому уривку сім разів (1 Сам. 1:10, 12, 17, 20, 26, 27; 1 Сам. 2:1).

Молитва гіркоти. Перша молитва Анни викликана безнадією. Жінка нещасна, не їсть і плаче від душевного болю. Вона мріє про дитину, «та Господь замкнув її утробу» (1 Сам. 1:5, переклад І. Огієнка). Безпліддя робить Анну об'єктом знущань у сім'ї; щоразу, коли вона йде до Господнього дому, її провокує суперниця (вірш 7). До того й реакція священника Ілія на молитву Анни додала їй гіркоти. Він подумав, що вона п'яна, оскільки під час молитви її уста рухалися, а голосу не було чути (вірш 13). Однак гіркота Анни раптово перетворюється на надію. Як наслідок, вона їсть і більше не сумує (вірш 18).

Історія чудесного народження Анною Самуїла: «Господь згадав про неї... завагітнівши, Анна... народила сина» (вірші 19, 20) перегукується з розповідями про праматерів Сарру, Ревеку та Рахиль: «Господь відвідав Сарру»; «Згадав Бог і про Рахиль» (Бут. 21:1; 30:22).

Радісна молитва. Історія Анни завершується радісною молитвою. Тепер ця жінка — щаслива мати. Вона поклоняється в домі Господньому разом зі своїми чоловіком та сином, котрого привела до священника Ілія, щоб виконати свою обітницю (вірші 26, 27). Молитва радості Анни контрастує з її молитвою болю. Якщо в попередній молитві вона була нещасною і плакала, то в теперішній — радіє та прославляє Господа. Ця молитва є і пророчою, і месіанською, перегукуючись із молитвою Марії — Матері Ісуса Христа (див. Луки 1:46–55).

Молитви свідчення: Ілля (1 Цар. 18–19:18)

Уже понад три роки Ізраїль переживає жахливу посуху. Пророк Ілля кидає виклик цареві Ахаву (1 Цар. 18:19). Протистояння між

Іллею та пророками Ваала відбувається на горі Кармель. Ілля пропонує, щоб священники Ваала зверталися до свого бога, аби той запалив вогонь на їхньому жертovníку. А після них Ілля проситиме свого Бога послати вогонь на його жертву (вірш 24).

Молитва пророків Ваала не була почута. Фальшиві пророки викрикували цілий день: «Ваале, вислухай нас!», але у відповідь — тишина. Вони стрибали навколо вівтаря, голосно кричали і навіть ранили себе мечами й списами, але марно. Відповіді не було (вірші 26, 29).

Молитва Іллі була почута. Після цього Ілля вилив воду на свою жертву Богові та навколо неї і помолився (вірші 33–35). У відповідь з неба зійшов вогонь і пожеж всепалення, дрова, камені жертovníка і навіть воду. Ілля не почув жодного голосу у відповідь на свою молитву. Єдиною ознакою того, що Господь почув його молитву, був вогонь з неба.

Ілля сказав цареві: «Іди, їж і пий, бо вже наближається дощ» (вірш 41). Пророк сім разів посилав свого слугу перевірити, чи не видно над морем дощових хмар. На сьомий раз слуга повідомив, що з боку моря наближається хмара, розміром з людську долоню, і незабаром почалася сильна злива. Цього разу Ілля знову не чув голосу Господа в об'явленні Його волі, але дощ був доказом того, що Він почув молитву пророка.

Незважаючи на Божі чудеса на горі Кармель, про які Ахав розповів своїй дружині Єзавель, вона відмовилася визнати суверенітет Господа. Натомість із клятвою погрожувала знищити Божого пророка так само, як він знищив пророків Ваала. Ілля злякався за своє життя й вирішив рятуватися втечею (1 Цар. 19:3). Він молився до Бога й гірко скаржився, що всі, крім нього, покинули Господа (вірш 10; пор. 18:22).

Тихий голос. Ілля тікає від Єзавелі й ховається в печері. Саме в цей момент уперше в розповіді пролунав Божий голос. Однак у цьому голосі чути іронічні ноти: «Чому ти тут, Ілле?» (19:9). Щоб виправдати свою зневіру, Ілля стверджує: тільки він один залишився вірним серед ізраїльтян, щоб захищати Господа (вірш 10). Бог не відповів на це твердження. Коли Він нарешті відповів Іллі, Його голос прозвучав не в гучному потужному вітрі, не в землетрусі чи вогні (вірші 11, 12). Несподівано для себе Ілля відчув лише «легенький лагідний вітерець» (вірш 12). Єврейська фраза *коль демамá дакка*

буквально означає «ніжний/лагідний голос тиші». Тоді Ілля зрозумів, що перебуває в безпосередній присутності Господа (вірш 13). Потужні звуки зливи, бурі, землетрусу, вогню, явлені в Божих чудесах, демонстрували Його силу. Однак значно гучніше за ці звукові феномени голос Божої тиші відображає Його присутність і проголошує Його одкровення.

Молитва прохання і надії (див. Дан. 9:3–19)

Молитва Даниїла — це не просто літературний опус чи теологічний трактат, натомість це вираження тісного зв'язку з Богом, Котрий водночас і віддалений, і близький. Близькість Господа відчувається в тому, що Даниїл звертається до Нього як до свого особистого Бога. Титул 'Адонáй, «мій Господь», який виражає Його близькість, — найпоширеніший Божественний титул у цій молитві (вірші 4, 7, 9, 15–17, 19 [3 рази]). Величність і трансцендентність Господа позначена Його іншим Ім'ям — *га'Елогім*, «Бог». Однак Даниїл, характеризуючи Бога як «великого і дивовижного» (вірш 4), також ідентифікує Його як свого особистого Бога, «мого Бога». Контраст між вірним Богом (вірш 4) і грішним, невірним народом (вірші 5, 6) підкреслює цю прірву між ними через тяжкість гріха людей та їхню потребу в наближенні до Господа.

Молитва завершується останнім трикратним благанням: 'Адонáй' — «Господи». Кожне повторення супроводжується дієсловом, яке має привернути увагу Бога:

«Господи, вислухай! Господи, прости! Господи, досліди і вчини!» (вірш 19).

Молитва Даниїла стосується спасіння Божого народу. Пророк прагне Божественної відповіді з єдиною метою: «Не барися!», тобто *Дій! Не зволікай!* Ця щира молитва, на яку відповідає пророцтво про 70 тижнів (вірші 24–27), хронологічно веде до Першого приходу Христа. Та сама щира туга звучить у запитанні ангела: «Аж доки?» (8:13, переклад І. Огієнка). Відповідь на це запитання буде дана у видінні про 2300 вечорів-ранків, які ведуть до есхатологічного судного дня перед Другим приходом Христа (8:14).

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Порада для вчителя: У цій практичній частині клас зосередиться на молитві Ісуса, записаній у текстах Матв. 6:9–13. Запросіть добро-

вольця прочитати цей уривок. Зверніть увагу учнів класу на поради і принципи, що містяться в молитві Спасителя, як зазначено нижче. Попросіть присутніх бути готовими наступної суботи поділитися тим, як запровадження цих принципів у життя збагачувало їхні молитви.

Принцип 1: «Отче наш, Який на небесах». Коли молишся, усвідомлюй, що Бог — твій близький Батько і водночас Він перебуває на Небесах.

Принцип 2: «Нехай прийде Царство Твоє». Під час молитви думай про майбутнє Царство Боже, як про місце миру, справедливості й любові. Нехай ця надія відображається у твоєму ставленні до людей та в усіх твоїх діях.

Принцип 3: «Нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі». Застосовуй цей принцип молитви щодо всіх рішень у твоєму житті. Поклади все, чого бажаєш, на жертovníк Господа. Проси Його допомогти тобі виявляти смирення в стосунках з іншими, скромно ставлячи їхні потреби вище своїх та високо оцінюючи ближніх.

Принцип 4: «Хліб наш насущний дай нам сьогодні». Долучайся до благодійних проєктів, аби благословити і принести користь іншим. Будь поміркованим у своєму споживанні, дякуючи Богові за все, що Він тобі дав.

Принцип 5: «Прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим». Попросіть Господа простити вашого кривдника, а також дати і вам благодать простити його. Відвідайте цю людину й запросіть її на обід. (Вам не обов'язково говорити цій людині, що ви їй пробачили, якщо тільки Дух явно не спонукатиме вас до цього. Головне — бути люблячим, добрим та спілкуватися без жодної гіркоти в серці).

Принцип 6: «Не введи нас у спокусу». Просіть Бога зміцнити вас, щоб ви могли протистояти спокусам. Водночас просіть Його дати вам силу зачинити двері перед спокусою. Уникайте куштувати те, торкатися того або дивитися те, що може відлучити вас від Бога.

Принцип 7: «Визволи нас від лукавого». Моліться до Господа про визволення від конкретної слабкості або схильності до зла, яку маєте. Просіть Його про перемогу.

Біблійні тексти для дослідження:

Марка 8:11, 12; Матв. 15:21–28; Луки 7:1–10; Ефес. 2:8; Євр. 11; Об'явл. 14:12.

Пам'ятний вірш:

«А віра — то підстава сподіваного, доказ небаченого» (Євр. 11:1, переклад І. Огієнка).

Хтось одного разу сказав: «Віра — це як *Wi-Fi*. Вона невидима, але здатна з'єднати вас із тим, що вам потрібно». Без віри не було б стосунків з Богом.

Якою є ваша віра сьогодні? Чи не похитнулася вона? Можливо, ви пережили події, які кинули вам такий виклик, що ви не знали, як рухатися далі у взаєминах із Богом. А може, ваша віра подібна до троянди? Спочатку на зеленому стеблі з'являється крихітний бутон, який з дня на день зростає, збільшується, а потім розкривається в ніжну духмяну квітку? Справді, «віра — то підстава сподіваного, доказ небаченого» (Євр. 11:1). Ми не можемо продукувати її самі, натомість Бог кожного наділяє певною мірою віри (див. Римл. 12:3). Віра — це дар Божий (див. Ефес. 2:8, 9), і вона може існувати лише завдяки тому, що Господь здійснює в нас і для нас.

Цього тижня ми будемо досліджувати тему про віри: що робити із сумнівами й невір'ям; що, за словами Ісуса, являє собою сильна віра; як розуміти словосполучення «віра Ісуса».

Неділя, 17 травня

ТІЛЬКИ ДАЙ МЕНІ ОЗНАКУ!

Можливо, ви чули, як деякі люди казали: «Якби я тільки побачив, як Червоне море розступається, або як манна падає з неба, або як Ісус Христос зціляє сліпого, я повірив би». А може, ви й самі так думали?

З іншого боку, чому нам зараз має бути легше вірити, ніж тим, хто жив у давні біблійні часи? Ізраїльтяни не мали повної Біблії і довгої історії, щоб озиратися назад, як ми. Мойсей наголошував: дуже важливо озиратися назад, щоб пам'ятати про керівництво і доброту Бога (див. Втор. 4:7–10; 8:2, 3). На відміну від ізраїльтян, ми маємо 6000 років біблійної історії (див. Івана 20:30, 31).

Кожне покоління прагне ознак, і наше не виняток, проте навколо нас достатньо ознак. Якщо ви прочитаєте 24-й розділ Євангелія від Матвія, то побачите, як багато ознак здійснилося та здійснюється навіть зараз.

За часів Ісуса Христа люди також прагнули отримати ознаку на доказ того, що Ісус — справді Божий Син, хоч уже отримали безліч ознак. Що Ісус відповів їм? (Див. Марка 8:11, 12).

Чи сперечаємося ми з Ісусом, випробовуючи Його, як це робили фарисеї? Чи змушуємо ми Його зітхати «Своїм духом» (Марка 8:12) через нестачу нашої віри, адже Він уже дав нам усе, що нам потрібно для віри?

«Проте не ознак потребували юдеї. Суто зовнішній доказ не приніс би їм жодної користі; їм потрібне було не просвіщення розуму, а духовне відновлення» (Е. Уайт Бажання віків. С. 406). Чи може бути так, що ми теж потребуємо духовного оновлення — справжньої, реальної, щохвилинної прогулянки з Господом? Можливо, нам насправді не потрібна ознака, адже ми маємо багато знань під рукою, особливо з власної Біблії.

Отже, замість того щоб змушувати Ісуса глибоко зітхати через брак нашої віри, згадаймо слова Спасителя до Хоми: «Блаженні ті, які не бачили, а повірили!» (Івана 20:29; див. також Євр. 11:1). Бог не вимагає від нас сліпої віри — Він уже дав нам багато причин вірити. І все-таки, попри всі ці докази, у нас завжди залишається місце для сумнівів. Головне — зосередитися на тому, що зміцнює віру, а не викликає сумніви.

Як би ви описали свою віру в Бога лише за 60 секунд? Що ваша відповідь відкриває вам про ваше перебування з Богом?

Понеділок, 18 травня

ІСУС БАЧИТЬ НАШУ ВІРУ

Прочитайте тексти Марка 4:40 і Матв. 15:21–28. Як Ісус описав віру Своїх учнів та віру жінки-ханаанки?

Наше слідування за Ісусом не означає, що наша віра сильна. Фактично деякі люди стверджували, що вірять, але Ісус розпізнавав, що насправді було в їхніх серцях (Івана 2:23–25).

Прочитайте уривок Луки 7:1–10. Що ми дізнаємося про віру з цієї розповіді?

У розділі 9 Євангелія від Марка ми читаємо про чоловіка, який привів свого сина до Ісуса, щоб Він вигнав з нього біса, але спромігся лише сказати: «Вірю! Допоможи моему невірству!» (Марка 9:24).

Господь завжди помічав віру людей або її мізерність та звершував чудеса або згідно із цією вірою, або для її зміцнення.

Святий Дух спонукає нас до віри, натомість ворог душ хоче, щоб ми сумнівалися в участі Бога в нашому житті або взагалі відкидали її. «Невіра, яку люди плекають у душі, має чаклунську силу. Посіяне насіння сумніву дасть свої плоди, однак необхідно продовжувати викорінювати невір'я. Коли ці отруйні рослини висмикнуті, вони перестають рости, бо їм бракує живлення в словах та діях. Душа повинна мати дорогоцінні паростки віри й любові, посаджені й укорінені в ґрунті серця» (Е. Уайт. Віра і діла. С. 17).

Коли в нас з'являються сумніви щодо Бога, Його характеру або Слова, що ми робимо з ними? Господь не ігнорує й не оминає людського розуму, бо Він створив нас за Своїм образом і подобою та запрошує нас до діалогу з Ним, як це було з Авраамом, Мойсеєм, Йовом. Він запрошує нас навчитися працювати в рамках великих, нескінченних можливостей створеного Ним розуму, навіть якщо в якийсь момент нам доведеться змиритися з тим, що ми не до кінця розуміємо.

Подумайте про всі логічні причини для віри, які ви маєте. Однак у який момент логіка виявляється безсилою і потрібно застосувати тверду розумну віру?

Вівторок, 19 травня

ВІРА — ЦЕ НЕ ПОЧУТТЯ

Ісус сказав: якщо людина матимемо віру, як гірчичне зернятко, то переставлятиме гори (див. Матв. 17:20). Якщо ви коли-небудь бачили гірчичне зернятко, то знаєте, наскільки воно крихітне. Але навіть така маленька віра може здійснити незбагненні справи. Отже, віра дуже важлива, і вона має бути достатньо потужною й сильною, щоб звершувати щось надлюдське. Як гірчичне зерно, коли виросте, стає великим деревом (див. Матв. 13:31, 32), так і наша віра має зростати, а не залишатися статичною.

Справді, для спілкування з Богом нам насамперед потрібна віра (див. Римл. 12:3).

Прочитайте текст Ефес. 2:8. Що пише апостол Павло про роль віри в спасінні? Чому людина не має права сказати: «У мене немає віри, оскільки Господь не дав її мені»?

Насамперед ми повинні зрозуміти, що віра не є чимось матеріальним; це відгук людини, до якого спонукає Святий Дух. Бог — милостивий Ініціатор, Котрий через Святого Духа вабить нас до Себе, якщо ми дозволяємо Йому це робити (див. Єрем. 31:3). Ми спасаємося благодаттю через віру, яка є відповіддю на Божу благодать, даровану нам через смерть Ісуса. Ми спасенні, тому що віримо в Бога, і це результат Його благодаті. Цей принцип лежить в основі наших стосунків з Ним.

Крім того, ми маємо усвідомлювати, що віра — це не почуття. «Багато хто не сповідує віру, яка є їхнім привілеєм та обов'язком, часто чекаючи на те почуття, яке може принести тільки віра. Почуття не є вірою... Нам слід розвивати віру, але радісне почуття і благословення — від Бога» (Е. Уайт. Ранні твори. С. 72).

Деяким людям може здаватися, що в них немає віри, бо вони не відчують близькості з Богом або не є такими, якими мають бути як християни. Проте віра спонукає нас довіряти Богові не тільки в добрі часи, а й у темряві, під час бурі та навіть тоді, коли не до кінця розуміємо, що відбувається в нашому житті.

Почуття ніколи не повинні домінувати в нашому релігійному досвіді чи стосунках із Богом. Саме тоді, коли здається, що ми далекі від Господа, нам необхідно відчайдушно кликати до Нього (як це зробив батько біснுவатого хлопчика; див. Марка 9:24).

Прочитайте наступні біблійні тексти: Євр. 12:1, 2; 2 Хронік 15:7; Римл. 3:23–26; Луки 7:50. Довіртеся цим Божим обітницям, щоб сьогодні зміцнити свої стосунки з Богом. Під час молитви до Господа промовляйте ці обітниці вголос.

Середа, 20 травня

ПРИКЛАДИ ВІРИ

Приділіть сьогодні деякий час вивченню 11-го розділу Послання до євреїв — великого розділу про віру. Спочатку, не зупиняючись, прочитайте його вголос. Потім прочитайте вдруге та запишіть свої думки, відповідаючи на такі запитання:

- Перечитайте перший текст. Чого ви сподіваєтеся сьогодні, але ще не бачите? (Подумайте про нагальні потреби й вічні мрії).
- Яку роль відіграє віра у вашому свідченні й наверненні?
- Прочитайте ще раз третій текст про Бога і Творіння. Чому істину про існування Бога-Творця найлегше прийняти вірою?
- Прочитайте шостий текст і своїми словами передайте його вістку.
- У текстах 7-40 ви дізнаєтеся про життя різних біблійних персонажів.

Чому віра — ключовий чинник, який визначав міцність взаємин цих людей з Богом? _____

Щоб знати Бога і мати живі міцні стосунки з Ним, потрібна віра. Як ви можете зміцнити свою віру або підбадьорити людину, віра котрої похитнулася? Ось лише кілька ідей:

Крихітна віра (як гірчичне зернятко) є потужною, і саме вона потрібна вам для спілкування з Богом (див. Матв. 17:20). Якщо ви готові працювати з Ним, Він допоможе вашій вірі зростати.

Віра походить від слухання того, що Господь звіщає нам у Своему Слові, Біблії (Римл. 10:17). Присвятіть себе щоденному вивченню Біблії та молитві.

Просіть Бога додати вам віри (див. Луки 17:5). Саме так учинив батько, котрий привів до Ісуса одержимого сина та «зі сльозами вигукнув: Вірю! Допоможи моему невірству!» (Марка 9:24). Ми також можемо визнати своє невірство і просити Господа зміцнити нашу віру.

Віра й сумнів можуть існувати разом (див. Марка 9:24). Не відходьте від Бога тільки тому, що маєте певні запитання. Для нас важливо працювати над своїм спасінням «зі страхом і трепетом» (Филп. 2:12–16), а також «мати» свою віру, а не «позичати» її в когось, як це намагалися зробити п'ять нерозумних дів (див. Матв. 25:8).

Відгукуйтеся на вплив Святого Духа та просіть Його перебувати у вашому житті.

Вправляйтеся у вірі; практикуйте, тренуйте її. Пам'ятайте: віра — не почуття, а ваше рішення вірити. Не забувайте, що навіть у темряві, коли ви не бачите Господа, Він поруч із вами (див. 2 Кор. 5:7).

Подумайте над словами християнської пісні «Велика Твоя вірність» та повторіть їх як особисту молитву подяки Богові за Його вірність.

Четвер, 21 травня

ВІРА ІСУСА

Оскільки цей світ наближається до свого кінця, у Триангельській вістці описано Божий народ, котрий дотримується Божих Заповідей і має віру Ісуса Христа.

Прочитайте текст Об'явл. 14:12. Що означає вислів «віра Ісуса»?

Якщо ви дослідите, як адвентисти сьомого дня розуміли питання виправдання вірою, то зрозумієте, що в 1890-х роках у Церкві робився великий акцент на розумінні віри Ісуса і Триангельської вістки. До цього часу адвентисти робили великий акцент на Законі, але вони потребували більшого акценту на Євангелії. Еллен Уайт пояснила: «Заповіді Божі були проголошені, але віра Ісуса Христа не була проголошена адвентистами сьомого дня як рівноцінна їм. Закон та Євангеліє йдуть пліч-о-пліч» (Вибрані вісті. Кн. 3. С. 172).

Хоча в 11-му розділі Послання до євреїв перераховані благочестиві чоловіки і жінки, котрі мали сильну віру, проте ніхто не мав такої віри, яку можна було б порівняти з вірою Ісуса.

Прочитайте уривок Матв. 26:36–42. Що тут сказано про віру Ісуса в той вирішальний момент? _____

Якщо ми маємо віру Ісуса, це означає не тільки те, що через послух Йому та Його Слово ми будемо наслідувати віру Христа в Бога, але й те, що матимемо активний, живий щоденний досвід з Ісусом. Нам необхідно усвідомити такий факт: якщо Спаситель не є центром нашого повсякденного життя, ми не можемо мати спасенних взаємин з Богом.

Мати віру Ісуса означає, що Він перебуває в нас, отже, Його віра є в наших серцях, Господь — основа нашої віри. Часом наша віра може бути слабкою, немічною, однак Ісус — достойний (див. Об'явл. 5:9)! Тому, покладаючись на заслуги Спасителя, ми можемо мати Його віру та відобразити її у власному досвіді завдяки Його дару благодаті для всіх людей.

Наскільки сильно ви хочете мати віру Ісуса? Смирненно просіть Бога, щоб Він дарував її вам, та зробіть текст Євр. 11:6 своєю молитвою: «Господи, без віри догодити Тобі неможливо. Я приходжу до Тебе і вірю: Ти є і винагородиш мене, якщо я старанно шукатиму Тебе. Я шукаю Тебе зараз».

П'ятниця, 22 травня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Ми виправдані (прощені й примирені з Богом) вірою (див. Римл. 5:1). Вірою також освячуємося (отримуємо силу бути подібними до Ісуса) (див. Дії 26:18). Запрошуючи Ісуса у своє життя, ми стаємо

Божими дітьми також через віру (див. Івана 1:12). І живемо ми вірою в Сина Божого (див. Гал. 2:20).

«Ніхто не є, на перший погляд, більш безпорадним, а насправді більш непереможним, ніж душа, котра усвідомлює свою нікчемність і повністю покладається на заслуги Спасителя. Через молитву, вивчення Його Слова, віру в Його постійну присутність найслабші з людських істот можуть жити в єднанні із живим Христом, а Він підтримуватиме їх, ніколи не відпускаючи зі Своєї руки» (Е. Уайт. Служіння зцілення. С. 182).

«Їм потрібно було зміцнити свою віру ревною молитвою, постом і впокоренням серця. Необхідно було звільнитися від власного “я”, сповнитися Духом і силою Бога. Лише наполегливе щире благання до Бога з вірою, яка веде до цілковитої залежності від Нього й повного присвячення Його праці, може забезпечити людям допомогу Святого Духа в боротьбі “зі світовими правителями темряви цього віку, з піднебесними духами злоби” (Ефес. 6:12)» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 431).

Запитання для обговорення:

1. Які п'ять основних моментів виділено в наведеній вище цитаті, коли йдеться про співпрацю зі Святим Духом проти ворога?
2. Яку роль відіграє в цій битві віра?
3. А як це відбувається у вашому житті?
4. Прочитайте текст Євр. 10:23. Чому важливо міцно триматися нашого визнання надії?
5. Як часто ви замислюєтеся над такою істиною: коли ви відчуваєте себе безпорадними, то маєте можливість ще більше покласти на Ісуса?

Підсумок: Бог дає кожній людині міру віри як основу для стосунків з Ним. Як Проводир і Вершитель нашої віри, Ісус виявив силу віри для всіх нас. Якщо наша віра мала, але ми приходимо до Господа зі сльозами, благаннями й відданим серцем, Він звершує чудеса в нашому житті (див. Єрем. 31:2–4, 9, 11, 12). Бог поведе нас Своїми прямими шляхами, щоб ми більше не спотикалися і мали мир. Ісус — досконалий Приклад у всьому, і віра в Нього ідентифікує нас як Його народ останнього часу.

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД**Основні тексти:****Євр. 11; Бут. 15:6; Об'явл. 14:6**

Розповідають історію про царя, котрий мав усе, що потрібно для щастя. Однак він був нещасний, тому вирішив подорожувати світом у пошуках щастя.

Одного дня, ідучи лісом, пригнічений і розчарований, він почув спів. Пісня наповнила серце царя радістю. Він подумав: якщо цей спів наповнив його радістю, значить, серце співака також сповнене радості. Тихо наближаючись до співака, цар сховався за кущем, щоб непомітно спостерігати за ним. І справді, чоловік здавався щасливим. Цар захотів дізнатися, що приносить йому таку радість. Тому вирішив підійти до чоловіка й поговорити.

Цар запитав: «Що ти маєш?»

Чоловік здивувався і перепитав: «Що я маю?»

«Так, що ти маєш?» — повторив цар. «Що в тебе є, що робить тебе таким щасливим?»

Чоловік відповів: «Ця сорочка — єдине, що я маю».

Цар запропонував угоду: «Віддай мені свою сорочку, а я зроблю тебе багатим».

Чоловік погодився. Він віддав свою сорочку цареві в обмін на мішок золота і пішов.

Цар одягнув сорочку і зробив кілька кроків, знов і знов торкаючись її. Однак нічого не змінилося. Він усе одно не був щасливим.

Мораль цієї історії така: щастя не залежить від того, що ми маємо, або від наших почуттів. Як ми дізнаємося з досвідів Божого народу, описаних в 11-му розділі Послання до євреїв та в книзі Об'явлення (14:12), віра також не базується на наших почуттях.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Що таке віра та як вона діє? Щоб дати відповідь на ці запитання, ми звернемося до трьох основних текстів Біблії про віру. Перший

текст містить єдине біблійне визначення віри (див. Євр. 11:1), яке підтверджують приклади старозавітних патріархів та героїв віри (вірші 4–40). Другий текст пояснює, як діє віра, на прикладі свідчення Авраама, котрому його віра зарахована в праведність (див. Бут. 15:6). Третій текст — це свідчення про віру Божого народу (святих) наприкінці часу (див. Об'явл. 14:12).

Визначення віри (Євр. 11:1)

Євр. 11:1 — єдиний біблійний текст, який пояснює, що таке віра. Для апостола Павла, автора Послання до євреїв, віра складається з двох компонентів. Перший компонент — «підстава сподіваного» (вірш 1, переклад І. Огієнка). Він стосується останньої події в історії людства — Другого приходу Христа й настання Божого Царства. Виконання цієї «обітниці» з вірою очікували старозавітні патріархи і пророки, однак не дочекалися його, «не одержали» (вірш 39).

Другий компонент віри — це «доказ небаченого» (вірш 1, переклад І. Огієнка). Цей компонент насамперед стосується першої події в історії людства — Сотворіння світу. Зауважте, що в тексті 1 вираз у *блепомёнон* указує на «небачене»/«невидиме», а в тексті 3 зазначено, що «з невидимого постало видиме», тобто знову бачимо натяк на створення світу. Отже, у фундамент віри закладено дві події, які повністю перебувають під Божественним контролем: створення світу Богом і Другий прихід Христа. Господь закликає нас вірити в невидимий процес Творіння й очікувати досі небачену подію — Другий прихід Христа. Ще раз наголосимо: розуміння віри базується на двох подіях: Сотворінні та Другому приході. Необхідно зазначити, що ця схема подій чітко простежується в канонічній структурі Святого Письма. Біблія починається зі створення світу (Бут. 1:1–2:1–4) і закінчується приходом Господа (Об'явл. 22:20). Писання Старого Заповіту свідчать про ту саму канонічну структуру, починаючи із Творіння та закінчуючи або приходом дня Господнього (Мал. 3:23), або надією на повернення з вавилонського вигнання під час суботнього року (2 Хронік 36:21–23).

Цю структурну закономірність також підтверджують інші частини Писання, як видно з наступних прикладів:

1. Книга Буття починається із Творіння і завершується перспективою здобути Обіцяну землю, а зрештою — надією на

- воскресіння, про що свідчить прохання Йосипа винести його кості з Єгипту під час визволення Ізраїля (див. Бут. 50:24–26).
2. Так само П'ятикнижжя починається із Творіння і завершується тією самою перспективою — здобуттям Обіцяної землі та надією на воскресіння (див. Втор. 34:4–6).
 3. Книга пророка Ісаї починається закликом Господа до неба й землі вислухати Його звинувачення проти народу, а завершується описом Нового Неба і Нової Землі та вічного поклоніння викуплених Господу від суботи до суботи (див. Ісаї 66:22, 23).
 4. Книга Еклезіяста починається з алюзій на Творіння (див. Екл. 1:1–11) та завершується згадкою про есхатологічний суд (див. Екл. 12:14).
 5. Книга пророка Даниїла починається інформацією про випробування їжею, що натякає на харчові настанови, дані при Творінні (Дан. 1:12; пор. Бут. 1:29), та завершується згадкою про Другий прихід, день воскресіння «в кінці днів» (Дан. 12:13).
 6. Євангеліє від Івана починається з алюзії на Творіння (див. Івана 1:1–10) і завершується обітницею про Другий Прихід (див. Івана 21:22, 23).

Віра Аврама

Месіанське бачення Бога надихає Аврама на віру в майбутнє. Побачивши зорі на небі як ілюстрацію Божої обітниці, Аврам повірив. Єврейське дієслово *ge-emîn* («увірував») відображає більше, ніж просто емоційну/інтелектуальну дію або згоду з віровченням/релігійною догмою. В єврейській мові «вірити» — це поняття історичне й пов'язане зі стосунками, як свідчить корінь *аман*, що означає «твердий», «надійний», «вірний», «непохитний», особливо в поєднанні з прийменником *ве* («в», «на») перед об'єктом віри.

Покладаючись на Бога, «повірив Аврам Господеві, й це зараховано йому в праведність» (Бут. 15:6).

Саме Господь зарахував Аврамові його віру в праведність. Цей висновок підтверджується також уживанням пасивної форми (*ніфаль*) того самого дієслова *вайягшевега* («і зараховано», «і залічено») в аналогічних виразах в інших місцях Писання (див. Левіти 7:18; пор. Псал. 106:31), де Господь — теж дійова Особа. Отже, Господь

«зарахував» (Псал. 106:31) віру Аврама як таку, котра за своєю природою рівнозначна праведності.

Така віра — це праведність. Людські зусилля й діла не породжують праведності (вони є лише наслідком прийняття праведності по вірі); натомість праведність — це дар від Господа. Текст Бут. 15:6 набуває особливої глибини на тлі давньоєгипетських уявлень, поширених за часів Аврама. В обох системах — і біблійній, і єгипетській — терміни «зараховувати» та «праведність» належать до судової лексики, де зарахування використовується для оцінки праведності. Однак ці два підходи кардинально різні.

У стародавньому Єгипті вагу людської праведності визначали шляхом зважування вчинків людей у порівнянні з вагою Маат — божественної правди й порядку. У цій системі від людини вимагали божественної праведності, а її наявність чи відсутність зараховували на користь або на шкоду людині.

На противагу цьому, праведність Аврама була оцінена не за його ділами, а на підставі діянь Господа заради нього. У біблійному розумінні «праведність» (*цедакá*) — це особлива риса Бога (Ісаї 45:24; Дан. 9:7), і праведність може бути лише Його даром для людини (див. Ісаї 45:24; Псал. 24:5).

Аврама робить праведним не сума його добрих діл, а готовність покластися на Божі діла заради нього (див. Римл. 4:2–4).

Віра святих останнього часу

Найбільш безпосереднім застосуванням канонічного поєднання Старого й Нового Завітів є взаємозв'язок між «Законом і Євангелієм», який Еллен Уайт використовує для пояснення нашої «відмітної» назви (Вибрані свідчення. Т. 2. С. 385). Не менш важливо й те, що саме на підставі цього зв'язку було юридично затверджено назву «Адвентисти сьомого дня» для заснування історичної спільноти Церкви адвентистів сьомого дня:

«Ми, нижчепідписані, цим об'єднуємося як Церква, приймаючи назву “Адвентисти сьомого дня”, укладаючи завіт дотримуватися Божих Заповідей і віри Ісуса Христа» (*The Advent Review and Sabbath Herald*. 8 жовтня 1861 року).

Таке визнання віри перегукується з текстом Об'явлення, де воно інтерпретується як пророче посилення на свідків біблійної істини

ГРІХ, ЄВАНГЕЛІЄ, ЗАКОН

останніх днів (Об'явл. 14:12). У цьому тексті «святі» — це люди, «які бережуть Божі заповіді та віру Ісуса». Два словосполучення: «Божі Заповіді» та «віра Ісуса» означають дещо більше, ніж просто конкретне виявлення послуху поряд з абстрактною або духовною вірою. Синтаксис тексту вказує на те, що ці два словосполучення належать до однієї й тієї самої істини з двома можливими відтінками значення: послух Законові — це віра Ісуса; тобто віра Самого Ісуса.

Адже, згідно з біблійним мисленням, віра — це праведність (див. Бут. 15:6). Поеднання Закону Божого з вірою в Другий прихід Ісуса є сутністю звістки есхатологічного Іллі (див. Мал. 3:22–24) і становить місію двох свідків, які уособлюють свідчення Старого й Нового Завітів (див. Об'явл. 11:3–6).

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Порада для вчителя: Нижче подано кілька стратегій, які можна запропонувати учням для зміцнення їхньої віри й розвитку молитовного життя. Запропонуйте одному з учнів зачитати уривок з Писання та викладені принципи. Потім обговоріть ці принципи й запитання разом із класом.

Тренування віри (прочитайте Матв. 15:21–28)

Принцип 1: Молися і поведься так, ніби Господь почув твою молитву і вже відповів або обов'язково відповість.

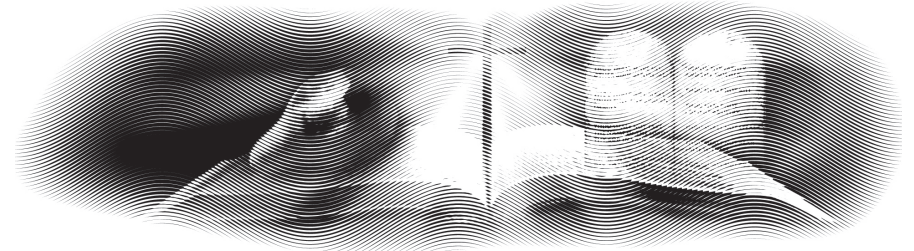
Принцип 2: Припини хвилюватися про «рівень» своєї віри чи про поточні обставини. Просто рухайся вперед, довіряючи Богові.

Принцип 3: Навчися ходити з Богом і дотримуватися Його Заповідей — навіть (а тим більше) тоді, коли ця вірність призводить до труднощів (втрата посади, друзів тощо).

Запитання для обговорення:

Що означає мати смиренну віру в Бога?

Як виявляється така смиренна віра на практиці?

Біблійні тексти для дослідження:

Суд. 14; Марка 9:42–48; Римл. 3:20; Матв. 5:17, 18; Римл. 3:28; Матв. 7:24–29.

Пам'ятний вірш:

«Повік не забуду Твоїх Заповідей, бо ними Ти мене оживляєш! Я Твій, спаси мене, бо я шукаю Твоїх постанов!» (Псал. 119:93, 94).

Безперечно, гріх — найбільша перешкода на шляху до близьких стосунків з Богом. Гріх не тільки відділяє нас від Бога (Ісаї 59:2), але й обманює, раниць, поглинає і, врешті-решт, знищує нас. Наша боротьба із гріхом та самими собою — це найбільша битва, з якою ми будь-коли зіткнемося; наслідки цієї битви величезні й вічні.

Дехто заперечує думку, що гріх є невід'ємною реальністю життя на Землі. Вони вважають: це просто така людська природа — віддаватися задоволенням. Проте чи не виправдовуємо ми гріх тому, що суспільству стало з ним настільки комфортно? Ми можемо ходити навшпиньки навколо теми гріха, боячись когось образити, якщо назвемо речі своїми іменами. Утім, що більше ми обираємо комфортне життя із гріхом, то більше віддаляємося від здорових взаємин з Богом.

Так, кожна людина грішить; наші думки, мотиви, дії, слова завдають болю нам самим, іншим людям і Богові. Гріх руйнує наші стосунки з Господом, але Він відкрився нам через Свій Закон, який виявляє гріх у нашому житті.

Цього тижня будемо досліджувати, чому Бог дав нам Свій Закон та як людині, котра порушила його, відновити взаємини з Господом.

Неділя, 24 травня

ВІДВОЛІКАННЯ І СПОКУСИ

Прочитайте в текстах Суд. 14; 16:1, 4, 16, 17 про спокуси Самсона. Хоча Самсон був покликаний Богом для певної мети і служив Йому, однак піддавався спокусам. Яким був фінал його життя? Які уроки ми можемо почерпнути із життя Самсона?

Велика боротьба реальна, і ми всі беремо в ній участь. Уселенська битва, яка почалася на Небесах, тепер відбувається і в кожному з нас.

Сатана знає, що повинен докласти максимум зусиль перед Приходом Ісуса, щоб утримати нас від близьких стосунків з Богом. Можливо, ви відволіклися на те, що само по собі не є неправильним, але забирає стільки часу й енергії, що на Бога залишається дуже мало. Це може бути робота, соціальні мережі, шопінг, спорт, їжа. Добре придивившись до себе, ми побачимо, що надмір та дисбаланс будь-чого залишає мало часу для Бога й людей. Ворог знає кожну нашу слабкість, бачить усе, що може відволікати нас від спілкування з Господом. Ми повинні пам'ятати: перш ніж поспішати в наш день, насамперед необхідно шукати Бога (див. Матв. 6:33).

Ісус розуміє наш стан, однак докоряє нам за байдужість (див. Об'явл. 3:14–22). Хоч Він — Бог, але водночас був Людиною, яка втомлювалася, як і ми (див. Івана 4:6). Він зазнавав життєвих труднощів, як і ми, проте Він унікав їх, коли йшов молитися наодинці до Свого Отця (див. Луки 5:16; 6:12; Марка 1:35; Матв. 14:23). Христос знав, що час на самоті з Отцем — це найкраще, що Він може зробити задля відновлення сили для боротьби зі спокусами. Це найкращий, найнадійніший шлях і для нас.

Самсон упав, бо вважав себе сильним та покладався на власний розум. Щодня кожен з нас стикається з боротьбою, коли ворог душ

намагається послабити і зруйнувати наші стосунки з Богом. Він знає наші слабкості й цілеспрямовано використовує їх, аби послабити наші взаємини з Господом, а потім викликати в нас почуття вини й негідності, які також віддаляють нас від Бога. Диявол намагається змінити наше мислення, наші наміри, дії, щоб здобути владу в певній сфері нашого життя. Але пам'ятайте: Господь через нашу віру допоможе нам вистояти, а віра приходить через сприйняття Слова Божого.

Із чим ви зараз боретеся? Як Слово Боже може допомогти вам у цьому?

Понеділок, 25 травня

БАР'ЄРИ В СТОСУНКАХ ІЗ БОГОМ

Біблія містить багато інформації про наші стосунки з Богом та бар'єри, які заважають нам зростати в Христі. Поміркуйте над такими словами Павла й Ісуса:

«Тому, хто вважає, що він стоїть, нехай стережеться, аби не впав» (1 Кор. 10:12). Самовпевненість призвела Самсона до падіння, це може статися і з нами.

«Не сурми перед собою, як це роблять лицеміри... щоб їх прославляли люди» (Матв. 6:2). Припиніть розповідати всім, який ви хороший! Навчіться смирення від смиренного Ісуса.

«А Я кажу вам, що кожний, хто погляне на жінку, щоби пожадати її, той уже вчинив перелюб з нею у своєму серці. Якщо ж твоє праве око спокушає тебе, — вийми його і кинь геть від себе» (Матв. 5:28, 29). Робіть усе, щоб видалити пожадливість зі свого серця, бо вона є перешкодою для вашого спілкування з Господом.

«Не судіть, щоб і вас не судили, бо яким судом судите, таким будуть судити і вас!» (Матв. 7:1, 2). Перестаньте критикувати й засуджувати інших. Бог — Суддя, тож залиште суд Йому (див. 1 Кор. 4:5).

«А Я кажу вам: Любіть ваших ворогів, благословляйте тих, хто проклинає вас, робіть добро тим, хто ненавидить вас, і моліться за тих, які кривдять і переслідують вас» (Матв. 5:44). Звільніться від почуття ненависті до своїх ворогів. Ваше негативне ставлення до тих, хто погано ставиться до вас, миттєво ставить бар'єр у ваших стосунках із Богом. Натомість почніть молитися за своїх ворогів і

побачите, як це змінить ваші взаємини не лише з Богом, але й з іншими людьми.

«А Я кажу вам, що кожний, хто гнівається на брата свого безпідставно, підпадає під суд» (Матв. 5:22). Можливо, ви виправдовувалися, чому кричите на близьких людей. Як ваш гнів впливає на ваші стосунки з Богом, не кажучи вже про людей, на котрих ви гніваєтеся?

Це лише кілька сфер, які змушують нас спотикатися.

Прочитайте уривок Марка 9:42–48. Ісус пояснив, що ми маємо робити, коли наші руки, ноги й очі спонукають нас до гріха. Що означають ці слова Христа?

Наведені слова Господа не слід розуміти буквально. Так вважали і за Його днів. Проте це застереження Ісуса свідчить, як серйозно Він ставиться до гріха та його впливу на наше життя. А наскільки серйозно ви ставитеся до цього?

Вівторок, 26 травня

ЗАКОН

Прочитайте тексти Римл. 3:20; 1 Івана 3:4. Яке визначення гріха ви можете дати нехристиянину? Як Біблія описує гріх?

Гріх — це порушення Божого Закону (див. 1 Івана 3:4); гріх закоренився в нашій природі (див. Псал. 51:5; Єрем. 17:9). Отже, саме Декалог висвітлює сутність гріха. Десять Заповідей подібні до окулярів, які допомагають нам чітко бачити оточення; так само і дзеркало слугує нам для того, щоб ми могли оцінити свій реальний вигляд. Закон просвіщає, вносить ясність у наше життя, виявляє наш характер, водночас відкриваючи характер і наміри Господа.

Десять Заповідей (див. Вих. 20:3–17) були написані перстом Божим. Ісус розкрив їхню сутність: «Любитимеш Господа, Бога свого, усім серцем своїм, і всією своєю душею, і всім своїм розумом, і всією своєю силою. Це перша заповідь. А друга, подібна до неї: Любитимеш свого ближнього, як самого себе! Іншої, більшої заповіді від цих

немає» (Марка 12:30, 31). «На цих двох заповідях тримається весь Закон і Пророки» (Матв. 22:40).

Слова, виголошені Господом ізраїльтянам на горі Сінай і нам сьогодні (див. Євр. 1:1, 2), відкривають: Закон — це все про стосунки. Бог дав Закон як гарантію, щоб захистити наші взаємини з Ним та з людьми. Однак сатана настільки спотворив красу Божого Закону, що дехто сприймає його як тягар. Дотримання Закону часто плутають із законництвом, не розуміючи, що Декалог нерозривно поєднаний з любов'ю та свободою. Адже Біблія свідчить: «Бо це любов до Бога — дотримуватися Його Заповідей! А Його Заповіді не тяжкі» (1 Івана 5:3).

1. **За шкалою від 1 до 5 визначте, наскільки цінне для мене живе Боже Слово і Закон, як його частина?**
2. **Божий Закон мене обмежує чи зміцнює? Якщо обмежує, то як я можу краще зрозуміти Закон?**
3. **Що могло б відбутися, якби Десять Божих Заповідей щодо любові до Господа і ближніх був у центрі життя мого, моєї сім'ї та моєї церкви? Що змінилося б у моєму житті й стосунках?**

Середа, 27 травня

ЗАКОН І ЄВАНГЕЛІЄ

Сам Ісус дуже переконливо й лаконічно пояснив Своє ставлення до Закону.

Що Ісус сказав про Закон у текстах Матв. 5:17, 18?

Подібно до того як батьки, встановлюючи межі для своєї дитини, показують, що для них цінне, так Господь через Свій Закон відкриває нам власні характер і цінності. Він дав нам Заповіді, щоб захистити наші стосунки з Ним та одне з одним, знаючи, що вони регулюватимуть кожний аспект нашого життя, коли ми зростатимемо в Ньому. Зрештою, хто з нас не зазнав жахливих наслідків гріха, тобто порушення Закону?

Любов — основа Закону. Любов Бога до нас і наша любов до Нього. Ісус сказав: «Якщо любите Мене, ви будете дотримуватися Моїх заповідей» (Івана 14:15). Якщо ми щиро любимо Ісуса, ця любов природно спонукатиме нас дотримуватися Його Заповідей. Усвідом-

люючи призначення, сенс і глибину Закону, ми бажаємо любити Ісуса ще більше. А найважливіше — завжди мати перед очима картину Голгофського хреста й замісної смерті Спасителя, бо це найкращий спосіб розвивати нашу любов до Бога.

Саме тому Євангеліє йде пліч-о-пліч із Законом. Як би високо ми не цінували Закон та як би глибоко не усвідомлювали важливість його дотримання, нам необхідно завжди пам'ятати: з точки зору нашого правового становища перед Богом, Закон тільки засуджує. Закон ніколи не прощає, не виправдовує, не викупляє. Навпаки, він свідчить, чому ми повинні бути прощені, виправдані й викуплені. Ось чому поряд із Законом є Євангеліє, воно — основоположне для розуміння Закону, адже праведність Христа зараховується нам не за дотримання Закону, а через віру в Його жертву за нас.

Прочитайте наступні тексти: Римл. 3:28; 4:13–16; Гал. 2:16; 3:13; Филп. 3:9. Яких істин навчають ці тексти? Як вони можуть допомогти нам, віруючим, дотримуватися Закону і водночас не стати законниками? _____

Четвер, 28 травня

ЗНАТИ І ДІЯТИ

У Нагірній проповіді Ісус багато говорить про наші взаємини з Ним та одне з одним. Наприкінці Своєї проповіді Він виголосив приголомшливі слова:

«Не кожний, хто каже Мені: Господи, Господи! — увійде до Царства Небесного, але той, хто виконує волю Мого Отця, Який на Небесах» (Матв. 7:21).

Господь пояснив: деякі люди звертатимуться до Нього і явно знатимуть про Нього, однак не знатимуть Його. Звичайно, шукати знання важливо, Біблія навіть повідомляє, що Божий народ може бути знищений через брак знань про Господа та відкидання цих знань (див. Осії 4:1, 6, 10). Ми ніколи не повинні применшувати важливість біблійних істин. Однак якщо такі знання не змінюють нас, не поглиблюють нашу відданість і наші стосунки з Богом, вони даремні.

«Вічне життя є те, щоби знали Тебе, єдиного істинного Бога, і Того, Кого Ти послав, — Ісуса Христа» (Івана 17:3). Ісус заявив: виконання волі Господа та пізнання Його — це передумова входу в Небо, адже ми не можемо виконувати Божу волю, не знаючи Його. Це вирішальний чинник і мудре очікування. Якщо ваша дитина каже, що любить вас, і зазвичай виконує ваші прохання, це свідчить про глибину її любові й поваги до вас. Так само, якщо ми любимо Бога, то прагнемо виконувати Його волю, бо знаємо, що для нас немає нічого кращого! Наш послух Господу як прояв любові, котра переповнює нас, свідчить про справжню природу наших стосунків з Ним.

Ісус завершив Нагірну проповідь, залишивши Своїм слухачам приголомшливий останній заклик. Яким був цей заклик? Прочитайте уривок Матв. 7:24–29.

Почувши цю звістку Ісуса, ми не можемо не піддатися заклику та не змінитися. Однак насамперед наші вуха мають бути відкритими, а серця — сприйнятливими, аби план життя в тісному спілкуванні з Богом закарбувався в нашій душі. Наше життя може бути побудоване на Скелі й досконалому Божому плані для нас.

Цей план близьких взаємин з Господом не є таємницею. Він розкритий на сторінках Божого натхненного Слова, і Спаситель пропонує його кожній людині. Особистий вибір кожного — вірою прийняти цей план, отримати дар досконалої праведності Христа й жити згідно із цією праведністю.

П'ятниця, 29 травня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Нас не має дивувати, що тема Божого Закону може бути перекручена й неправильно витлумачена, адже головний виклик сатани проти Бога був пов'язаний з Його Законом.

За часів Ісуса дехто вважав, що Він прийшов відмінити Закон, але це хибна думка. Ісус пролив світло на Заповіді, на прекрасний Божий характер і прийшов, щоб виконати Закон (див. Матв. 5:17, 18) та явити нам Законодавця.

«Саме завдяки повазі до Божого Закону Ізраїль зміг зміцнитися за днів царювання Давида, а також у ранній період правління Соломона. Лише завдяки вірі в живе Слово були проведені реформи за днів Іллі та Йосії. До цього самого істинного Писання — найбагатшого спадку Ізраїля — звертався Єремія у своїх спробах запровадити реформу» (Е. Уайт. Пророки і царі. С. 465, 466).

Запитання для обговорення:

1. Як популярна культура ставиться до гріха? Як на це має реагувати наша Церква?
2. Чи були ви очевидцем того, як гріх руйнує стосунки з Богом та людьми?
3. Послух Божому Законові був для вас легкою чи важкою справою? Які чинники цьому сприяли?
4. Законництво — це доктринальна позиція, яка робить наголос на виконанні Закону задля вічного спасіння. Як ми, адвентисти (сама назва яких свідчить про те, наскільки серйозно ми ставимся до Закону), можемо уникнути цієї пастки? (Проведіть уявний експеримент: на що ви покладатиметеся Судного дня, коли кожен ваш гріх постане перед святим Богом на Суді? На своє дотримання Закону? Чи на зараховану вам досконалу праведність Ісуса Христа?).
5. Як знання (або відсутність знань) може вплинути на стосунки людини з Богом? (Див. Притчі 24:3, 13, 14).

Підсумок: Наше життя заражене гріхом, який відділяє нас від Бога. Однак Господь запрошує нас пізнати й полюбити Його всім своїм серцем, душею, розумом і силою. Якщо ми так любитимемо Його, то відповідно більше будемо любити людей. Любов до Бога й людей відображена в Божому Законі, який був даний для захисту і збереження наших взаємин з Ним та ближніми. Закон Бога — це прекрасне відображення Його характеру, і якщо ми розуміємо Його Закон, наші стосунки з Ним стають міцнішими.

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Основні тексти:

Псал. 119:93, 94; Екл. 7:29; Матв. 5:17, 18; 7:24–29; Римл. 3:20.

Ви, можливо, чули розповідь про двох братів-близнюків, які з раннього дитинства засвоїли думку, що будь-яке задоволення — це гріх. Усі їхні дії суворо регламентувалися правилами: не читай цю книжку — бо це гріх; не їж цієї їжі — бо це гріх; не смійся — бо це гріх; не йди до того місця — бо це гріх.

Коли хлопці вирости, їхні життєві дороги розійшлися. Один з братів розвинув глибокий страх перед усім забороненим й майже не наважувався виходити з дому, боячись морального або фізичного зараження. Він навіть не наважувався відчиняти вікна у своїй кімнаті та вживати продукти з ринку. Урешті-решт він помер молодим — через надмірну стриманість.

А другий брат зіткнувся з протилежною проблемою. У нього сформувалася сильна жадоба до всього забороненого. Він почав експериментувати з наркотиками, зловживав алкоголем, часто відвідував казино й інші сумнівні заклади. Згодом у нього з'явилася особлива схильність до певних шкідливих страв. Незабаром цей юнак тяжко захворів і помер від надмірної розбещеності.

Чи справді отримане братами виховання було настільки неправильним? Адже, зрештою, хіба ми не повинні всіляко уникати гріха?

Хибність їхнього виховання полягала в тому, що вони так і не зрозуміли, що таке гріх. Вони також не збагнули, чому гріх — це зло, тому були не спроможні опиратися йому.

У цьому уроці ми розглянемо, що таке гріх та як його перемагати.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Що таке гріх і чому гріх — зло

Невміння розпізнати гріх. Якщо ми не називаємо гріх його ім'ям, то лише посилюємо проблему гріха. Наприклад, не вважаючи пе-

релюб гріхом, ми ризикуємо зменшити серйозність загрози, яку він несе, та (що ще гірше) вважати його нормою.

Проблема «неназивання» гріха його ім'ям (тобто применшення, пом'якшення серйозності гріха, його «прикрашання») особливо поширена в багатьох сучасних культурах. У світському суспільстві уникають слова «гріх» з різних причин. По-перше, секуляризоване суспільство відкидає цей термін, бо він несе релігійне навантаження. Для більшості людей гріх як явище просто не існує, бо він передбачає щось заборонене Богом або релігією. А для тих, хто не вірить у Бога і не сприймає моральних норм релігії, гріха не існує в принципі. Вони можуть говорити про помилки, злочини, етичні чи соціальні порушення, але не про гріхи. На їхню думку, розмова про гріх не лише недоречна, а й часто сприймається, як посягання на особисту свободу.

Проте один з найтяжчих наслідків відмови визнавати гріх — це невігластво щодо зла. Для світської свідомості мотивом для того, щоб утриматися від якоїсь «помилки», не є її гріховність або зло, котре вона приносить, — ідеться радше про соціальні чи громадські міркування. Світський розум не усвідомлює, що грішить, бо не знає того, що Біблія називає «страхом Божим».

Коли Авраам вирушив до чужого краю, він непокоївся, що з ним можуть погано повестися, бо, за його словами, у тому місці немає страху Божого (див. Бут. 20:11, переклад І. Огієнка). Він вважав, що для тубільців поняття «гріх» було чужим. Проте факт, що для когось це поняття незнайоме, зовсім не означає, що люди, котрі ігнорують гріх, не несуть відповідальності за свої вчинки. Навіть якщо люди, які не знають про свої гріхи, не вірять у Бога, цей самий Бог судитиме їх так само справедливо, як Він судить Свій народ (див. Амос 1, 2).

А тих, хто знає, що чинить гріх, але відмовляється визнавати його як гріх і каже: «Я не згрішив», — Господь запевняє, що свідчитиме проти них у суді (Єрем. 2:35).

Гріх як спотворення. Єврейське слово *хатта́* — «гріх» — буквально означає «невлучення в ціль». Гріх — це «відхилення» («спотворення») від початкового правильного шляху. Еклезіаст описує людську природу як трагічно «криву», яку неможливо виправити: «Криве не піддається випрямленню» (Екл. 1:15). Тому вчинення гріха пов'язане з проблемою «забування», що вказує на ситуацію

з минулого — ситуацію невинуватну, втрачену через плин часу. Ось чому існує безліч біблійних місць, де пророки закликають Божий народ не забувати Господа та Його діянь у минулому, щоб не впасти в гріх (див. Втор. 6:12; 32:18; пор. Якова 1:24).

Гріх проти Бога. У стародавньому Ізраїлі гріх був релігійним актом, що безпосередньо стосувався Бога, як, наприклад, ідопоклонство (див. Втор. 9:16) або непослух Богові (див. Втор. 1:41, 42). Несправедливість або етичні проступки щодо людей також вважали гріхом проти Бога.

Коли Йосип відмовився від домагань дружини Потіфара, яка намагалася схилити його до гріха, він розпізнав її пропозицію не лише як злочин проти її чоловіка, але також як гріх проти Господа (див. Бут. 39:9). Припустившись гріха з Вірсавією й убивши її чоловіка, хеттейця Урію, Давид лише згодом зрозумів, що згрішив і проти Господа (див. 2 Сам. 12:13).

У період старозавітної історії Господь через пророків попереджав язичеські народи й Ізраїля про суворе покарання за їхні злочини й неетичні вчинки, які завдавали шкоди іншим (Амос 1:11; 2:6–8). Міхей навіть наголошує на перевазі етичного обов'язку над релігійними церемоніями (Міхея 6:6–8).

Новий Завіт підтверджує цей принцип. Якщо ми грішимо проти ближніх або не піклуємося про них, Ісус вважає, що цим ми згрішили проти Нього або занедбали Його (Матв. 25:45). Апостол Павло був переконаний: припускаючись гріха щодо братів, ми грішимо «проти Христа» (1 Кор. 8:12). Навіть коли ми грішимо проти власного тіла, ми грішимо проти Бога. І навпаки: перший гріх, скоєний Адамом проти Бога, справив вплив як на його життя, так і на життя його оточення (див. Бут. 3:17–19). Гріх — причина смерті кожної людини (див. Бут. 2:17); це застереження знов і знов повторюється в Біблії (див. Притчі 8:36; Єзек. 18:4; Римл. 5:12). Оскільки наше тіло — храм Святого Духа, то грішити проти свого тіла означає грішити проти Бога (див. 1 Кор. 6:18, 19).

Як ми можемо боротися з гріхом?

Пізнання гріха. Ми не спроможні протистояти гріху власними силами. Тому перший крок у розв'язанні цієї проблеми — визнати

гріх та усвідомити, що за своєю природою він — зло. Для цього нам потрібен Божий Закон. Адже лише «через Закон пізнається гріх» (Римл. 3:20). Закон порівнюється з «вихователем», котрий веде нас до Христа (Гал. 3:24). Як у давньогрецькому суспільстві вихователь (*paidagogos*) супроводжував дитину до її вчителя, так і Божий Закон веде нас до Христа. У цій боротьбі за праведність ми дедалі глибше усвідомлюємо, наскільки це важко й наскільки ми безпорадні. І тоді приходить розуміння: єдина наша надія — у прийнятті Божої благодаті.

Шлях Адама та Єви

Розгляньмо визнання гріха Адамом і Євою. На підставі біблійної оповіді доходимо висновку: вони усвідомили, що порушили Божий Закон, бо сховалися від праведного Бога (Бут. 3:6–10). Проте коли Господь закликав їх вийти і розпочав Своє розслідування подій, вони фактично звинуватили в скоєному... Самого Бога. Адам указав на жінку, яку, за його словами, дав йому Сам Бог (вірш 12). А Єва переклала вину на змія, котрого також створив Бог (вірші 1, 13).

Єдиний уривок, який розкриває вплив гріха на природу Адама і Єви, міститься в текстах 22, 23, де Господь відзначає, що спочатку Адам і Єва були подібні до Нього.

Зверніть увагу: єврейське дієслово *хай* в тексті 22, перекладене словом «став» у більшості перекладів Біблії, насправді слід відобразити дієсловом у минулому часі — «був», як у тексті Бут. 3:1.

Поширений переклад слова «став» помилково натякає, ніби гріх у якийсь спосіб покращив стан людини. До того ж така інтерпретація може створити враження, ніби змії мав рацію, запевняючи Єву, що Бог не хоче, аби вона й Адам стали подібними до Нього (вірш 5). Насправді ж Господь із жалем констатував трагічну дійсність: після гріхопадіння Адам і Єва втратили Божу подобу.

Лише Господь розуміє та визнає глибоку негативну зміну, яку спричинив гріх у естві наших прабатьків.

Адам і Єва не змогли визнати свій гріх, бо втратили живий зв'язок із Богом. Доки вони не згрішили, їхнє спілкування з Господом давало їм здатність розпізнавати, що є гріх. А відвернувшись від Божої присутності, вони відразу втратили здатність розрізнити

добро і зло. Еллен Уайт зазначає: «Через змішання добра і зла його [Адама] розум став сплутаним, а розумові й духовні здібності — притлумленими. Він уже не міг належно цінувати добро, яке Бог так щедро дарував» (Виховання та освіта. С. 25).

Головний урок, який ми виносимо з факту падіння людства, — через гріх люди втратили вміння розрізнити добро і зло. Відірвані від Господа, ми не можемо мати правильне моральне судження. Саме з цієї причини Він дав нам Закон і Євангеліє. Ми потребуємо Закону, аби він указував нам правильний напрям (див. Римл. 7:7). І так само потребуємо благодаті Христа, яка дає нам сили йти цим шляхом з надією й любов'ю в серці.

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Порада для вчителя: Запропонуйте добровольцю зачитати наведені нижче роздуми про гріх. Виділіть час на обговорення пов'язаних запитань або на свідчення.

Для роздумів: Чи можна виправдати гріх?

Один християнин порушив сьому заповідь. Коли друзі викрили його в подружній зраді, він наполягав, що це не гріх, бо кохає цю жінку. Чоловік стверджував: оскільки Бог є любов, то Він схвалює його вчинок.

Згодом цей чоловік зав'язав стосунки з іншою жінкою, а після неї — ще з кількома. Коли друзі знову спробували його зупинити й запитали, чи Бог і далі схвалює його поведінку, він відповів, що більше не вірить у Бога.

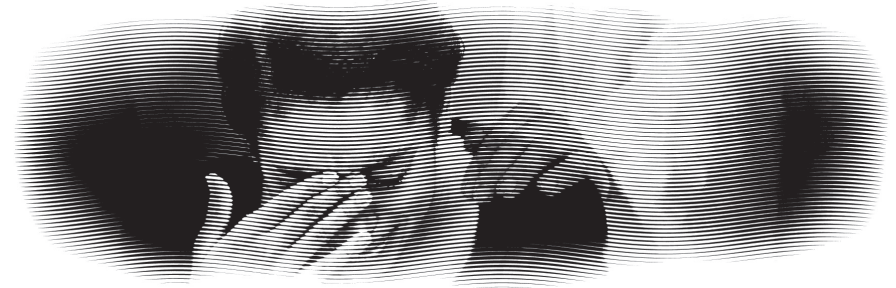
Для обговорення:

- Згадайте випадки з вашого життя, життя друзів або зі ЗМІ, коли гріх виправдовували або навіть вважали доброю справою. Як такі переконання впливають на моральність суспільства? Чому таке мислення небезпечне?
- Згадайте приклади з Біблії, історії чи сучасності, коли ігнорування або легалізація гріха людини призвели до ще більшого страждання цієї людини.
- Які аргументи ви могли б використати, щоб допомогти людині визнати реальність її гріха?

Для роздумів: Гріх і щастя

На підставі своїх досліджень щодо зв'язку між етикою і щастям, психіатр Генрі Барюк дійшов висновку: «Людина знаходить щастя, роблячи добро іншим. Ми не стаємо щасливими, коли шукаємо щастя для себе. Хто шукає щастя лише для себе, той ніколи його не знайде» (Henri Baruk. *Shabbat Shalom*. Грудень 1996 року).

- Запропонуйте учням поділитися свідченнями про те, як учинене ближнім добро принесло їм справжнє щастя.
- Прийміть рішення допомогти цього тижня комусь у фізичній, фінансовій або духовній потребі.

ПОКАЯННЯ І ПРОЩЕННЯ**Біблійні тексти для дослідження:**

Ісаї 61:10; Осії 6; Дії 3:18, 19; Вих. 34:1–10;
Римл. 6:23; Матв. 22:1–14.

Пам'ятний вірш:

**«Якщо ж визнаємо свої гріхи, то Він вірний і праведний,
щоб простити нам гріхи й очистити нас від усякої неправ-
ведності» (1 Івана 1:9).**

Обіцяна земля здавалася такою далекою ізраїльтянам, котрі отаборилися під хмарним стовпом на рівнині. Мойсей піднявся в густу темряву, яка багато днів тому вкрила вершину гори. Напевно, їхній вождь уже помер, міркували вони, якщо не від голоду, то від вогню, що палав на вершині. Народ біля підніжжя гори відчував неспокій і нетерпіння, готовий рушити далі, до землі, що тече молоком і медом. Хоча ці самі люди лише кілька днів тому уклали урочистий завіт з Богом, пообіцявши бути слухняними Йому, однак хотіли бачити видимий образ. Тому вони згуртувалися навколо намету Аарона і почали вимагати, щоб він виготовив для них ідола. Побоюючись за власну безпеку, Аарон погодився. Розділи 32–34 книги Вихід повідомляють про те, як розгорталися подальші події.

Ця розповідь — лише одна з біблійних історій, яка розкриває тему покаяння і прощення. І саме це є темою нашого уроку. Щодня

досліджуючи матеріал уроку, пов'язуйте його з пам'ятним текстом. Так, ми грішимо, але завдяки смерті Ісуса на хресті і Плану спасіння покаятний грішник може отримати прощення.

Неділя, 31 травня

КЛОПОТИ ЖИТТЯ

Нерідко життєві клопоти настільки поглинають наші сили й час, що ми вже неспроможні спокійно і без поспіху поспілкуватися з Господом.

Прочитайте тексти Луки 10:38–42. Як ми можемо охарактеризувати кожную із сестер, про яких ідеться в уривку?

Ісус часто знаходив відпочинок у домі Лазаря. Не раз, стомлений, спраглий дружніх людських взаємин, Він тішився спокоєм цього мирного дому, подалі від підозр і заздрощів лукавих фарисеїв. Тут, перед вдячними слухачами, Він відкривав повноту Провидіння. Коли Христос уперше відвідав цю сім'ю й викладав Свої чудові повчання, Марія, шаноблива, віддана слухачка, сиділа біля Його ніг. А Марта клопоталася про велику гостину для Господа та Його учнів, але за своєю метушню забула про належну ввічливість до свого Гостя. Вона підійшла до Христа і сказала: «Господи, чи Тобі байдуже, що моя сестра залишила мене саму служити? Скажи їй, щоб мені допомогла!» (вірш 40). М'яко й терпеливо Ісус відповів їй: «Марто, Марто, ти журишся і клопочешся багато чим, а потрібне одне. Марія ж вибрала кращу частку, яка не відбереться від неї!» (вірші 41, 42). Марія наповнювала свій розум дорогоцінними словами з уст Спасителя, словами, які були для неї ціннішими за найдорожчі земні скарби.

Це одне, чого потребувала Марта, — спокійний побожний дух, глибша жадоба знань про майбутнє безсмертне життя й чесноти, необхідні для духовного поступу. Їй потрібно було менше дбати про скороминуще й більше про те, що триває вічно. Ісус бажав навчити Своїх дітей використовувати кожную нагоду для здобуття знання, яке може зробити їх мудрим для спасіння. Для таких, як Марта, — за попадливих до активної духовної праці, — є широке поле діяльності. Але нехай вони спочатку посидять з Марією біля ніг Ісуса. Хай ста-

ранність, моторність і енергія будуть освячені благодаттю Христа, тоді життя стане нездоланною силою для добра (див. Е. Уайт. Бажання віків. С. 524, 525).

На кого більше схожий/схожа я: на Марію чи на Марту? Якщо на Марту, тоді будемо просити Ісуса допомогти нам частіше сидіти біля Його ніг та наповнюватися Його Словом.

Понеділок, 1 червня

СПОНУКАННЯ СВЯТОГО ДУХА

Коли він думав про відстань між ним і дружиною, то зрозумів, що поведився негоже. Він був недобрим і грубим, говорив речі, про які потім шкодував. Однак його наступною думкою було: «А хіба вона не заслуговує на це, хоч би трохи?»

Вам знайомий такий хід думок? Легко перейти від докорів сумління до виправдання власних думок і вчинків. Не завжди легко сказати «вибач», коли ми вчинили неправильно, але це дуже важливо для відновлення або зміцнення будь-яких стосунків.

Те ж саме стосується і наших взаємин з Богом. Святий Дух часто вказує нам на гріхи, яких ми припускаємося. Тоді наше серце зворушується, але, на жаль, ми можемо легко заглушити цей тихий лагідний голос та почати виправдовувати себе. Одна з функцій Святого Духа полягає в тому, щоб обвинувачувати «світ за гріх» (Івана 16:7, 8). Який це неймовірний Божий дар (див. Луки 11:13), адже ми дуже потребуємо настанов, щоб відновити наші стосунки з Господом!

Прочитайте розділ 6 у книзі пророка Осії. Як Бог описує Себе, закликаючи народ до покаяття? _____

Подумайте про роль Святого Духа в процесі відродження нас на Лозі (див. Івана 15:4). «Ми не раз засмучуємося через те, що наші недобрі вчинки призводять до неприємних для нас наслідків, однак це не покаяття. Справжній смуток через гріх — результат дії Святого Духа. Дух виявляє невдячність серця, котра зневажила й засмутила Спасителя, та приводить нас у розкаянні до підніжжя хреста. Кожний гріх знову завдає ран Христові...

ми... жалкуємо й плачемо через гріхи, які завдали Йому страждань. Такий плач приводить до відкинення гріха» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 300).

Правда полягає в тому, що ми не можемо зростати в стосунках із Богом, якщо між нами і Ним стоїть наш улюблений гріх. Отже, коли Святий Дух докоряє нам за гріх (див. Ефес. 4:30), ми маємо покаятися в ньому й відкинути його.

Коли ви востаннє чули заклик Святого Духа до покаяння? Як відреагували на це? Зараз проведіть деякий час у молитві, просячи Господа пом'якшити ваше серце й відкрити ваші вуха, щоб чути Його голос у Божому Слові.

Вівторок, 2 червня

СПРАВЖНЄ ПОКАЯННЯ

Світ бомбардує нас гаслами до самозвеличення, що суперечить Божому закликові до служіння й лагідності (див. Матв. 5:5). Цікаво, що перші слова проповіді як Івана Хрестителя, так і Христа були подібними. Іван закликав: «Покайтеся, бо наблизилася Царство Небесне!» (Матв. 3:1, 2). Ісус також виголошував: «Сповнився час, і наблизилася Царство Боже. Покайтеся і віруйте в Євангеліє!» (Марка 1:14, 15; див. також Луки 24:46, 47). Ісус та Іван Хреститель закликали слухачів до покаяння, бо Царство Небесне наблизилася. А чи актуальна ця звістка і для нас?

Прочитайте тексти Дії 3:18–20. Чому покаяння дуже важливе в процесі духовного зростання? Що таке «час відлиги»?

Доброта і лагідність Бога приводять нас до покаяння (див. Римл. 2:4). Покаяння передбачає два кроки: (1) щире скрушення за наші гріхи; (2) чесне рішення відмовитися від гріха. У Біблії покаяння майже завжди пов'язане з прощенням. Ми щиро каємося — Бог прощає. Усе так просто (див. 1 Івана 1:9; Об'явл. 3:19). «Не баряться Господь з обітницею, хоч це деякі вважають за зволікання, але є довготерпеливий до нас, не бажаючи, аби хтось загинув, а щоб усі прийшли до каяття» (2 Петра 3:9). Якщо ми прагнемо приготуватися до Другого

приходу Христа, просимо про це Господа, віримо і докладаємо для цього зусиль, Дух Святий перетворює нас.

Ісус страждав, помер і воскрес, щоб Його благодать могла творити чудо в житті покаючої людини. Усупереч світові, котрий запевняє, що ми самі по собі прекрасні, Бог запрошує нас звернутися до Нього з покаанням та вірою (див. Дії 20:21), повністю віддавши себе в Його руки. А Він формуватиме наші характери за Своєю подобою, щоб ми свідчили про Нього (див. Івана 15:2, 8). Тоді ми зростаємо та приносимо плід у покаянні (див. Матв. 3:8).

«Покаяння не може бути справжнім, якщо воно не звершує перетворення. Праведність Христа — не плащ, який прикриває невинний і незалишений гріх; це принцип життя, котрий перетворює характер та керує поведінкою (Е. Уайт. Бажання віків. С. 555, 556).

Покаяння веде до життя (див. Дії 11:18). Це необхідна умова зростання в стосунках із Богом. Який крок у спілкуванні з Господом є для вас найскладнішим: упокорення, покаяння, прийняття Божої волі під час «шліфування» вашого характеру чи щось інше?

Середа, 3 червня

ДОСТАТНЯ БЛАГОДАТЬ

Відчуваючи тягар свого гріха й дозволяючи Святому Духові вести нас до підніжжя Голгофського хреста, ми повинні просити в Бога прощення, знаючи: «Співчутливий і милостивий Господь, довготерпеливий і сповнений доброти» (Псал. 103:8). Такі слова виголосив Сам Бог (див. Вих. 34:6) після того, як Його вибраний народ засмутив Його.

Прочитайте тексти Вих. 34:1–10. Яка важлива істина міститься в уривку?

Саме тому, що Господь співчутливий і милостивий, повільний на гнів і багатий на доброту, Ісус помер на хресті. Він зробив усе для того, щоб наші взаємини з Богом були відновлені.

Якщо ми готові визнати свій гріх і покаятися в ньому, якщо молимося: «Господи, ось я знову...», «Боже, будь милосердний до мене, грішного!» (Луки 18:13), це значить, що Ісус через Святого

Духа уже працював у нас і для нас ще до того, як ми до Нього звернулися. Тоді Він прощає нас та знімає тягар гріха з нашої душі. Коли ми приходимо до Господа, Він завдяки Голгофі звільняє нас від тягарів. Безперечно, Ісус дуже близький до нас, Він шукає нас, як Добрий Пастир, стоїть під дверима нашого серця і стукає (див. Об'явл. 3:20). Не залишайтеся осторонь Голгофського хреста, дивлячись на Спасителя здалеку. Натомість біжімо до Нього та обміняймо наші гріхи й тягарі на Його праведність (див. Зах. 3:4).

Вдумливо прочитайте наступні тексти. Занотуйте, що вони повідомляють про Божу милість до вас:

- *«Адже заплаता за гріх — смерть, а Божий дар благодаті — вічне життя в Ісусі Христі, нашому Господі» (Римл. 6:23).*
- *«А де намножився гріх, там безмірно виявилася благодать. Щоб так, як гріх запанував через смерть, так само й благодать запанувала через праведність для вічного життя через Ісуса Христа, Господа нашого» (Римл. 5:20, 21).*
- *«Але Бог виявляє Свою любов до нас тим, що Христос за нас помер, коли ми були ще грішниками» (Римл. 5:8).*

Четвер, 4 червня

НАЙДОРОЖЧИЙ ОДЯГ

Згідно зі світськими мірками, високоякісний одяг визначає матеріальне становище людини. Дехто каже: «Я вдягаюся так, щоб показати, хто я». Однак на Небі, крім наших стосунків з Богом, не буде нічого з того, що ми маємо на Землі (Матв. 6:19–21). Особиста ідентичність кожного з нас має бути огорнута Ісусом та Його досконалим одягом праведності.

Прочитайте уривок Матв. 22:1–14. Які звістки містяться в цій притчі Ісуса? _____

Христос назвав чоловіка без весільного одягу «другом», і хоч він не відповів на Його запитання, між ними, мабуть, були взаємини. Чоловік, напевно, знав про одяг, але вирішив його не носити. Характер Ісуса досконалий, бездоганний, і Він пропонує його нам, Церкві, щоб вона могла «одягнутися в чистий світлий вісон» (Об'явл. 19:8)

та не мала «ні плями, ні вади і нічого такого подібного» (Ефес. 5:27).

Чистий світлий вісон — «це праведність Христа, Його власний бездоганний характер, котрим через віру наділяються всі, котрі приймають Його як свого особистого Спасителя» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа. С. 310).

Адам і Єва до гріхопадіння носили білі шати з м'якого світла; згрішивши, вони зрозуміли, що стали нагими (див. Бут. 3:7). Тоді Господь замінив одяг, зроблений Адамом і Євою з фігового листа, на одягу зі шкур тварин. Відбулося жертвоприношення, завдяки якому наші прабатьки отримали одяг. У такий самий спосіб ми, приймаючи жертву Ісуса, отримуємо й одяг Його праведності. «Нагі й засоромлені, вони намагалися замінити небесні одяжі зшитим фіговим листям, аби прикрити своє тіло... Жодний людський винахід не здатний замінити втрачені шати непорочності. Жодний одяг з фігового листа, жодне світське плаття не можуть носити ті, що сядуть разом із Христом та ангелами на весільній вечері Агнця.

Лише шати, запропоновані Самим Христом, можуть зробити нас спроможними з'явитися в присутність Бога. У ці шати — одяг Його власної праведності — Христос зодягне кожну розкаяну, віруючу душу» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа. С. 311).

Ми маємо щодня вдягатися в одяг Христової праведності. Що це означає та як нам це зробити?

П'ятниця, 5 червня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Щоб описати наш духовний стан, Біблія часто використовує художні засоби, створені на підставі реального життя рільників. У тексті Осії 10:12 відображені ідеї, про які ми говорили цього тижня:

*«Сійте ж собі задля праведності,
пожинайте плоди доброти, —
розорюйте свою цілину,
бо тепер час шукати Господа.
І Він прийде, щоб напоїти вас дощем праведності!».*

Ми сіємо, жнемо, розпушуємо твердий ґрунт і шукаємо Бога, щоб наблизитися до Нього. Ґрунт наших сердець має бути підготовлений до прийняття дощу — Святого Духа. Господь міг би Сам підготувати

грунт нашого серця, але стосунки з Богом — це партнерство (див. Филп. 2:12, 13). Ми повинні повернути голову до Нього, простягнути до Нього руки і триматися за Нього. Тоді Він діє в нас, щоб зробити все інше.

Один із чудових прикладів того, що означає триматися Бога, можна знайти в таких текстах: «На власні очі ви бачили все, що Господь учинив із Баал-Пеором, як Господь, твій Бог, знищив з-поміж вас кожну людину, котра пішла услід за Баал-Пеором. Ви ж усі, котрі трималися Господа, вашого Бога, сьогодні живі» (Втор. 4:3, 4).

Запитання для обговорення:

1. «Не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого» (Матв. 6:13). Ісус навчав Своїх учнів молитися саме так, але чи дотримуємося ми цієї поради? Чи регулярно ви молитесь про захист від спокусу та гріха?
2. Як би ви пояснили нехристиянинові або новонаверненій людині, що таке дорогоцінний дар одягу Христової праведності?
3. Як істина про одяг праведності Христа пов'язана з вісткою святилища про те, що Бог прощає й очищає покаянного грішника? Чи розумієте ви красу й багатство цієї вістки?

Підсумок: Визнання наших гріхів та покаяння у відповідь на спонукання Святого Духа — життєво важливі складові успішних стосунків з Богом. Усвідомлення того, що ми повністю прощені й покриті одягом праведності Ісуса — це найбільш перетворювальний досвід для людини. Ми не тільки розуміємо, що Спаситель зняв з нас тягар гріха, але й відчуваємо, як нас огортає любов Господа і ми наближаємося до Нього. Це об'єднує нас зі Спасителем, зміцнює нас духовно та спонукає любити Його всіма фібрами нашого ества.

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Основні тексти:

Бут. 3:7, 21; Вих. 34:1–10; 1 Івана 1:5–10; Ісаї 61:10; Осії 6

Урок цього тижня є продовженням роздумів над природою гріха, розпочатих минулого тижня. Тоді ми зосередилися на глибокій безнадії, яку породжує наш гріховний стан. А поточного тижня звернемо увагу на відповідь Бога на цю проблему людей — гріх.

Після гріхопадіння людства Господь не залишився осторонь у Небі, байдужий до нашого страждання. У призначений час Ісус, Син Божий, «постав у подобі людини» (Филп. 2:7), щоб здійснити місію спасіння. Сам Бог віддав Себе у Своему Синові за наші гріхи. На хресті Ісус Христос заплатив безмежну ціну нашого спасіння. Відтоді Він звершує за нас заступництво на Небесах, щоб забезпечити нам місце у Своему Царстві.

А нині, в останній час, Христос через Свого Духа звертається до нас із закликом відмовитися від гріховних шляхів, що ведуть до смерті, та прийняти Його дар вічного життя. Єдине вирішення проблеми гріха — це почути Божий заклик до покаяння (Осія 6).

Попередній урок повідомляв: як грішники, без Христа ми перебуваємо в безнадійному стані і ходимо в темряві (1 Івана 1:6). Цього тижня ми відкриємо, як вийти з темряви до дивовижного Божого світла (вірш 7). Без Божої милості в Ісусі Христі наш гріх — непростимий, і ми є рабами гріха й смерті (див. Бут. 2:17; Римл. 5:12). У цьому уроці ми дослідимо, як оживаємо в Христі, підкорені Божою чудовою благодаттю (див. Вих. 34:1–10).

Без дару благодаті ми подібні до Адама та Єви після гріхопадіння — засоромлених своєю наготою (див. Бут. 3:7). Цього тижня ми також побачимо, як благодать Господа покриває нас так само, як покрила розкаяних Адама та Єву (див. Бут. 3:21; Об'явл. 7:13–17; Матв. 22:12).

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Божий заклик до покаяння (Осії 6)

Єврейське слово *шув* буквально означає «повернутися», відображаючи фізичну дію. Водночас це слово також передає глибоке духовне поняття — покаяння.

У книзі пророка Осії *шув* — ключове слово. Покаяння — одна з провідних тем усїєї книги. Це слово використовується для опису повернення дружини пророка Осії, яка була розпусницею та зрадила свого чоловіка (див. Осії 2:7). Невірність Гомер своєму чоловікові є символом невірності Ізраїля Богові. Тому слово *шув* також використане для позначення духовного повернення, тобто покаяння Ізраїля та його повернення до Господа (див. Осії 3:5).

У шостому розділі книги Осії дієслово *шув* — «повернутися» — з'являється на початку розділу (вірш 1), де йдеться про покаяння Ізраїля перед Господом, а також наприкінці розділу (вірш 11). Це повторення виступає як літературний прийом, що поєднує покаяння Ізраїля з обітницею його повернення з вигнання. І знову особиста історія пророка з його блудливою дружиною слугує наочним образом, який символізує подібні стосунки між Ізраїлем і Богом. У цьому уривку пророк нагадує Ізраїлеві про його нинішній «розшарпаний» («пошматований», переклад І. Огієнка) стан, спричинений тим, що Господь Сам «розірвав» («розшматував») Свій народ (вірш 1), як лев розриває здобич (див. Осії 5:14). Однак далі пророк звіщає надію: третього дня Бог оживить Ізраїля (див. Осії 6:2) — це натяк на духовне воскресіння народу.

У давнину на Близькому Сході існувало розуміння, що померлу людину можна було вважати по-справжньому мертвою лише після трьох днів фізичного тління. Тож згадка про «три дні» натякає саме на воскресіння з мертвих. Цей самий образ застосовано й у Новому Завіті щодо воскресіння Ісуса Христа «третього дня... згідно з Писанням» (1 Кор. 15:4). (Слід зазначити, що в давньоєврейській системі числення частину дня рахували за повний день — тому три дні охоплюють і день смерті (у п'ятницю), і перебування в могилі (у суботу), і день воскресіння). Паралель між двома воскресіннями — Ізраїля та Христа — не лише дає змогу тлумачити пророчий текст типологічно (тобто як образ «воскресіння» Ізраїля з полону через воскресіння Христа), а й несе глибоку духовну вістку. З перспективи Нового Завіту ця паралель навчає: щире покаяння гарантує обіцяну

відповідь Господа — «оживлення» Його народу так само, як Бог воскресив Свого Сина (1 Кор. 15:20; пор. вірш 23).

Ходіть у Божому світлі (1 Івана 1:5–10)

У книзі пророка Осії ми чуємо заклик Бога до покаяння — до повернення до Нього. У Першому посланні Івана ми чуємо інший заклик, але тісно пов'язаний із закликом у книзі Осії, — ходити в Божому світлі. Послання Івана починається згадкою про «початок» (алюзією на акт Творіння) та про «Слово життя» (1:1). Подібний зв'язок думок ми бачимо й у вступі до Євангелія від Івана, де улюблений учень використовує словосполучення «на початку» (Івана 1:1), натякаючи на перше слово книги Буття — *bereshit* — «на початку» (Бут. 1:1). У Євангелії від Івана світло тісно пов'язане із життям: «У Ньому було життя, — і життя було світлом людей» (Івана 1:4). Так само й у своєму Посланні Іван пише про Бога життя (1 Івана 1:1, 2) як про Бога світла (вірш 5). Апостол вдається до вселенського образу Творіння, аби переконати нас ходити у світлі Господа. Адже Він — Творець і Джерело життя, Він — Світло, тому ми покликані ходити в Його світлі (вірш 7). Цей заклик важливий ще й тому, що поза Божим світлом ми не лише перебуваємо в темряві, не здатні бачити правильний шлях, але й також є грішниками, тому маємо нагальну потребу в очищенні і прощенні, які дарує тільки Христос (вірш 9). Іван констатує факт: грішать усі. Ніхто не може стверджувати протилежне (вірш 10).

У книзі Еклезіаста ми знаходимо подібне застереження. Після того як мудрець змальовує стан розгубленості, яка супроводжує пошук мудрості (див. Екл. 7:10–18), він застерігає: людині неможливо самотужки здобути істинну мудрість (вірш 23). Єдина непохитна істина, яку він відкрив у цьому житті: «Бог створив людину справедливою, але люди пустилися на пошуки різних хитрих вигадок» (вірш 29). Тому книга Еклезіаста свідчить: ніхто на Землі не може заслужити спасіння, бо всі ми — грішники (вірш 20). Соломон доходить висновку, що єдиний вихід із цього стану — у Бозі (вірш 18).

Божий характер (Вих. 34:1–10)

Бог робить перший крок у примиренні людей із Собою. Саме Він пропонує нам прощення. Ізраїльтяни пережили цю реаль-

ність після того, як вони поклонялися золотому теляті (див. Вих. 32:1–6). Цей великий гріх віддалив їх від Бога. Жодна людська дія чи заслуга не могли усунути прірву між Небом і Землею. Побачивши ідолопоклонство народу, Мойсей розбив кам'яні таблиці Закону, які щойно отримав з рук Бога (див. Вих. 32:15, 16), і це символізувало розрив між Господом та Ізраїлем. Потім вождь став перед Богом і благав Його простити народ за їхній великий гріх (див. Вих. 32:31–35). Мойсей просив Господа показати Його славу (див. Вих. 33:18) й отримав відповідь: Він пообіцяв йому відкрити Свою благодать через прощення (див. Вих. 33:19). Уривок Вих. 34:1–10, який ми розглядаємо, повідомляє про здійснення цієї обітниці. Основна увага та наголос Божої декларації в цих віршах зосереджені на Його благодаті, вираженій п'ятьма словами в тексті 6:

- «Снівчутливий» (від єврейського слова *рахум* — «утроба») відображає глибоку близькість, безперервний зв'язок вагітної матері з її дитиною.
- «Милосердний» стосується того, що дається «безкоштовно» (*ханун*).
- «Не скорий на гнів» означає величезне довготерпіння Господа.
- «Багатомилостивий і правдивий» разом указують на напруженість між любов'ю та справедливістю.

У день суду (див. Дан. 7:9–15; 8:14) благодать Господа забезпечує Його народові прощення й милосердя.

Новий одяг (див. Бут. 3:21; Об'явл. 7:13–17). Згрішивши, Адам і Єва відразу усвідомили свою наготу, оскільки втратили первісні шати світла, якими були покриті. Цей одяг відображав Божественну подобу (див. Псал. 8:6; пор. 104:1, 2). Проблема своєї наготи Адам і Єви «розв'язали» самостійно — виготовили собі одяг з листя смоківниці. Це був помилковий крок; і пізніше апостол Павло засудить його як намагання досягти праведності ділами (Гал. 2:16). У такий спосіб людська пара фактично намагалася привласнити право Господа спасати грішників. Цю узурпацію виправив Сам Бог, зодягнувши їх (Бут. 3:21). Цікаво, що виготовлення Господом одягу для Адама і Єви перегукується з виготовленням одягу нашими прабабками (Бут. 3:7). У цих двох віршах використано одне й те саме дієслово в

однаковій формі — *вайяасу/вайяас* («вони зробили»/«Він зробив»). Це стилістичне відлуння наголошує: лише Бог має право і здатність по-справжньому покривати гріх людини.

Цей урок Бог виклав у жертвоприношенні, яке вказувало на прийдешню жертву Христа. Щоб зодягнути Адама та Єву, Господь використав шкуру тварини; значить, тварина була вбита або принесена в жертву (див. Левіти 5:5–10; 7:8). Отже, одяг зі шкури тварини, який містить глибокий месіанський зміст й обітницю, замінив людські саморобні вбрання.

Біблійна історія про здійснену Богом заміну одягу людей має типологічне значення. Символічно вона вказує на майбутню одягу праведності, яку Господь дарує спасеним (див. Об'явл. 3:5, 18; 19:8), покликаним на весільну вечерю Агнця (див. Об'явл. 19:9; пор. Матв. 22:12).

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Порада для вчителя: Який існує зв'язок між любов'ю та справедливістю? Щоб розпочати дослідження цього глибокого питання з вашим класом, попросіть когось із присутніх зачитати подані нижче роздуми на цю тему. Потім обговоріть запропоновані запитання.

Для роздумів: Любов і справедливість

Чому справедливість без любові — це несправедливість, а любов без справедливості — це нелюбов?

Запропонуйте учням знайти приклади в Біблії або в сучасних подіях, які ілюструють цю істину. Запросіть їх викласти свої спостереження перед класом.

НЕВДАЧІ

Біблійні тексти для дослідження:

Марка 4:35–41; 5:21–34; Римл. 5:3–5; 8:18, 28;
Йова 19:23–27; 23:8–12; Луки 24:13–27.

Пам'ятний вірш:

«І не лише нею, а й хвалимося, коли страждаємо, знаючи, що страждання виробляє терпеливість, а терпеливість — досвід, а досвід — надію. Надія ж не засоромлює, адже Божою любов'ю влилася в наші серця через даного нам Святого Духа» (Римл. 5:3–5).

Одного вечора, коли сонце сідало за обрій, а молода дівчина поверталася додому, налетів шторм. Вона прискорила крок, знаючи, що їй ще далеко йти. На шоку впала перша крапля дощу, потім ще одна і ще... Дівчина не встигла озирнутися, як промокла до нитки. Вона почала бігти, поки не відчинила двері свого дому, і її батько поспішив до неї від переднього вікна. Обгорнувши її плечі пледом, він запитав: «Я побачив тебе у вікно. Але чому при кожній блискавці ти зупинялася, піднімала голову й усміхалася?»

«О, я зупинялася, щоб подивитися вгору, — відповіла вона, — тому що Бог фотографував мене!»

Як ми реагуємо, коли приходять життєві бурі або коли маємо певні невдачі в наших стосунках із Богом? Опускаємо голову, коли

дощ б'є по спині, чи піднімаємо очі до Неба, знаючи й вірячи, що Господь поруч?

Цього тижня ми розглянемо деякі складні життєві ситуації та подумаємо, як можна використовувати власні невдачі для зміцнення наших найважливіших стосунків.

Неділя, 7 червня

ЖИТТЄВІ БУРІ

Ісус провів цілий день, навчаючи великий натовп людей на березі Галилейського озера. Його надзвичайні повчання назавжди залишилися в пам'яті багатьох слухачів.

Коли настав вечір, Христос звернувся до Своїх учнів і сказав: «Переправимося на той бік» (Марка 4:35). Він знав, що буде буря, але все одно запропонував їм відплисти. Спаситель бажав викласти важливий життєвий урок Своїм найближчим послідовникам. Ви, напевно, знаєте, що сталося потім.

Прочитайте історію про бурю в уривку Марка 4:35–41. Які уроки щодо віри ви можете почерпнути із цієї розповіді?

Розглянемо ці моменти:

1. *Ісус заснув, імовірно, на єдиній подушці в човні. Рибальські човни зазвичай мали одну подушку, на якій сидів керманіч на кормі. Цей чоловік керував човном, спрямовуючи його до місця призначення.*
2. *Учні не були новачками в морі. Петро, Яків та Іван — досвідчені рибалки. Вони знали Галилейське море, як свої п'ять пальців, і мали досвід у боротьбі зі штормом.*
3. *Це єдине записане в Євангелії свідчення про те, як саме Ісус спав. Під час одного з найсильніших штормів у житті учнів, коли вони були налякані і вважали, що загинуть, Ісус спав на кормі.*
4. *Реакція учнів у цей кризовий час: «Тобі байдуже?» Вони ставлять під сумнів характер Господа, Його любов до них. Надто часто такою буває і наша реакція, коли ми стикаємося з важкими часами.*

Саме посеред безнадії ми можемо намагатися врятувати себе (як учні). Відчуваючи біль чи втрату, починаємо сумніватися в любові й турботі Бога щодо нас, бо вважаємо: Він має діяти так, як ми бачимо

з нашої людської перспективи. Але якраз у життєвих бурях Господь може звершувати найбільші чудеса, як це сталося й у випадку з учнями. Він завжди вірний, навіть коли нам здається, що Бог не бере участі в нашому житті. Він з нами в наших бурях і може заспокоїти шторм, коли ми не спроможні цього зробити.

Як ви зазвичай реагуєте, коли стикаєтеся з бурею у своєму житті? Як такі моменти впливають на ваші стосунки з Богом? Зустрічаючись із труднощами, чи застосовували принцип, відображений у тексті 2 Кор. 5:7?

Понеділок, 8 червня

БУДЬТЕ ЗДОРОВІ

Уявіть собі натовп людей на березі Галилейського моря. Від самого ранку вони чекали на повернення Ісуса, і коли Він вийшов із човна, тіснилися біля Нього, прямуючи за Ним до Капернаума. Раптом з'являється начальник синагоги Яір та благає Ісуса прийти і зцілити його дочку.

Серед натовпу перебуває жінка, яка багато років хворіє. Вона витратила все своє майно на лікарів, та «жодного полегшення не мала, але стало їй ще гірше» (Марка 5:26). Вона чула про цього великого Цілителя з Галилеї та з надією в серці збирає крихти своїх сил, аби вранці вийти з дому і приєднатися до натовпу. Вона не може наблизитися до Ісуса, бо ледве рухається в цій тіснязі. Жінка підбадьорює себе: «Якщо лише доторкнуся до Його одягу, — одужаю!» (вірш 28).

Прочитайте уривок Марка 5:21–34. Що сталося і чого ми можемо навчитися із цієї історії?

Цей випадок свідчить про турботу і співчуття Ісуса щодо хворих та самотніх, котрі зазвичай губляться в натовпі. Того дня багато людей доторкалося до Ісуса, коли натовп тіснив Його. Проте лише одна жінка з вірою простягнула руку, щоб доторкнутися до Ісуса й отримати благословення, якого так відчайдушно потребувала. Однак її зцілив не дотик, а Господь через віру жінки подарував їй здоров'я (вірш 34). «Спаситель міг відрізати дотик віри від випадкового дотику неуважного натовпу... Зцілення відбулося не внаслідок зовнішнього контакту з Ним, а через віру, яка захопилася за Його Божественну силу» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 344).

Ця немічна жінка у своєму стражданні й біді могла б залишитися того ранку вдома в ліжку, натомість вона свідомо, з надією на зцілення шукала Ісуса. Бачити Його на відстані було недостатньо для неї; вона наблизилася до Нього.

Спаситель закликає нас зробити те саме: «Прийдіть до Мене всі втомлені та обтяжені, — і Я заспокою вас! Візьміть моє ярмо на себе і навчіться від Мене, бо Я лагідний і покірний серцем, — і знайдете спокій своїм душам» (Матв. 11:28, 29).

Як ця жінка у своїх великих стражданнях виявила віру й надію, про які пише апостол Павло в тексті Римл. 5:1–5? Як це може відбутися й у вашому житті?

Вівторок, 9 червня

ЙОВ

Згадуючи біблійних героїв, котрі зазнали невдачі, на перше місце ми, напевно, поставимо Йова. Він не тільки втратив усе своє багатство (див. Йова 1:14–17), але й дітей (див. Йова 1:18, 19) та здоров'я (див. Йова 2:7). Дружина спонукала його проклясти Бога і померти (див. Йова 2:9).

Через деякий час троє друзів прийшли відвідати Йова. Вони настільки були шоковані його зовнішнім виглядом, що безмовно сиділи з ним упродовж тижня (див. Йова 2:13). Коли ж нарешті заговорили, то спробували визначити з людської точки зору причини, чому Йова спіткало таке нещастя, однак цим лише посилили його страждання. Троє друзів переконували патріарха, що причина цих лих — його прихований гріх, у якому потрібно покаятися (див. Йова 8; 11; 15). Вони навіть сказали: «Отаке станеться із житлом нечестивого, і така доля того, хто не знає Бога» (Йова 18:21).

Прочитайте уривки Йова 19:23–27; 23:8–12. Що відповів Йов?

Незважаючи на трагічні події, які спіткали Йова та яких він не розумів, патріарх залишався вірним. Він тримався Бога, не звинувачуючи і не проклинаючи Його. Натомість виголосив: «Я вийшов нагий із утроби матері своєї, і нагий повернувся туди, у землю! Господь дав, — і Господь узяв... Нехай буде благословенне Господне Ім'я!» (Йова 1:21, переклад І. Огієнка).

Ми також живемо посеред цієї боротьби. Сатана завдає нам болю, страждань, втрат і труднощів — це частина свого плану, щоб спотворити наше уявлення про люблячого Господа. У такий час ми можемо реагувати одним із двох способів: звинувачувати й відкидати Бога або триматися за Нього всіма силами. Хоч навколо нас вирує битва, ми маємо пам'ятати: у світлі вічності наші миттєві негаразди — це лише «тимчасове легке терпіння» (2 Кор. 4:16–18). Існує незрівнянно важливіша прекрасніша реальність, ніж те, що ми бачимо тут і зараз, а один з найбільших викликів для віруючої людини — довіряти Господу навіть у найтемніші часи. Він багаторазово відкривав нам реальність Своєї любові. Тому ми повинні пам'ятати ці моменти і триматися Божої любові навіть тоді, коли не відчуваємо її.

Якщо зараз ви переживаєте важкі часи, біжіть до Бога! Візьміть Біблію та записник і побудьте з Господом у затишку природи. Перепишіть тексти Римл. 5:3–5. Поміркуйте над різними вітками в цьому уривку, віруючи, що любов і турбота Бога щодо вас — це найнадійніший і найстабільніший чинник у вашому житті.

Середа, 10 червня

ДОРОГА ДО ЕМАУСА

Події кількох останніх тижнів для двох учнів Христа були схожі на американські гірки. Тріумфальний в'їзд Ісуса до Єрусалима та очищення храму. Пасха в горниці. Молитви Ісуса в Гетсиманії. Потворна зрада Юди. Суд, знущання, бичування. Закривавлене тіло Ісуса, що висить на хресті. Його останні слова перед смертю. Гучний розрив завіси в храмі. Відкриті могили праведників. Поховання тіла Ісуса в гробниці Йосипа з Ариматеї. А потім розгубленість, зневіра і запитання у свідомості учнів. Як вони могли так помилитися?

Послідовники Ісуса були розчаровані й приголомшені. Це була найбільша невдача в їхньому житті. Вони не розуміли, що це — найвизначніший момент в історії всіх часів і народів. Коли двоє з них ішли дорогою до Емауса, несподівано до них приєднався Ісус та пішов поряд.

Прочитайте в уривку Луки 24:13–27 розмову Ісуса з учнями. Які дві різні точки зору містить ця розмова?

Як тільки очі двох учнів відкрилися, вони поспішили до Єрусалима, аби розповісти своїм братам про зустріч із Господом (див. Луки 24:33–35). Коли Ісус з'явився посеред них, вони злякалися. Зверніть увагу на Його запитання до них: «Чому ви стурбовані, чому такі думки входять до ваших сердець?» (Луки 24:38).

Це також звістка Ісуса для нас сьогодні. Надто часто ми забуваємо, що Ісус іде поруч із нами в нашій життєвій подорожі. Надто часто не впізнаємо Його. Надто часто не усвідомлюємо, що це значно більше, ніж просто історія. Надто часто відчуваємо тривогу й дозволяємо сумнівам зароджуватися в наших серцях, забуваючи, що Ісус надійно тримає наше життя у Своїх руках. І надто часто вважаємо: ми знаємо краще за Ісуса, що насправді відбувається в нашому житті (Луки 24:18).

Біблія дає нам безліч добрих порад, як ми можемо реагувати на виклики та невдачі. Уважно прочитайте наведені тексти: Римл. 8:28; Филп. 4:4–13; Якова 1:2–4, 12; і 2 Кор. 12:9, 10. Запишіть три ключові думки, якими можете поділитися з кимось, хто зараз переживає невдачу. Тримайте в пам'яті текст 2 Кор. 1:4.

Четвер, 11 червня

ПОБАЧИТИ ІСУСА

Відчуваючи зневіру, чи хотіли ви побачити Ісуса? Подумайте над наведеним нижче уривком:

«Здається, я занурилася в глибокий відчай, заховавши обличчя в долоні та розмірковуючи: “Якби Ісус був на Землі, я би пішла до Нього, кинулася до Його ніг та розповіла про всі свої страждання. Він би не відвернувся від мене, змилосердився наді мною, і я б завжди любила Його й служила Йому”. У цей час відчинилися двері й увійшов чоловік прекрасної статури та з вродливим обличчям. Він співчутливо подивився на мене і сказав: “Ти хочеш побачити Ісуса? Він тут, і ти можеш Його побачити, якщо захочеш. Візьми все, що маєш, і йди за мною”.

Я вислухала ці слова з невимовним захопленням та радісно збрала все своє майно, кожен дорогоцінну дрібничку, й пішла за своїм провідником. Він привів мене до стрімких і, здавалося, хитких сходів. Коли я почала підніматися східцями, він застеріг, щоб я дивилася вгору, аби в мене не запаморочилася голова і я не впала. Багато інших людей, котрі піднімалися стрімкими сходами, падали, так і не досягнувши вершини.

Нарешті ми досягли останньої сходинки і стали перед дверима. Тут мій провідник наказав мені залишити всі речі, які я взяла із собою. Я з радістю поклала їх на землю; тоді він відчинив двері й дозволив мені увійти. За мить я стояла перед Ісусом. Неможливо було помилитися щодо Особи з таким прекрасним лицем. Цей променистий вираз доброзичливості й величі не міг належати нікому іншому. Коли Його погляд зупинився на мені, я відразу зрозуміла, що Йому відомі всі обставини мого життя, усі мої внутрішні думки й почуття.

Я намагалася затулити лице від Його очей, відчуваючи, що не можу витримати Його пильного погляду, але Він наблизився з усмішкою і, поклавши руку на мою голову, промовив: «Не бійся». Звук Його солодкого голосу сповнив моє серце таким щастям, якого воно ніколи раніше не знало. Я була надто щаслива, щоб вимовити хоч би слово, та, охоплена невимовним щастям, упала до Його ніг. Поки безпорадно лежала, переді мною пропливали картини краси та слави, і мені здавалося, що я досягнула безпеки й спокою Небес. Нарешті до мене повернулися сили, і я підвелася. Люблячі очі Ісуса дивилися на мене, а Його усмішка сповнила мою душу радістю. Його присутність викликала в мене святе благоговіння й невимовну любов...

Цей сон дав мені надію й віру... І в моїй затьмареній душі почали висвічуватися краса і простота довіри до Бога» (Е. Уайт. Ранні твори. С. 79–81).

Серед життєвих невдач нам потрібно зосередитися на Христі та явленій Ним Божій любові до нас.

Прочитайте тексти Римл. 8:18, 28. Яку надію можуть подарувати вам ці слова?

П'ятниця, 12 червня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Коли ми стикаємося із життєвими викликами, саме тоді нам найбільше потрібно триматися за Бога. Теми, які ми досліджували упродовж цього кварталу, сприяють збереженню й оновленню міцних взаємин з Богом. Якщо ви зіткнулися з невдачами, такими як проблеми зі здоров'ям, фінансові труднощі, розлучення, смерть близької людини, — із тим, що позбавляє вас радості, подумайте над запропонованими нижче запитаннями та поміркуйте над вивченими до цього часу уроками.

Запитання для обговорення:

1. Як невдача, з котрою ви зіткнулися, вплинула на ваше уявлення про Бога? Як ви можете ясніше побачити справжній характер Бога?
2. Коли ви востаннє молилися про те, аби голос Господа у вашому житті був сильнішим за голос ворога? Пам'ятайте: злодій (сатана) приходиться, щоб украсти, убити й погубити, а Бог дає життя понад міру (див. Івана 10:10).
3. Чи смиренне ваше серце? Чи вірите, що Бог продовжує керувати вашим життям усупереч вашим труднощам? Як можете навчитися смиренної віри в доброту й любов Господа до вас?
4. Чи заглиблюєтеся ви щодня в Слово Боже? Попросіть Його наповнити ваше серце першою любов'ю до Нього, особливо коли переживаєте складні часи.
5. Коли востаннє ви зверталися до Господа в молитві як до свого Утішителя й Порадника, віруючи в те, що Він виконав Свою обіцянку ніколи не відступати від вас (див. Євр. 13:5)?
6. Якщо ваша віра слабка, моліться: «Вірю! Допоможи моєму невірству!» (Марка 9:24). Спілкуйтеся з людьми, які можуть підбадьорити, а не знеохотити вас.
7. Світ не завжди піклується про слабких, поранених і зламанних. Божа звістка: «Адже [Моя] сила виявляється в немочі!» (2 Кор. 12:9) — це послання, здатне докорінно змінити життя людей. Подумайте, кого ви можете сьогодні підбадьорити цією звісткою.

Підсумок: Ми продовжуємо жити в грішному світі, сповненому болю та страждань, і кожен нерідко стикається з труднощами, які можуть змусити нас засумніватися в Божій любові. Розмірковуючи над тим, як різні біблійні герої реагували на життєві невдачі, ми можемо почерпнути для себе цінні уроки, які допоможуть нам у такі часи зміцнити взаємини з Господом, Котрий не змінюється (Мал. 3:6) і любов Котрого не слабне.

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Основні тексти:

Бут. 50:20; Римл. 8:28; Йова 10:9; 13:15; 19:23–27;
Луки 24:13–35

Як вірні християни, ми з повною довірою очікуємо, що Бог захищатиме нас від зла та шкоди, і маємо всі підстави так вважати. Адже Він пообіцяв оберігати нас і благословляти (Чис. 6:24). А ми, зі свого боку, прагнемо шанувати Господа в усьому, що робимо, аби не втратити Його благословення й не претендувати на нього безпідставно. Однак навіть за таких умов ми можемо захворіти, зазнати несправедливості чи утисків у житті. У такі моменти ми всім серцем кличемо до Бога по допомогу.

Ми не єдині, хто звертається до Господа в темні періоди життя. Біблія рясніє прикладами Божих чоловіків і жінок, котрі страждали та благали Його про порятунок. Книга Псалмів просякнута щирими проханнями побожних людей, які благають Бога визволити їх від зла (див. Псал. 71:4; 97:10). Книга Йова особливо яскраво ілюструє це. Йов — праведна людина; та попри свою вірність він зазнає тяжких страждань і скорбот. Патріарх не розуміє причин свого горя. Стикаючись із тим, що, на перший погляд, здається кричущою несправедливістю, він у відчаї волає до Господа. Саме тому історія Йова заслуговує на нашу особливу увагу. Патріарх переживає Божу благодать у двох протилежних вимірах — у радості й страждання. Між цими крайнощами, які окреслюють межі його тяжкої боротьби, Йов навчається надіятися.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Книга Йова починається з виразного наголосу на його великих чеснотах. За словами біблійного автора, Йов був «бездоганим і справедливим» (1:1). До того ж Йова вважали «найзаможнішою людиною з усіх мешканців Сходу» (вірш 3). Сам Бог засвідчив про унікальність Йова: «Немає на землі рівного йому» (вірш 8). Усі риси патріарха свідчать про його досконалість. Однак наприкінці

книги він звертається до Всевишнього й визнає: тимчасом як його вважали «досконалим», його стосунки з Богом перебували лише на початковому рівні: «Про Тебе раніше я лише чув, а тепер своїми очима Тебе побачив» (42:5). Отже, Йов усвідомлює: спочатку щось важливе заважало йому по-справжньому побачити Господа.

Цим визнанням він показує, що досвід страждання відкрив йому нову глибину присутності й істини Бога. Знання патріарха про Нього вже не обмежується лише почутим — тепер це глибоке особисте переживання, яке стало можливим лише через біль і випробування.

Що ж це було?

Уважне дослідження біблійного тексту, особливо повторюваного слова *хінна́м*, яке означає «даремно», «безневинно», «без причини», «незаслужено», допоможе нам знайти відповідь на це запитання. Уперше слово *хінна́м* з'являється в книзі Йова у формі запитання сатани у відповідь на Божу похвалу Йова за його побожність: «Хіба даремно [*хінна́м*] Йов такий богобійний?» (1:9). Аргумент сатани полягає в тому, що Господь надто оберігає Йова. Щоб довести це, сатана кидає Богові виклик: дозволь мені доторкнутися «до того, що він має», тобто уразити «все, що він має» (вірш 11). Сатана впевнений: після цього Йов згрішить. Господь дозволяє сатані торкнутися всього майна Йова, відкриваючи його для нищівної сили ворога. За цим слідує напад шевейців, вогонь з неба та потужний вітер, які спустошують усе, що належало патріархові (вірші 13–19). Через це він глибоко сумує, однак не згрішив (вірш 22).

У відповідь на звинувачення сатани Бог використовує те саме слово *хінна́м*, яким скористався сатана, дорікаючи Йому за те, що Він «обгородив його [Йова] звідусіль». Господь каже: «Ти переконував Мене, щоб його безневинно [*хінна́м*] погубити» (2:3). Йов підтверджує цю думку, коли пізніше у своєму благанні до Бога наголошує, що його рани примножуються *хінна́м* — «без причини» (9:17).

Слово *хінна́м* походить від кореня *хен* — «благодать» і є ключовим терміном, який визначає долю Йова. З одного боку, патріарх страждає «без причини» (*хінна́м*). З другого — його звинувачують у тому, що він служить Богові з корисливих міркувань, сподіваючись достатку і благословень. Це звинувачення, висловлене сатаною, повторюють у своїх підозрах друзі Йова (34:9; 35:3).

Ба більше, сам Йов, здається, також поділяє цей погляд, коли перераховує свої добрі вчинки (див. Йова 29:12–17; 31:1) й висловлює сподівання, що за це отримає винагороду (див. Йова 29:18). Проте в його стосунках із Богом бракувало одного важливого елементу — досвіду благодаті. Патріарх мав пройти через страждання *хіннам* — «безневинно», «даремно», — тобто без жодної надії на нагороду, аби пізнати, що таке незаслужений дар Божої благодаті.

Проблема страждання

Книга Йова наголошує, що саме сатана ініціює страждання для людей (див. Йова 1:12). Сам Бог підтверджує відповідальність сатани за страждання Йова (див. Йова 2:6). Еллен Уайт дуже чітко вказує на те, кого слід звинувачувати в стражданнях Йова: «Історія з Йовом показала: страждань завдає сатана» («Бажання віків. С. 471). Ісус також наголосив, що причиною страждань є ворог людей (див. Матв. 13:28). Чи не помилився Йов, припустивши, що Бог відповідальний за його страждання?

Упродовж усієї книги патріарх приписує ініціативу Богові як Тому, Хто нібито відповідальний за його утиски (див. Йова 10:3) і Хто, за його словами, «ущент розбив» його (Йова 16:12). Йов навіть стверджує: «А якщо це не Він, то хто ж?» (Йова 9:24).

Проте наприкінці книги Бог відповідає на твердження патріарха, перераховуючи свої діла творіння (розділи 38, 39). Захист Господа від підозр Йова в тому, що Він — руйнівник, полягає в проголошенні Себе як Творця. Господь не заперечує, що є джерелом сили, яка керує Всесвітом, але змінює фокус: замість того щоб зосереджуватися на руйнуванні, Він спрямовує Йова до захоплення творінням, порядком, мудрістю, глибиною буття в Божому Всесвіті.

Приписуючи Богові походження страждання, патріарх водночас висловлює глибоку монотеїстичну істину: існує лише один Бог, одна найвища Сила, Яка врешті-решт відповідальна за все, що відбувається з людством. Сам Господь через Мойсея стверджує цю ідею: «Я Той, що є, й окрім Мене немає бога. Я позбавляю життя й наділяю життям, Я уражаю і виліковую, із Моєї руки ніхто не зможе врятуватися» (Втор. 32:39). І в цього Бога, Котрий одночасно може уразити й зцілити, Йов беззастережно вірить.

Йов говорить про Господа: «Якщо навіть Він убиває мене, я все одно покладатиму свою надію на Нього й захищатимусь перед Ним»

(Йова 13:15). Єврейська віруюча людина переконана: як добро, так і зло походять з Божої руки (див. Притчі 16:4); адже вона пізнала реальність доброти і благодаті Господа та довіряє, незважаючи на злі життєві обставини й ситуації (див. Бут. 50:20; Римл. 8:28).

Видіння воскресіння

Друг Йова, Білдад, звинувачує його в тому, що він нечестивець і не знає Бога (див. Йова 18:21), тому заслуговує смерті (див. Йова 18:14). А Йов відповідає йому: «Та я знаю, що мій Викупитель живий, і останнього дня Він підійме із пороку цю шкіру мою, яка розпадається, і з тіла свого я Бога побачу» (19:25, 26, переклад І. Огієнка). У цих двох текстах Йов свідчить про свою віру у власне воскресіння, яке відбудеться наприкінці часів, коли Господь підійме його з пороку! У такий спосіб Йов у своїй змученій плоті виголошує парадоксальну надію: «Викупитель... підійме з пороку цю шкіру мою, яка розпадається, і з тіла свого я Бога побачу».

У цих текстах Йов не говорить про екзистенційний досвід, через який він проходить у теперішньому житті. Він також не має на увазі безсмертність своєї душі відразу після смерті. Ідеться про подію вселенського масштабу, яка стосується «Землі» і має есхатологічний характер, тобто відбудеться у віддаленому майбутньому (*ахарон*), «останнього дня». Ця подія не що інше, як воскресіння мертвих, коли Йов «зі свого тіла» побачить Бога, свого Викупителя.

Повторюючи — уже з іронією — останні слова Білдада (див. Йова 18:21), патріарх завершує свою промову пересторогою: «То побійтесь меча собі ви, бо гнів за провину — то меч, щоб ви знали, що є ще Суддя!» (19:29, переклад І. Огієнка). Надія Йова на воскресіння тісно пов'язана з днем суду — так само, як і в книзі пророка Даниїла (див. Дан. 12:1–3). Сам Ісус нагадує про цю надію Марфі незадовго до воскресіння Лазаря (див. Івана 11:23). Апостол Павло також звіщає цю блаженну надію тим, хто її заперечував (див. 1 Кор. 15:12–19). Ця надія — останнє послання Біблії; єдине розв'язання проблеми світу — це створені Богом «нове небо й нова земля», де «не буде смерті, ні страждань, ні голосіння, ні болю» (Об'явл. 21:1, 4).

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Порада для вчителя: Наступні запитання можна обговорити всім класом разом або в групах по кілька осіб. Якщо ви вирішите

ПОДІЛІТЬСЯ ВІСТКОЮ ПРО ІСУСА

поділити клас на малі групи, подбайте про достатній час для обговорення та відповідей наприкінці заняття.

Заохочуйте учасників класу упродовж наступного тижня виконати одне або кілька завдань з розділу «Завдання». А наступної суботи запросіть їх поділитися досвідом. Як ці завдання зміцнили їхню віру? Як вони допомогли їм наблизитися до Ісуса?

Запитання для обговорення:

1. Як би ви могли потішити людей, котрі, як Йов, страждають без очевидної причини?
2. Як би ви відповіли тим, хто ставить під сумнів побожність і духовну відданість людей, котрі хворіють або страждають?
3. Чи залишиться ваша віра непохитною, якщо Бог не відповість на вашу молитву про зцілення дорогої вам людини?
4. Чи готові ви дякувати Богові за своє нещастя (хворобу, невдачу на іспиті тощо), навіть якщо зробили все можливе?
5. Чи звинувачуєте ви бідних людей у їхньому становищі?
6. Які аргументи ви можете навести тим, хто стверджує, що саме ваші дії призвели до ваших невдач? Чи вважаєте ви, що Господь відповість на всі ваші молитви так, як очікуєте, і що успіх завжди супроводжує життя Божих дітей?
7. Чому нове творіння — це єдина відповідь Бога на вселенську проблему гріха, а також на проблеми кожної людини зокрема?

Завдання:

1. Напишіть проповідь або надгробну промову, яка могло би бути виголошена на похороні близької людини чи друга. Надішліть її родині покійного, аби потішити їх.
2. Поділіться історіями зі свого життя, коли ви відчули Божу благодать у важкий час. Навчіться дякувати Господу і за хороше, і за погане в житті.
3. Відвідайте хворого друга в лікарні або невиліковно хвору людину. Якими словами ви потішите її?

Біблійні тексти для дослідження:

Матв. 28:18–20; 2 Петра 3:18; 1 Петра 3:8–15;
Осії 7; Зах. 10.

Пам'ятний вірш:

«Господь дає Мені язик учителя, аби Я знав, як вчасно підтримати словом утомленого. Щоранку Він будить Мене, удосвіта відкриває Мій слух, аби я був уважним до настанов, як учень» (Ісаї 50:4).

Для пастора С. це був напружений суботній ранок. На нього чекало багато справ. Він прокинувся рано, готуючись і до уроку Суботньої школи, і до проповіді, а в другій половині дня мав вести євангельську програму. Пастор схопив ключі від машини, вибіг за двері і помчав до Молитовного дому.

Він повільно рухався в заторі, роздратований тим, що так багато людей вийшло на вулицю в цей суботній ранок і через них він може запізнитися на богослужіння. Куди вони всі прямували? Аж раптом якась машина «підрізала» автомобіль пастора. Він ударив по гальмах і в розпачі та гніві підняв кулак, кричачи на водія.

Нарешті пастор С. прибув до церкви. Коли він підвівся, щоб розпочати урок, його очі пробігли по присутніх та зупинилися на

знайомому обличчі: це був водій автомобіля, на якого 20 хвилин тому він так розлютився.

Пізніше один із членів громади представив пастору водія-неадвентиста, котрий приїхав до родичів. І пастор ще раз усвідомив: кожне спілкування як зі знайомими, так і незнайомими людьми має бути сповнене любові, яка витікає з постійних взаємин з Богом. Ніколи не знаєш, як дії твої — дії віруючої людини — можуть вплинути на інших.

Неділя, 14 червня

ЗА МЕЖЕЮ ПЕРЕПОВНЕННЯ

Прочитайте уривок Матв. 28:18–20. Тут записане велике доручення Ісуса Церкві. Занотуйте, які звістки передає нам Ісус, використовуючи слова «всі» або «завжди» (у грецькій мові це однокореневі слова *пас* і *пáнтоте*).

Ісус дав нам доручення ділитися Його звісткою зі світом: «Тож ідіть і навчіть усі народи». Місія Церкви адвентистів сьомого дня полягає в тому, щоб навчати учнів, котрі потім можуть навчати інших учнів. У такий спосіб ми всі проголошуємо вічне Євангеліє та Триангельську вістку (див. Об'явл. 14:6–12), щоб підготувати наш світ до скорого повернення Ісуса.

Кожен, хто отримав нове життя в Христі, покликаний свідчити. Проте дуже часто люди вважають, що не спроможні робити це. Вони уявляють собі, що повинні проповідувати на розі вулиці або проводити складне біблійне заняття, тому вигукують: «Тільки не я! Нізащо! Я інтроверт, свідчення не для мене!»

Однак справжнє свідчення — це наслідок того, що ви стаєте свідком діянь Господа у вашому житті; ви сприймаєте Його науку й поради, зростаєте в пізнанні Його, а потім просто ділитесь своїм досвідом з іншими. Бог такий добрий, а Його діяння задля нас — це найкраща вістка, яку може почути цей світ. Ми не можемо і не повинні мовчати! Він викупив вас, покликав вас на ім'я — ви належите Йому. Чи може бути краща новина для будь-кого і будь-де?

Хоч учні Ранньої церкви не навчалися в школах равинів і не були красномовними в усних традиціях, однак ми можемо багато чого навчитися від них.

Прочитайте тексти Дії 1:8; 4:13. Що означало свідчення для Ранньої церкви? Який вплив справляло свідчення Петра й Івана на їхніх слухачів?

Петро й Іван заявляли: «Адже ми не можемо не розповідати про те, що бачили і чули!» (Дії 4:20). Вони «були з Ісусом» (вірш 13), тому свідчили. Святий Дух давав їм сміливість, а їхнім словам — переконливу силу.

Проведіть зараз трохи часу в молитві. Попросіть Господа наділити вас відвагою та скеровувати до тих, кому ви можете сміливо свідчити. Просіть також мудрості, аби знати, коли, як і що говорити. Прочитайте уривок 1 Івана 4:7–11 і помоліться про те, щоб отримати від Бога таку любов.

Понеділок, 15 червня

БЕЗ ПРИМУСУ, АЛЕ ІЗ СИЛОЮ

Ви коли-небудь замислювалися над тим, як Спаситель з дня на день зберігав мотивацію працювати, зціляти, утішати, проповідувати й навчати таку велику кількість людей? Написано: «Побачивши ж юрби, Він змилосердився над ними, оскільки були втомлені та розпорошені, наче вівці, які не мають пастуха» (Матв. 9:36). Саме любов і співчуття Ісуса до людей спонукали Його до праці. Так само Божа любов у нас має спонукати кожного відчувати відповідальність за душі, аби провадити їх до Господа та Його істини (див. 2 Кор. 5:14).

Чи дивилися ви коли-небудь в обличчя незнайомих у натовпі та чи думали про вічність, про те, чи знають вони Ісуса? Чи усвідомлювали, що ваша любов до незнайомої людини й бажання допомогти їй походять виключно від Бога? Любов Господа в нас спонукає нас вести душі до Нього. Єремія висловив це так: «В моєму серці наче спалахує вогонь, який був притушений у моїх костях, — я стараюся втримувати його, але не можу» (Єрем. 20:9).

Утім, ділячись вісткою про спасіння з людьми, ми ніколи не повинні намагатися примусити когось прийняти Господа або Його істину. Примус суперечить самій суті Божого характеру. Він не спонукав силою Адама та Єву триматися якомога далі від дерева пізнання добра і зла (див. Бут. 2:16, 17). Він не неволив жителів допотопного

світу входити в ковчег, щоб урятуватися від загибелі (див. Бут. 7:1). Господь не примушував ізраїльтян залишатися в завіті з Ним (див. Втор. 4:29–31). Натомість Ісус задовольняв потреби людей (див. Матв. 4:23–25), а потім запрошував їх іти за Ним. Спаситель ніколи нікого не силував слідувати за Ним чи Його істиною, але водночас ніколи не залишає нас (див. Матв. 23:37).

Як бачимо, наш підхід до людей завжди має відображати підхід Ісуса. Еллен Уайт писала: «Христос ніколи не примушує людей приймати Його. Тільки сатана й керовані його духом люди намагаються силувати сумління... Якщо ми схильні ранити й нищити тих, хто не цінує нашої праці або діє всупереч нашим поглядам, то це найпереконливіше свідчить, що нами володіє дух сатани» (Бажання віків. С. 487).

Ми маємо бути провідниками Божого служіння. Ми живемо у світі, який ненавидить істину, але ця реальність не повинна заважати нам вдумливо та з любов'ю ділитися істиною. Пам'ятайте: часто особисте свідчення має найбільшу вагу, особливо на ранніх етапах свідчення (див. Об'явл. 12:11).

Прочитайте текст 2 Петра 3:18. Чи зростаєте ви в благодаті й пізнанні? Як це виявляється у ваших стосунках із ближніми?

Вівторок, 16 червня

ЯК ДІЛИТИСЯ ВІСТКОЮ ПРО ІСУСА

Перед кожним з нас стоїть запитання: з ким ми маємо ділитися вісткою про Ісуса — з листоношею, продавцем у магазині, з перехожими на вулиці? Господь закликає кожного віруючого допомагати Йому в цій справі, обіцяючи дати нам «язик учителя, аби Я знав, як вчасно підтримати словом утомленого» (Ісаї 50:4). Християнин також завжди має бути готовим «дати відповідь кожному, хто запитує вас про вашу надію» (1 Петра 3:15).

Прочитайте уривок 1 Петра 3:8–15. Що Слово Боже повідомляє нам у цих текстах? _____

Ось кілька простих порад, про які варто пам'ятати, коли ви роздумуєте над тим, як більш цілеспрямовано ділитися з людьми вісткою про Ісуса:

- Познайомтеся з якоюсь людиною та з часом потоваришуйте з нею. Ваша теплота, доброта і щира зацікавленість у них («ми-лосердя») допоможуть повернути їх до Бога. Дехто називає це «євангелізацією дружби».
- Моліться, щоб Святий Дух працював над серцем цієї людини. Моліться про правильні можливості для спілкування з нею.
- Шукайте коректні способи, щоб розповісти вашому новому другові про власний досвід віри або помолитися за нього. Попросіть Господа дати вам і сміливість, і лагідність у спілкуванні.
- Знайдіть способи познайомити цього друга з іншими членами вашої церкви, щоб він міг відчути обійми церковної спільноти. Наступним кроком може стати спільне вивчення Біблії або вивчення Біблії в Малій групі.
- Моліться про конкретні потреби або запитання, які можуть виникнути у вашого друга, та шукайте можливість показати йому, як Слово Боже пропонує розраду, пораду й керівництво в нашому житті. Спочатку ви можете просто поділитися однією біблійною обітницею або відповісти на одне запитання, яке відчинить двері для глибших дискусій. Моліться про це.
- Настане час, коли ви захочете запитати, чи бажає ваш друг зробити наступний крок (вивчати Біблію і, зрештою, охреститися). Не поспішайте з цими кроками, але й не відкладайте. Моліться про це.
- Наші вчинки мають показувати, ким ми є. Наше ставлення до людей буде свідчити багато про що. Оскільки Дух Святий формує наші характери за Божою подобою (освячення), ми житимемо, щоб залучати до Господа всіх людей.

Середа, 17 червня

ЗАБЛУДЛА ДИТИНА

Багато хто не з чуток знає біль і страждання, коли дитина, незважаючи на міцний духовний дім, у якому вона зростала, вирішила відійти від стосунків з Господом.

Прочитайте текст Осії 4:17 та розділ 7 цієї самої книги. Єфрем, як частина обраного Богом народу, відійшов від Господа. Що прочитані тексти повідомляють про гріхи Єфрема?

Рахиль, бабуся Єфрема, метафорично плаче через те, що він розірвав взаємини з Господом (див. Єрем. 31:15). На її великий смуток Він відповідає такими словами: «Перестань голосити, нехай твої очі не проливають сліз, — адже будеш мати нагороду за свій труд... вони повернуться з ворожого краю. Є для тебе надія на майбутнє, — говорить Господь, — діти повернуться у свої кордони» (вірші 16, 17).

Рахиль не повинна плакати над своєю норовливою дитиною, натомість має плекати надію. Про що повідомляють наступні тексти у Єрем. 31:18, 19?

Історії Єфрема та Гомери свідчать: і для них, і для нас завжди є надія, адже Господь не опускає рук. Хоч Він знов і знов докоряє Своему заблудлому народові, однак Його співчуття і любов ніколи не вичерпуються (див. вірш 20).

Ми можемо відчувати сильний біль, розчарування, зневіру або навіть негативно відгукуватися про близьких нам людей, які відійшли від

Бога. Однак Він нагадує нам, що не забув Свою заблудлу дитину, ні! Божі думки про таку людину не швидкоплинні, а сердечні й щирі. Господь наголошує, що Його серце тужить за такими людьми. Він прагне, щоб вони повернулися до Нього, а Його милосердя — безмежне.

Бог милосердно відповів на біль Рахилі з приводу беззаконня Єфрема. Яку надію вселяє в наше серце цей факт? Що ми маємо відчувати до тих, хто відійшов від Господа?

Четвер, 18 червня

ПОВЕРНИ ЇХ

Усі ми переживали моменти слабкості або сумнівів у наших стосунках із Богом, коли наше серце було невірним або ми надто довго залишалися байдужими. Що повернуло вас до постійних взаємин з Ним?

Уважно прочитайте розділ 10 книги пророка Захарії. Тут розповідається про те, як Бог повертав Свій народ до Себе. Зверніть увагу на головні вістки розділу та запам'ятайте їх.

Часом дуже непросто взаємодіяти з дорогими нам людьми, котрі відійшли від Господа. Нас можуть непокоїти думки, що все могло би бути інакше; ми переживаємо про те, як спілкуватися з ними тепер, коли вони мають інший світогляд. Ми можемо відчувати розчарування й безпорадність через їхні неправильні рішення. Такі думки завжди впливатимуть на наше ставлення до дорогої людини, тому важливо проводити свій час зі Спасителем, Котрий навчить нас, як поводитися в складних ситуаціях.

Свідчення нашого життя, наші вчинки, слова й молитви за чоловіка, дружину чи дитину, які відійшли від Бога, можуть докорінно змінити їхнє життя і майбутнє. (Прочитайте в текстах Луки 22:31, 32 та Івана 21:15–17, як молитви Ісуса за Петра змінили його майбутнє). Відмовтеся від будь-якого смутку, невдоволення, осуду, які часом відчуваєте до них, натомість попросіть Бога замінити ці почуття любов'ю, яку може дати тільки Він. Попросіть Господа покрити вас Його характером, щоб ви могли бути прикладом люблячого, безкорисливого ставлення. Пам'ятайте, що «жодний вплив на людську душу не володіє такою силою, як вплив безкорисливого життя. Найвагоміший аргумент на користь Євангелія — люблячий та любимий людьми християнин» (Е. Уайт. Служіння зцілення. С. 470).

Завдяки прикладу нашого послідовного життя, яке вказує іншим на Христа, люди, котрі відійшли від Христа, побачать те, що може дарувати тільки Бог. Вони побачать мир, який перевищує всяке розуміння, любов, котра ніколи не відпускає, та надію, яка сяє, незважаючи ні на що. Божа любов до нас і наших близьких ніколи не слабшає. Щодня отримуючи цю любов від Христа, ми зможемо дарувати її ближнім.

До чого заохочує нас апостол у текстах Ефес. 3:17–19?

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Що б людина не говорила про свою віру, не маючи безкорисливої любові до свого брата, вона не матиме чистої любові до Бога. Проте ми ніколи не зможемо володіти цим духом, намагаючись любити інших. Любов Христа в серці — ось що нам потрібно. Коли наше “я” зливається з Христом, любов виникає спонтанно» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа. С. 384).

«Ті, хто найактивніше, із зацікавленістю й вірністю виконує свою працю з навернення душ до Ісуса Христа, є найбільш розвиненими в духовності й відданості» (Е. Уайт. Євангелізація. С. 356).

«Силу протидіяти злу можна найкраще здобути в активному служінні» (Е. Уайт. Дії апостолів. С. 105).

«Щоб увійти в Його радість — радість бачити душі, викуплені Його Жертвою, — ми повинні брати участь у Його праці задля їхнього викуплення» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 142).

«І нашою нагородою за працю з Ним у цьому світі будуть більша сила та більший привілей співпраці з Ним у світі прийдешньому» (Е. Уайт. Виховання та освіта. С. 264).

Запитання для обговорення:

1. Чому любов має таке велике значення для будь-якого ефективного свідчення?
2. Коли ви переконалися в тому, що здобуття душі пов'язане з особистими живими стосунками з Богом?
3. Чи існує мінімальний рівень знань або базове розуміння Біблії, необхідне для того, щоб ділитися вісткою про Ісуса з людьми? Якщо так, то що це?
4. Якщо виникне необхідність провести заняття з вивчення Біблії з невіруючою людиною, з чого б ви почали? На чому насамперед ви зосередитеся: довести певні доктрини чи запросити когось пізнати Ісуса?
5. Заспівайте або прослухайте гімн «Викуплений» (гімн адвентистів сьомого дня, № 338) і поміркуйте над тим, як ви проголошуєте його вістку.

Підсумок: Коли любов Бога та Його живе могутнє Слово наповнять наше повсякденне життя, ми будемо прагнути любити Його й ділитися вісткою про Нього з навколишніми. Нам необхідно молитися, бути вдумливими і цілеспрямованими у свідченні, віруючи, що Слово, яке виходить з уст Господа, не повернеться до Нього порожнім, але виконає Його волю, звершуючи те, заради чого Він його послав (див. Ісаї 55:11).

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД**Основні тексти:****Матв. 28:16–20; 1 Петра 3:8–15, 21, 22**

Минулого тижня ми завершили розгляд свідчення Йова про Викупителя, Котрий «останнього дня підійме мене з пороху!» (Йов 19:25). Цього тижня ми будемо досліджувати, як можна поділитися цим надзвичайним свідченням з людьми. Для цього нам необхідно зосередити увагу на двох важливих біблійних уривках.

Перший з них — Матв. 28:16–20, де записане велике доручення Ісуса Його учням, а також нам. У цьому уривку зафіксовані останні слова Ісуса, які є кульмінацією всього Євангелія. Вони відкривають нашу відповідальність і місію — ділитися надією в Ісусі Христі з усіма народами. Наша місія ґрунтується на Божественній владі Ісуса, охоплює весь світ і гарантує нам присутність Господа до самого кінця часу.

Другий уривок — 1 Петра 3:8–18, 21, 22. Тут апостол закликає нас працювати над формуванням нашого характеру; а також спонукає нас трудитися в громадах, навчатися любити одне одного, духовно готуючись до проголошення Євангелія у світі. Така праця сприяє єдності в Церкві, заохочує її членів до стійкості під час переслідувань. Це служіння також нагадує нам про нашу відповідальність перед Ісусом Христом, Котрий помер за нас та спасає нас Своїм воскресінням і заступницьким служінням у Небесному святилищі (Євр. 7:25).

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Велике доручення (Матв. 28:16–18). Воскресіння Ісуса (вірші 1–7) — безпосереднє підґрунтя великого доручення. У цьому контексті необхідно звернути увагу на три факти. Перший факт — Ісусові поклоняються жінки (вірш 9), а потім 11 учнів (вірші 16, 17). Другий — римські солдати, котрі охороняли гробницю Христа, відвідують первосвященників (вірші 11–15). Третій факт — Ісус присутній у цих двох подія. Ці три факти готують віруючих до великого доручення й

обґрунтовують його. Поклоніння Христу пов'язане з Його посиланням на власну Божественну владу «на небі й на землі» (вірш 18). Фальшива розповідь охоронців гробниці, яку лідери Ізраїлю вклали в їхні уста, готує перехід від ексклюзивного завіту, отримувачем якого був єврейський народ, до універсального завіту з «усіма народами» (вірш 19) землі. Реальна присутність Ісуса з жінками й учнями готує Церкву до виконання Його обітниця перебувати з ними «до кінця» (вірш 20).

Влада Ісуса. Побачивши воскреслого Христа, одинадцять учнів поклонилися Йому. Вони зрозуміли: Він переіміг смерть (див. Об'явл. 1:18), Він — Бог. Фактично фраза «промовив до них» (Матв. 28:18), яка вводить слова Ісуса, — це фраза, яка так само вводить слова Бога в книзі Вихід (6:10; пор. 6:29; 7:8 та ін.). Слова Ісуса підтверджують розуміння учнями Його особистості та Його Божественної влади «на небі й на землі». Влада Христа охоплює всі сфери творіння, даруючи Йому універсальний суверенітет Творця (Бут. 1:1). У давньогрецькому оригіналі 28-го розділу Євангелія від Матвія слово «вся»/«все» повторюється чотири (вірші 18, 19, 20), переімікуючись із цим самим словом у завершених розповіді про створення світу (Бут. 2:1–3). Саме через те, що Ісусові належить «вся» влада, Він має право доручити Своїм учням іти до «всіх» народів та навчати їх зберігати «все», що Він заповів.

Універсальний завіт. У світлі цього обговорення важливо пам'ятати: ми приводимо учнів не до себе, а до Ісуса. Тобто ми, як пастори, учителі, євангелісти, не повинні збирати навколо себе особистих прихильників. Натомість маємо хрестити учнів для Христа, Котрий стоїть над усіма народами і незабаром прийде за Своїми вірними дітьми. Хрещення означає перехід до нового життя. Цей обряд нагадує акт Божественного Творіння з хаосу первісних вод, указуючи на животворну працю Господа, описану на початку книги Буття. Водночас хрещення — ритуал, спрямований у майбутнє, до створення Нового Неба і Нової Землі після Другого приходу Сина Людського. Хрещення — це не лише знак Божої присутності й символ духовного відродження, але також есхатологічний знак, який за певних умов гарантує присутність Ісуса «аж до кінця віку» (Матв. 28:20). Перш ніж прийти як Син Людський на хмарах небесних, Ісус є Емануїл, «З нами Бог» (Матв. 1:23, переклад І. Огієнка). Отже, велике доручення завершується надією на присутність Ісуса вже тут і зараз.

Підготовка до проголошення Доброї вістки (1 Петра 3:8–15, 21, 22)

Апостол почав уривок 1 Петра 3:8–15 словом «нарешті» (давньогр. *τέλος*), що вказує на завершення попереднього уривка, присвяченого свідченню Церкви перед світом (див. 1 Петра 2:11–3:7). Отже, цей уривок має особливе значення для місії Церкви. Якщо текст Великого доручення зосереджений на тому, чому ми маємо звіщати Євангеліє народам, то Перше послання Петра відкриває, як нам підготуватися до цього служіння.

Передусім апостол торкається питання стосунків у громаді віруючих (див. 1 Петра 3:8, 9). Далі він згадує про складнощі взаємин з невіруючими, які не поділяють наших духовних цінностей і життєвих цілей (вірші 13–17). Щоб підбадьорити братів і сестер у стражданнях за добро, Петро наводить приклад Ісуса Христа (вірш 18).

Заклик до єдності й любові. Апостол починає з найважливішого і, мабуть, найскладнішого аспекту нашої підготовки до проголошення Євангелія. Він звертається до «всіх» (вірш 8), тобто до всіх членів Церкви, із закликом попрацювати над нашим ставленням одне до одного. Саме в цьому контексті автор наголошує на необхідності єдності й любові. Він має на увазі суперечки, які роз'єднують громаду і створюють напругу між її окремими групами. Петро зазначає: вирішення цієї проблеми полягає в братній любові, яку він не зводить до поверхових або сентиментальних почуттів. Аби пояснити, якою має бути єдність у дусі любові, він використовує п'ять прикметників (вірш 8):

По-перше, ми повинні бути «однієї думки». Цей термін означає гармонію, згоду між людьми, прагнення до спільного бачення.

По-друге, віруючі мають бути «співчутливі» одне до одного. Тобто ми покликані бути чутливими до потреб і переживань інших.

По-третє, поняття «братолюбні» передбачає такі доброзичливість і сердечність, які існують між рідними братами і сестрами. Завдяки нашій спільності в Христі ми є частиною Божої родини, тому маємо бути спонукувані до щирої братньої любові одне до одного.

По-четверте, членам Церкви слід бути милосердними, готовими прощати одне одного так, як Христос простив їм.

По-п'яте, нам необхідно бути покірливими. Покірливість, смирення виявляються в пошані до ближнього. Покірливість означає готовність вважати свого брата вищим за себе.

Наступні тексти конкретизують, як втілювати ці риси характеру в житті. Зокрема, ідеал любові означає, що ми не повинні відплачувати злом за зло братові чи сестрі, які завдали нам шкоди (вірш 9). Навпаки, ми покликані благословляти їх у відповідь, саме так навчав Ісус (див. Луки 6:29).

Щоб підкріпити свою думку, Петро цитує текст Псал. 34:14, який застерігає щодо шкоди, яку може завдати язик, зокрема через плітки чи образи. Апостол протиставляє цій потенційній шкоді благословення, яке приходиться до тих, хто шукає миру (див. 1 Петра 3:11, 12).

Шалом, тобто глибокий, цілісний мир, який об'єднує членів Церкви, приносить Боже благословення. Тоді світ бачить і визнає, що Отець послав Ісуса і полюбив нас так, як полюбив Свого Сина (див. Івана 17:22, 23).

Страждання за віру. Продовжуючи ту саму думку, апостол розглядає ситуацію, коли християнин зазнає переслідувань за свою віру з боку злих людей (див. 1 Петра 3:13–14). Автор наголошує: навіть будиши невинним і страждаючи несправедливо, ти не повинен відплачувати злом за зло — з двох причин.

По-перше, страждання праведника — це благословення. Бог на твоєму боці.

По-друге, випробування відкриває перед тобою унікальну можливість засвідчити про любов Христа й захистити свою віру (вірш 15). Петро переконаний: краще страждати за добрі діла, аніж за лихі (вірш 17). Підґрунтям цих настанов є глибокий етичний принцип: краще страждати, ніж завдавати страждань. Для підсилення своєї думки про цінність страждання, Петро наводить приклад Христа — Праведника, Котрий постраждав за неправедних і Своїми стражданнями приніс їм спасіння (вірш 18). Як наслідок, Христос возвеличений та перебуває праворуч Бога.

ЧАСТИНА III: ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Порада для вчителя: Розділіть клас на групи по кілька осіб та визначте кожній одну з наведених нижче вправ. Дайте групам час для обговорення завдань і запитань, а потім запросіть їх поділитися своїми висновками з усім класом. Заохочуйте учасників застосовувати принципи, викладені в цих завданнях, у своєму духовному житті впродовж наступного тижня. Зверніть увагу: деякі з наведених вправ

краще підходять для особистих роздумів, а не для роботи в групі (вони відповідно позначені).

Завдання 1: Роздуми про поклоніння (прочитайте Пл. Єрем. 3:29).

(Для особистих роздумів за межами класу). Під час молитви стань навколішки або припади обличчям до землі; згадай, що ти — порох (Псал. 103:14). Із цього пороху Бог воскресить тебе, якщо ти помреш до Його Приходу. З цією смиренною дивовижною думкою в серці, попроси Господа змінити твій характер, зробивши його живим відображенням Його характеру.

(Для груп або загального обговорення в класі). Обговоріть запитання: «Чому поклоніння має спонукати мене ділитися вірою з іншими людьми?». Подумайте над можливими відповідями, наприклад: «Тому що Бог, Котрому ти поклоняєшся, створив кожному людину за Своїм образом і прагне спасти кожного».

Завдання 2: «Ідіть!» (Матв. 28:19).

1. Що означає для тебе повеління: «Ідіть!»? Які образи чи думки воно викликає?
2. Порівняй повеління Ісуса: «Ідіть!» з Божим закликком до Авраама: «Вийди» (Бут. 12:1). Склади список подібностей та відмінностей. Наприклад: Авраам іде в невідоме місце, а ти — до незнайомих людей; Авраам залишає дім, а ти залишаєш зону комфорту тощо.
3. Як це порівняння допомагає глибше оцінити і краще зрозуміти суть великого доручення?

Завдання 3: «Навчаючи їх зберігати все, що Я заповів вам» (Матв. 28:20).

1. Склади список «усього», що Ісус заповів тобі «зберігати». Наприклад: любити, виявляти благодать, пам'ятати Його істини. Які ще повеління/заповіді Христа ти можеш додати?
2. Подумай, як ти можеш утілити ці заповіді у своє життя вже цього тижня.

Завдання 4: «Я з вами» (Матв. 28:20).

(Це завдання можна виконувати в групі або хтось може заспівати соло).

Заспівайте гімн «Ні, ніколи сам» («*No, Never Alone*») (текст і музичний супровід доступні на www.Hymnary.org) або якийсь інший псалом.

2. Які почуття викликає в тебе цей гімн?
3. Яку розраду й надію він дає тобі?

Завдання 5: Прочитайте тексти Псал. 141:3; 19:15.

(Зверніть увагу: це завдання може бути призначене для особистих роздумів за межами класу).

Наприкінці дня постав собі такі запитання:

- Як Бог допоміг мені сьогодні стримати свій язик?
- Чи були якісь слова, за які мені потрібно покаятися?

Просити Господа допомогти тобі бути мудрим у словах і всіх формах спілкування з людьми. Помолися: «Господи, постав охорону біля моїх уст. Відкрий мій розум, і нехай Дух Святий наповнить його. Нехай слова, що виходять з мого серця, прославляють Тебе. Амінь.»

Завдання 6: Прочитайте текст 1 Петра 3:15 і дайте відповіді на такі запитання:

- Чому ти віриш у Бога?
- Чому ти є адвентистом сьомого дня?
- Чому ти не віриш у безсмертя душі?
- Підготуй аргументи для пояснення тих доктринальних питань, які ти недостатньо добре знаєш або у яких невпевнений.

(Це останнє завдання також може бути призначене як індивідуальний проєкт для виконання за межами класу).

У ВІЧНІСТЬ

Біблійні тексти для дослідження:

Псал. 80; 1 Сол. 4:17; Об'явл. 21:9–27; Ісаї 25:8;
Об'явл. 7:17; 21:4; Івана 6:44.

Пам'ятний вірш:

«Улюблені! Тепер ми — Божі діти, але ще не виявилось, що будемо. Знаємо, що коли Він з'явиться, ми будемо подібні до Нього, адже побачимо Його таким, який Він є» (1 Івана 3:2).

Що готує для нас майбутнє? Що чекає нас попереду? Це може видаватися складним, захопливим, страшним і чудовим водночас. Пам'ятаймо: Ісус вірний і Його слова правдиві (див. Об'явл. 3:14). Попереду ще будуть неспокійні часи (див. Матв. 24:21, 22), але Господь пообіцяв, що ніколи не покине нас і не відступить від нас (див. Євр. 13:5). Він здійснить саме те, що пообіцяв — те, що завжди робив і буде робити (див. Євр. 10:23). І «хто вистоїть до кінця, буде спасений» (Матв. 24:13).

Незалежно від того, скільки ще днів нам залишилося прожити на Землі, ми маємо спрямувати свій погляд на Ісуса й непохитно дивитися на Нього. Це не завжди легко у світі, який вимагає нашої

уваги, але ми скажемо, як Давид: «Мої очі постійно спрямовані до Господа, бо Він визволяє з пастки стопи мої» (Псал. 25:15).

Цього тижня ми поміркуємо про небесну нагороду (див. Матв. 5:12; Об'явл. 22:12), про те, яким буде Небо; а також про те, як неімовірно буде нарешті зустрітися з Тим, Хто створив нас, полюбив до смерті, викупив від наших гріхів та подарував нам вічність. А до того часу нам потрібно вірою триматися за Христа.

Неділя, 21 червня

ПОВНОЦІННЕ ЖИТТЯ СЬОГОДНІ

Озираючись навкруги, ми бачимо, що світ здригається і стогне, а ознаки, про які говорив Ісус, збуваються перед нашими очима. Війни та воєнні чутки, повстання одних народів проти інших, голод, епідемії, землетруси, переслідування (див. Матв. 24:6–11) відбуваються навколо нас і з плином часу тільки посилюються. Так, ми живемо в серйозні часи, тому потребуємо постійного спілкування з Богом.

Апостол Петро навчає: «Та наблизився всьому кінець. Тому будьте мудрі й ревні в молитвах!» (1 Петра 4:7). Якщо це було актуально майже дві тисячі років тому, то тим більше зараз настав час зміцнювати особисті взаємини з Господом. Незалежно від того, як довго триває історія світу, життя кожного з нас завжди коротке, скільки б ми не жили. «Тепер слухайте ви, які кажете: Сьогодні або завтра підемо до цього міста й перебунемо там один рік, і будемо торгувати та заробляти! Ви, котрі не знаєте, що завтра станеться, яке ваше життя? Адже це пара, що на мить з'являється, а потім зникає» (Якова 4:13, 14). Ми знаємо, що це застереження — істинне. Це частина сумної реальності життя в занепадомому світі, бо не маємо гарантії, що доживемо до вечора. Отже, для нас дуже важливо перебувати в спілкуванні з Богом, завжди усвідомлюючи свою потребу в Ньому та в Його спасенній благодаті.

Прочитайте псалом 80, який містить прекрасну молитву до Бога. Поставте займенник «я» там, де стоїть займенник «ми» (у різних відмінках). Незалежно від того, наскільки відрізняються час, місце і контекст цього псалма, як він може стосуватися особисто вас?

Ми всі потребуємо відродження в нашому житті. Так легко заспокоїтися або навіть забути про те, що Господь здійснив та здійснює для вас. Який вірний віруючий не міг би помолитися такими словами: «Нехай засяє обличчя Твоє — і ми спасемося!» (вірш 20)?

Якщо ви приймаєте те, що Ісус звершив для вас, якщо знаєте, що ваші гріхи прощені і ви покриті Його досконалою праведністю, зарахованою вам через віру, то можете бути впевненими, що спасенні в Ньому.

Як ви розумієте вислів: «Нехай засяє обличчя Твоє — і ми спасемося!» особливо в контексті того, що тільки праведність Христа спасає нас?

Понеділок, 22 червня

НАРЕШТІ ВІЧ-НА-ВІЧ

Ми були створені, щоб віч-на-віч спілкуватися з Богом (див. Бут. 2:7). Відколи Господь створив людство, Він віддав усе, щоб відновити наші зруйновані взаємини з Ним (див. Івана 3:16). Він вклав вічність у наші серця, «однак людина не здатна зрозуміти діло, яке Бог звершив для неї, від початку й до кінця» (Екл. 3:11). Ми — учасники великої боротьби, яка вирує навколо нас і навіть у нас самих. Проте, на жаль, надто часто ми не маємо часу, щоб зупинитися й подумати про безмежну ціну, заплачену Небом за відновлення нашого спілкування з Господом. Надто часто ми занурюємося в наші земні битви й випробування, забуваючи, що «наше життя — на небесах, звідки й очікуємо Спасителя, Господа Ісуса Христа, Котрий силою, якою Він може все підкорити Собі, переминить наше принижене тіло так, щоб воно було подібне до Його прославленого тіла» (Филп. 3:20, 21).

Тимчасом як світ наближається до свого кінця, ми знаємо: одного дня на сході небокраю з'явиться маленька чорна хмаринка. Коли вона наблизатиметься, ми побачимо, що на ній сидить «Той, Хто подібний до Сина Людського; Він мав на Своїй голові золотий вінець, а у Своїй руці — гострий серп» (Об'явл. 14:14). Ісуса супроводжуватимуть тисячі й тисячі ангелів (див. Матв. 25:31), і кожне око буде бачити Його (див. Об'явл. 1:7). Коли Христос прийде, ми почуємо Його гучний голос, трубний заклик Бога, тоді

могили померлих у Христі відкриються і вони воскреснуть першими (див. 1 Сол. 4:16). Вони почують голос Того, Хто їх кличе (див. Івана 5:28).

А що станеться далі? Про це повідомляє текст 1 Сол. 4:17. Прочитайте також тексти Филп. 2:10, 11. Що визнають всі жителі Всесвіту?

Яка неймовірна, чудова думка! Одного дня ми своїми очима побачимо Ісуса. Ми почуємо Його голос і визнаємо, що Він — Господь. Віч-на-віч ми побачимо Того, про Кого читали, молилися й розповідали іншим та до Кого прагнули наші серця... Ми можемо бути впевнені в цьому, адже Бог вірний і Його обітниці істинні (див. Об'явл. 22:6).

Коли прозвучать сурми і кожне людське око побачить Ісуса, ми переконаємося, що варто було так довго чекати. Кожна наполеглива молитва, кожна мить, коли ми спілкувалися з Ним або відважно свідчили про Нього, кожне випробування отримують свою нагороду в тому, що ми побачимо Його обличчя (див. Об'явл. 22:4).

Вівторок, 23 червня

НАРЕЧЕНА

Перебуваючи в засланні на острові Патмос, апостол Іван отримав видіння про те, як відбудеться наше возз'єднання з Богом на вічні віки.

Прочитайте уривок Об'явл. 21:9–11. Яку аналогію навів ангел і чому, на вашу думку, вона була використана?

Кожна наречена прекрасна, і в день весілля всі хочуть її побачити. День весілля — це поворотний момент нового спільного життя для нареченого і нареченої, і так само буде з нашими взаєминами з Богом після Його Другого приходу.

Ісус готував для нас місце (див. Івана 14:1–3), неймовірно прекрасні оселі. «Людська мова не спроможна описати нагороду праведних. Це зможуть зробити тільки ті, хто побачить її. Жоден людський розум не може збагнути славу Божого раю» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 675).

Хоч ми не можемо уявити собі, якими будуть Нове Небо і Нова Земля, Господь показав Іванові у видінні це місце, щоб ми з нетерпінням чекали на «весілля», яке незабаром відбудеться. Справді, ми запрошені, тому «думайте про горішнє, — не про земне» (Колос. 3:2).

Бог ретельно готується до цієї події і не хоче, щоб «весілля Його Сина» застало нас зненацька (див. Матв. 22:1–14; 25:1–13).

Усесвіт — це безмежна Божа родина, яка стане свідком цієї події, а ми — одні із центральних постатей у ній. Ми приєднаємося до «нареченої» — міста, до якого Ісус забере нас під час Свого Другого приходу. Цікаво, що Божий народ, Його святі, також названі нареченою (див. Об'явл. 21:9), можливо, тому, що вони перебувають у святому місті, новому Єрусалимі, «що сховався з неба від Бога», приготованому, «немов наречена, прикрашена для свого чоловіка» (Об'явл. 21:2).

Цей прекрасний опис святого міста свідчить, що між Божим народом і містом існує тісний зв'язок, адже обидва названі «нареченою». Біблія пропонує детальний опис «святого міста (Нового Єрусалима, столиці і представника Царства), названого “нареченою, дружиною Агнца”» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 426).

Прочитайте уривок Об'явл. 21:9–27. Чому сьогодні нам важко уявити собі Новий Єрусалим? Чи усвідомлюємо ми, що Господь пообіцяв нам?

Середа, 24 червня

ІДІТЬ ЗА АГНЦЕМ

Вас коли-небудь запитували, чого б ви найбільше хотіли у вічності? Якщо запитати дитину, вона може відповісти: «Покататися на тигрі», «Спуститися по шиї жирафа» або «Полатити на інші планети». Якщо запитати підлітка, він може сказати: «Не виконувати більше шкільних завдань» або «Досліджувати з друзями небеса, не отримуючи при цьому травм». А якщо ви запитаєте групу дорослих, вони вигукнуть:

«Опинитися в місці, де більше немає болю, страждань і смерті!» або «Возз'єднатися з тими, кого так сильно любили!» Усі ці відповіді щирі та правдиві; і справді є так багато бажань, здійснення яких можна з нетерпінням очікувати на Новому Небі Новій Землі. Господь вклав вічність у наші серця, і ми знаємо, що в житті повинно бути щось більше, ніж маємо тут і зараз.

**На які ще благословення ми можемо розраховувати у вічності?
Ісаї 25:8; Об'явл. 7:17; 21:4.** _____

Безперечно, найбільшим небесним благословенням буде нарешті побачити Ісуса й особисто подякувати Йому за те, що Він здійснив для нас на цій грішній Землі. Ми бажатимемо постійно поклонятися Господу за те, що Він власними стражданнями на хресті спас нас від вічної смерті.

«Заколений Агнець достойний прийняти силу і багатство, мудрість, міць, честь, славу, благословення!» (Об'явл. 5:12).

Іван Хреститель представив Ісуса як «Агнца Божого» (Івана 1:36). Двоє учнів Івана, почувши ці слова, пішли за Ісусом (Івана 1:37), і Об'явл. 14:4 говорить, що ми повинні робити те ж саме. «Вони йдуть слідом за Агнцем, куди б Він не йшов» (Об'явл. 14:4). Однак для того, щоб захотіти йти за Ним на Небесах, ми маємо спочатку прямувати за Ним тут, на Землі.

Агнець Ісус — також наш Пастир, і Він веде нас, як ніхто інший. Це так заспокоює нас, коли ми боремося із проблемами, але навіть на Небесах наш люблячий Спаситель ніколи не перестане провадити нас. Слово Боже свідчить: «Агнець, Який посеред престолу, буде пасти їх і водитиме до джерел вод життя» (Об'явл. 7:17). Як Його народ, Його вівці, ми підемо за Ісусом на Небо, вічно бажаючи бути в Його присутності. Однією з визначальних характеристик Божого народу є те, що «Його Ім'я на їхніх чолах» (Об'явл. 22:4). Це означає, що ми завжди будемо думати про Нього.

Проспівайте свій улюблений псалом про Ісуса та поміркуйте над його змістом. Подякуйте Господу за Його незбагненну любов до вас.

«ПРИЙДІТЬ!»

Господь знов і знов запрошує нас: «Прийдіть».

Прочитайте зазначені біблійні тексти і зверніть увагу на запрошення Ісуса прийти до Нього: Матв. 11:28–30; Ісаї 55:1–3; Івана 6:44.

Сьогодні Святий Дух бажає привести вас до Ісуса. Спаситель запрошує вас прийти до Нього, перебувати в Ньому сьогодні і щодня, доки Він не прийде. Коли ви відгукнетесь і прийдете до Христа, коли ваше серце зм'якне, а розум довіриться Йому, тоді відчуєте мир, бо знатимете: Він воскресить вас, Свою дорогоцінну дитину, в останній день цієї грішної Землі. Ісус сказав: «Того, хто приходять до Мене, Я не вижену геть» (Івана 6:37).

Ми маємо відчувати нагальну потребу співпрацювати зі Святим Духом, щоб закликати інших налагоджувати спасенні взаємини з Ісусом. «А Дух і наречена кажуть: Прийди! І хто чує, нехай каже: Прийди! І спраглий нехай прийде, і хто бажає, нехай візьме воду життя даром» (Об'явл. 22:17).

Запропоноване Богом спасіння — це безкоштовний дар благодаті. Якщо ми приймемо Його у своє життя й полюбимо Його «всім своїм серцем, усією своєю душею і всією своєю силою» (Втор. 6:5), наше життя тут і в майбутньому зміниться назавжди.

Запрошуючи нас прийти до Нього, Ісус водночас обіцяє в останніх словах в Біблії: «Так, незабаром приходжу! Амінь! Так, прийди, Господи Ісусе» (Об'явл. 22:20).

Як скоро Він прийде? Як тільки ми востаннє закриваємо очі, наступне, що побачимо, — Прихід Христа. Зважаючи на швидкоплинність нашого життя, саме так скоро Ісус повертається за нами. Можливо, нашою першою думкою після воскресіння буде: «О, Господи, як же скоро Ти прийшов!»

Зараз ми бачимо Спасителя тільки своїми духовними очима, але під час Другого приходу побачимо Його віч-на-віч. Не втомлюйтеся очікувати зустрічі з Ним! Зберігайте це бажання живим, плачайте його з вірою в любов і доброту Бога. Постійно споглядайте Ісуса, як

це робив Давид: «Я завжди маю Господа перед собою» (Псал. 16:8). «Так, прийди, Господи Ісусе!» (Об'явл. 22:20).

Помоліться зараз, щоб ваша віра була витривалою та дозволила вам цілком і повністю довіритися Тому, Хто помер за вас і скоро повернеться за вами.

П'ятниця, 26 червня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Якщо ми не приймемо релігію Христа, живлячись Словом Божим, то не матимемо права на вхід до Божого міста. Живучи земною їжею, виховавши у собі смак і любов до земних речей, ми будемо непридатні для небесних дворів, не зможемо оцінити чистої небесної атмосфери, яка наповнює Небо. Голоси ангелів і музика їхніх арф не задовольнять нас. Небесна наука залишиться загадкою для нашого розуму. Ми маємо прагнути й жадати праведності Христа; нам необхідно бути виліпленими та сформованими під перетворювальним впливом Його благодаті, щоб стати придатними для спілкування з небесними ангелами...

Тоді народи не матимуть іншого закону, окрім Закону небесного. Усі будуть щасливою єдиною сім'єю, одягненою в шати хвали й подяки... Тоді співатимуть разом ранкові зорі, а сини Божі викукуватимуть від радості, тимчасом як Бог і Христос проголосять: “Не буде більше гріха, не буде більше смерті”.

Ми хочемо мати звичку говорити про Небо, про прекрасне Небо. Говорити про те життя, яке триватиме доти, доки житиме Бог, і тоді ми забудемо про свої маленькі випробування і труднощі. Нехай Бог наповнить Собою ваш розум» (Е. Уайт. Віра, якою я живу. С. 363).

Запитання для обговорення:

1. Прочитайте розповідь Еллен Уайт про видіння, у якому вона побачила Небо (див. Ранні твори. С. 14–20). Що вас найбільше вразило в цьому описі?
2. Які думки уроків цього кварталу ви хочете запам'ятати й застосувати, щоб зберегти ваші стосунки з Богом міцними, доки не побачите Ісуса віч-на-віч?

3. Кому з ваших рідних або близьких необхідно почути про небесну надію? Постарайтеся якнайшвидше поділитися з ними цією вісткою. Пам'ятайте: ви не можете поділитися з ними надією, якої самі не маєте.

Підсумок: Нехай Господь дасть упевненість «у тому, що Той, Хто розпочав у вас добре діло, завершить його до дня Ісуса Христа» (Филп. 1:6). Отже, Він і розпочав наші взаємини з Ним, і завершить їх. Нехай Бог допоможе нам зростати в любові й вірі в очікуванні цього дня, завжди покладаючись лише на праведність Христа, яку Він зараховує нам по вірі.

ЧАСТИНА I: ОГЛЯД

Основні тексти:

Псал. 80; Об'явл. 21:4; Екл. 3:11

Цього тижня ми завершуємо наше тримісячне роздумування над темою взаємин з Богом. Наше дослідження досягає кульмінації в запитанні: що ми здобули за цей час, присвячений вивченню, роздумам, обговоренню цієї теми та прагненню побудувати правильні стосунки з нашим Творцем і Спасителем? Яке знання ми отримали за цей час?

На запитання фарисеїв про прихід Божого Царства Ісус відповів словами в теперішньому часі: «Боже Царство всередині вас» (Луки 17:21). Однак Своїм учням, які теж були стурбовані цим запитанням, Він дав відповідь у майбутньому часі: «Настануть дні, коли забажаєте побачити» (вірш 22; пор. вірш 37). Тобто лише ті, хто має близькі, глибокі стосунки із Христом, по-справжньому прагнутимуть побачити Його обличчя.

Проте маємо визнати велику дивовижну закономірність: що ближчими стають наші взаємини з Ним, то сильнішою стає наша жага Його Самого. Часом ми відчуваємо розчарування через затримку відповіді на наше прагнення побачити Його віч-на-віч. В останньому уроці ми поміркуємо над цими двома сторонами нашої духовної спраги: прагнення до більш особистого пізнання Бога та жага глибшої близькості з Ним. Ми, як Яків, шукатимемо розуміння, що означає побачити Боже обличчя. Також молитимемося разом з левітом Асафом, звертаючись до 80-го псалма, народженого цією тугою — побачити Бога віч-на віч.

ЧАСТИНА II: КОМЕНТАР

Побачити обличчя Бога: досвід Якова (Бут. 32:22–33:10)

Коли Яків боровся з Богом, він не знав Його Імені (Бут. 32:30). Але принаймні найменував місце, де йому явився Бог: «Пенуел», що означає «лице Бога» (Бут. 32:31). Назва «Пенуел» була для патріарха особливим знаком про особисту зустріч із Господом. Однак використаний у цьому уривку єврейський вираз *панім Ель панім* — «обличчям

в обличчя» — не означає, що Яків справді побачив лице Бога. Цей вислів є синонімом до вислову «оглядати образ Господа» (Чис. 12:8, переклад І. Огієнка), відображаючи досвід безпосередньої зустрічі з Богом (Втор. 5:4). Патріарх пов'язує своє спасіння саме із цим досвідом: «Та збереглася душа моя» (Бут. 32:31, переклад І. Огієнка). Єврейське дієслово *нац'аль* — «зберегти» — часто стосується визволення Богом від ворогів і нещастя (1 Сам. 12:21, 22), але також може мати відтінок духовного спасіння від гріха й вини (Псал. 39:9; 119:170).

Після зустрічі з Богом (Бут. 32:22–32) Яків вирушає на зустріч зі своїм братом (33:1–16). У такий спосіб попередня зустріч із Господом готує патріарха до зустрічі з рідним братом.

Розповідь про зустріч Якова з Ісавом (33:5–15) пов'язує інформацію про обличчя Бога в *Пенуелі* (32:31) з повідомленням про обличчя Ісава (33:10). Також ця розповідь пов'язує благодать Бога до Якова (33:5, 11) з благодаттю Ісава до Якова (вірші 8, 10, 15). Вираз: «Підвівши свої очі, Яків побачив: ось...» (вірш 1; пор. вірш 5), який уводить у текст момент побачення Якова з Ісавом, є типовим при зображенні появи Господа, тому це передбачає асоціацію Ісава з Богом. Отже, поведінка Ісава сповнена надії для його брата. Коли Яків нарешті зустрічає Ісава, він чітко пов'язує своє ставлення до брата зі своїм ставленням до Господа: «Я побачив твоє обличчя, наче б хтось побачив Боже обличчя» (вірш 10). Ісав приймає подарунок Якова (вірш 11), а це знак, що він готовий простити його. Яків побачив «Боже обличчя» (*Пенуел*) в обличчі Ісава. Досвід Якова з Ісавом — це другий *Пенуел*, підготовлений першим *Пенуелом*. Ця згадка про Бога підкріплена використанням дієслова *рац'а*, «уподобав» (вірш 10, переклад І. Огієнка), технічного дієслова з мови жертвоприношень, яке означає жертву або поклоніння, «угодне», «уподобане» для Господа (Левіти 22:27; Амос 5:22, переклад І. Огієнка).

Зустріч Якова з Богом допомогла йому під час зустрічі з братом. Так само примирення з братом вплине на його стосунки з Господом. Розділ 33 завершується повідомленням про побудову Яковом жертвника, якого він назвав «*Ель Елохей Ізраїль*» (вірш 20), що означає «Бог, Бог Ізраїля» або «Бог Ізраїля». Тут уперше Яків визнає Його своїм Богом. Раніше патріарх звертався до Господа лише як до Бога своїх батьків, але ніколи як до свого Бога. Яків зрозумів, що його любов до Господа і його любов до брата взаємозалежні. Ісус виводить цей унікальний теологічний урок із Писання: «Любитимеш Господа Бога свого всім своїм серцем, і всією своєю душею, і всією своєю думкою!

Це — перша і найбільша заповідь. Друга — подібна до неї: Любитимеш свого ближнього, як самого себе! На цих двох заповідях тримається весь Закон і Пророки» (Матв. 22:37–40).

Для Ісуса любов до Бога та любов до ближнього тісно пов'язані: якщо ми не любимо свого ближнього, то не здатні по-справжньому любити Бога. Щоб побачити обличчя Господа, ми маємо навчитися бачити Його обличчя в нашому браті й сестрі. І, навпаки, щоб побачити Божу присутність у людях, ми повинні мати особисті близькі стосунки з Господом.

Побачити обличчя Бога: молитва Асафа (див. Псал. 80)

Читаючи цей плач Асафа, спробуймо сприйняти його роздуми й послання як такі, що стосуються нашого власного досвіду спілкування з Богом.

Молитва до мовчазного Бога. Асаф, автор 80-го псалма (див. також Псал. 50; 73–83), був одним з левітів, якого Давид призначив диригентом хору в скинії.

Молитва Асафа, виголошена в Домі Божому, сповнена глибокої туги за Богом, а подекуди навіть відчаєм і гіркотою через Його мовчання. Господь, до Якого Асаф звертає свою молитву, перебуває у Святому Святих — «на херувимах» (вірш 1); однак водночас здається, що Він мовчить та відсутній.

Застосування: Як і Асаф, Божий народ останнього часу звертається в молитві до Христа, Котрий перебуває у Святому Святих, готуючи Свій народ до встановлення Божого Царства на Землі. Як і Асаф, Божі люди очікують Свого Спасителя, Який, здається, зволікає з поверненням та не відповідає на їхні благання. Вони переживають «час скрути» (Дан. 12:1), коли Господь мовчить. Однак продовжують чекати (вірш 12) й молитися про Його Пришестя, як і перші християни, котрі вітали одне одного словами: «Марана-та!» [«Господи, прийди!» або «Господь гряде!»] (1 Кор. 16:22).

Туга. Молитва Асафа починається з глибокої туги за присутністю Бога. Псалмист благає Його зійти і спасти Свій народ (див. Псал. 79:2, 3, 8), який постійно плаче (див. Псал. 80:6). Тугу Асафа також чути в його запитанні ад *мат'ай* — «аж доки?» (Псал. 79:5, переклад І. Огієнка) — вигуку, який часто звучить з уст пригноблених у багатьох псалмах (див. Псал. 13:2; 62:4; 74:10; 94:4 та ін.). Те саме запитання лунає з уст ангела у видінні Даниїла, виражаючи прагнення Божого есхатологічного суду (див. Дан. 8:13).

Віднови й повернися. Приспів Псалма 80 надає йому ритму, повторюючись тричі: на початку (вірш 4), у середині (вірш 8) і наприкінці (вірш 20). Цей приспів звучить так: «Господи, Боже сил, віднови нас. Нехай засяє обличчя Твоє, — і ми спасемося!» (вірш 20). Заклик до відновлення (*шув*) Божого народу перегукується з благанням до Бога повернутися (*шув*) — повернутися обличчям до Свого народу.

Застосування. Як і Асаф, Божий народ прагне Його присутності й очікує від Нього відповіді — як у суді, так і в спасінні. Так само вони закликають до покаяння — повернення до Бога, яке нерозривно пов'язане з поверненням Самого Бога.

Священне благословення. Приспів Псалма 80 перегукується зі священним благословенням: «Нехай Господь засяє Своїм обличчям до тебе» (Чис. 6:24–26). Паралель між цим приспівом і священним благословенням дає змогу побачити, що спасіння від Бога обіцяне в категоріях благодаті (вірш 25) та миру (вірш 26).

Застосування. Як і Асаф, ми повинні звертатися до Бога з проханням: «Оживи нас, і ми прикликатимемо Твоє Ім'я!» (Псал. 80:19).

Божий народ так само покликаний бути благословенням для інших, своїм свідченням сприяючи спасінню людей.

Висновок. Існує глибокий зв'язок між переживанням Якова, котрий бачив лице Боже, і молитвою Асафа, у якій він тужить за Божим обличчям. Наші вертикальні взаємини з Господом безпосередньо впливають на якість наших горизонтальних стосунків з братами й сестрами в Христі. Проте релігія, яка породжує в нас лише прагнення до Неба, не матиме успіху, якщо ми нехтуємо моральними обов'язками та не дбаємо про стосунки з ближніми. Ми повинні завжди пам'ятати: без благодаті Господа не зможемо щиро любити свого ближнього, створеного за образом Божим.

ЧАСТИНА III: ЗАСТОСУВАННЯ В ЖИТТІ

Порада для вчителя. Обговоріть із класом запропоновані нижче практичні завдання. Заохочуйте учасників обрати одне або кілька з них та запровадити у своє духовне життя упродовж тижня. Запропонуйте їм підготуватися й поділитися наступної суботи тим, як ці кроки допомогли їм наблизитися до Ісуса.

Завдання 1: Побачити обличчя Бога у своєму братові чи сестрі (прочитайте Матв. 25:35–45)

Привчай себе бачити краще в тій людині, з якою тобі важко порозумітися чи яку важко полюбити. Проси Господа допомогти тобі в цьому прагненні. Помітивши щось негативне в її словах чи поведінці, відразу пригадай щось добре, пов'язане із цією людиною. У такий спосіб поступово працюй над тим, щоб неприємна тобі людина стала другом. Ось кілька порад, що ти можеш зробити в присутності цієї людини або для неї:

- Усміхнися.
- Поговори.
- Проведи з нею час.
- Поділися чимось добрим.
- Помолися за цю людину або разом з нею.
- Зроби їй подарунок.
- Утримайся від осуду. Натомість вислови похвалу, не перебільшуючи.
- Запроси її на обід. Знайди спільну думку чи захоплення й обговоріть це разом.
- Якщо ця людина завдала тобі болю — прости.

Завдання 2: Молися до Бога словами Асафа.

А. У ранковій молитві проси Господа ввійти у твій день, у твої слова, дії, стосунки.

Б. Якщо страждаєш або гніваєшся через несправедливість, молися, аби Бог увійшов у твоє серце. Проси Його утвердити в тобі Своє Царство миру, справедливості й любові.

Завдання 3: Ностальгія за Едемом.

Працюй над тим, щоб у твоєму серці зростала «духовна туга за Едемом»:

Поміркуй над переходом на рослинний раціон як свідченням поваги до святості життя.

Підготуй особливу суботню атмосферу, яка стане передчуттям Божого Царства. Ось кілька порад:

- А. Прибери та прикрась дім з думкою про суботніх гостей.
- Б. Прикрась помешкання і стіл квітами.
- В. Приготуй смачну поживну трапезу.
- Г. Проведи живе натхненне богослужіння.

СУБОТНЯ ШКОЛА

1. СШ — ядро Церкви

Подібно до будови атома, який складається з ядра й електронів (позитивно й негативно заряджених частинок), які рухаються по своїх орбітах навколо ядра, СШ є ядром, що об'єднує навколо себе різні напрямки життя і служіння Церкви.

СШ об'єднує два основних напрямки життя та служіння Церкви — внутрішній і зовнішній. Внутрішній напрямок передбачає служіння одному, створення духовної атмосфери в громаді. Це основне підґрунтя для виконання місії, яку визначив Бог. Неможливо повноцінно виконати місію, якщо члени Церкви не мають миру та Божої любові між собою (Івана 13:35).

Зовнішній напрямок передбачає місію проповіді Євангелія через служіння світові поза Церквою.

Внутрішнє та зовнішнє служіння Церкви взаємозалежні, але не взаємозамінні. Без доброї внутрішньої атмосфери в Церкві неможливо звершити зовнішнє служіння. Без зовнішнього служіння стає безглуздим внутрішнє служіння, адже внутрішня атмосфера створюється для спасіння людей поза Церквою.

2. Суботня школа й атмосфера в церкві

Атмосфера в класах СШ впливає на атмосферу у всій громаді — як для членів Церкви, так і для гостей. Перше, куди потрапляє людина на богослужінні, — це СШ. Враження про Церкву складається насамперед за допомогою СШ.

СШ — потужний інструмент, який Бог дав церкві, для створення атмосфери, необхідної як членам громади, так і гостям. Атмосфера, у яку занурюється нова людина, перше спілкування та стосунки із церквою — це спілкування в класі СШ. Отже, перше враження гостя про Церкву складається за допомогою СШ. І лише потім проповідь.

Ідеальний варіант для гостей — це гостьовий (пасторський клас) з вивчення Біблії, але не у всіх громадах і групах він є (через об'єктивні обставини: один пастор на кілька громад, нестача людського ресурсу, особливо у невеликих громадах, тощо).

3. Суботня школа та її цілі

1. Вивчення Біблії.
2. Братнє спілкування.
3. Проповідь Євангелія.
4. Глобальна місія.

Усі чотири цілі мають одну основу — Боже Слово!

1. Вивчення Біблії — вивчення Слова для духовного зміцнення церкви.
2. Спілкування одне з одним — Слово впливає на стосунки всередині церкви.
3. Проповідь Євангелія — проповідь Слова світові.
4. Глобальна місія — поширення Слова у світі.

Отже, перша й друга цілі спрямовані на внутрішню роботу церкви, третя та четверта передбачають зовнішню працю.

Саме за допомогою Слова формуються цілі СШ, які походять із двох напрямків життя та служіння церкви: внутрішнього й зовнішнього (див. вище).

1. Вивчення Біблії говорить саме за себе. Духовне зміцнення громади здійснюється через вивчення Слова.
2. Братнє спілкування. Це спілкування відбувається в межах Слова, яке впливає на стосунки всередині громади.
3. Проповідь Євангелія. Проповідь Слова світові, Слова, яке підкорило серця та життя віруючих і сформувало атмосферу миру й любові між ними.
4. Глобальна місія. Особиста участь у місії з поширення Слова у всьому світі.

Неважко помітити, що перші дві цілі СШ передбачають внутрішню роботу церкви. Третя й четверта цілі — це зовнішня праця церкви.

4. Суботня школа та її головна функція

Головна функція СШ — перетворення! Якщо не відбувається перетворення в житті учня, тоді СШ не виконує своєї функції.

Бажаєте змінити церкву — змініть СШ. Сильна й повноцінна СШ допомагає досягти майже будь-яких цілей в громаді та з громадою.

Залучення учнів до СШ відбувається з єдиною метою — зміна і перетворення за допомогою Слова як окремої особистості, так і всієї громади.

«Якщо добре організувати її роботу, Суботня школа володіє дивовижною силою і може здійснити велику справу, хоч нині вона не така, якою могла і мала б стати. Вплив, який справляє Суботня школа, має

удосконалювати і примножувати Церкву... Суботня школа являє собою найцінніше місіонерське поле, і якщо навіть тепер помітно її добрі плоди, то це лише початок того, чого ще можна досягнути» (Е. Уайт. Свідчення щодо роботи Суботньої школи. С. 29).

Увага! Не рухаємося далі, доки не переконаємося, що вчителі засвоїли матеріал. Якщо хтось проігнорував, не встиг, лінується чи йому важко, то спокійно пояснить, що це необхідно та дуже важливо. Ще раз коротко повторить з учителями вивчену тему. Протестуйте їх усно чи письмово на знання головних тез цієї теми. Повторюйте їх протягом півтора місяця на розборах уроку СШ. Простежте, щоб усі вчителі засвоїли матеріал. Допоможіть індивідуально. Підтримуйте, хваліть та підбадьорюйте добрим словом. Знайдіть у кожного вчителя тільки йому властиву позитивну рису чи здатність і скажіть йому про це. Найбільшою нагородою за таку непрсту працю вчителя СШ у процесі цього навчання буде духовне перетворення як самого вчителя, так і його учнів. Вони бачитимуть, як змінюються люди у їхньому класі. І це головна суть усієї СШ. Говоріть і повторюйте це вчителям.

НАВЧАННЯ

Урок 1. Визначення

Ключовою фігурою будь-якого навчання є учитель. Учитель СШ не виняток із правил, але він відрізняється від інших педагогів, адже є учителем Божого Слова. Учитель Слова Божого — велике покликання! Учитель СШ — це не просто людина, котра проводить уроки за посібником СШ, це викладач Слова, яким Бог колись створив Землю і може перетворити грішника за Своїм образом і подобою. Це зовсім інше ставлення, сприйняття й відповідальність у підході до вчительства в СШ. Необхідне переосмислення цих понять.

Учитель — це учень. Тільки той може бути справжнім учителем, хто здатний навчатися сам. Розвиток учнів безпосередньо залежить від розвитку вчителя.

Учитель — це керівник. Учитель СШ — це керівник, а не просто викладач. Функції викладача закінчуються із викладом матеріалу уроку. Керівник класу СШ має ширші функції та вплив. У школі є викладачі різних дисциплін і водночас є класні керівники. Одні відповідальні лише за виклад уроку, тоді як інші — за життя класу загалом і кожного учня зокрема. Учитель СШ — це пресвітер чи пастор у довіреному йому класі, групі людей.

Учителеві необхідно розуміти й осмислювати весь процес навчання глобально, від початку до кінця. Тобто йому потрібно усвідомлювати, куди

він веде учнів за допомогою процесу навчання. На цьому шляху (або в цьому процесі) його завдання підтримувати, спрямовувати, зміцнювати довірених йому людей (людей, за яких Ісус віддав життя).

Що таке навчання? Навчання — це процес перетворення мислення, що безпосередньо впливає на зміну характеру.

«Робота Суботньої школи надзвичайно важлива, і всі, хто цікавиться істиною, повинні докладати зусиль, щоб зробити її успішною» (Е. Уайт. Свідчення щодо роботи Суботньої школи. С. 109).

Навчання — це «гра на піаніно». Людина, бажаючи навчитися грати, не переходить до наступного уроку, поки на практиці не засвоїть попередній. Теорія не зможе задовольнити практичні потреби. Саме тому в СШ є один день теорії (урок СШ) і шість днів практики (домашні практичні завдання в СШ). Головне не швидкість, а практичне оволодіння матеріалом, терпіння та цілеспрямованість.

У процесі навчання в СШ для вчителя є найвища точка компетенції, або «вищий пілотаж»: учень досягає результату або знаходить відповідь з допомогою учителя, але впевнений, що це його власне досягнення або відкриття. Це мета, до якої прагне вчитель. Учитель не стає для учнів центральною фігурою або кумиром, а за допомогою Слова допомагає учням споглядати Ісуса, з Яким учні здобувають безцінний досвід.

«Якщо в Суботній школі ви досліджуєте тему з Божого Слова з вашими учнями, то вам потрібно пояснити основи вашої віри так ясно, щоб ваші учні переконалися у їхній істинності» (Е. Уайт. Поради щодо роботи СШ. С. 31).

Домашнє завдання. Молимося про силу, щоб у процесі навчання відбувалося переосмислення ролі вчителя Божого Слова.

Увага! Не рухаємося далі, поки в усіх не вийде виконати домашнє завдання. Ви повинні бути цілком упевнені, що вчителі СШ засвоїли цей матеріал. Якщо хтось проігнорував, не встиг, лінується чи йому важко, то спокійно пояснить, що це необхідно та дуже важливо. Ще раз коротко повторить з учителями вивчену тему. Протестуйте їх усно чи письмово на знання головних тез цієї теми. Повторюйте їх протягом півтора місяця на розборах уроку СШ. Простежте, щоб усі вчителі засвоїли матеріал. Допоможіть індивідуально. Підтримуйте, хваліть і підбадьорюйте добрим словом. Знайдіть у кожного вчителя тільки йому властиву позитивну рису чи здатність і скажіть йому про це. Найбільшою нагородою за таку непрсту працю вчителя СШ у процесі цього навчання буде духовне перетворення як самого вчителя, так і його учнів. Вони бачитимуть, як змінюються люди у їхньому класі. І це головна суть усієї СШ. Говоріть і повторюйте це вчителям.

Урок 2. Рівні навчання

Навчання можна умовно поділити на три рівні: факти-знання, факти-узагальнення, факти-застосування.

Рівень факти-знання — це як будівельний матеріал, з якого нічого ще не побудовано. Це проста констатація факту, від якої людині немає жодної користі, крім інформаційної. Учень просто отримує фактичну інформацію. Однак цей рівень займає своє місце в процесі навчання. Це будівельний матеріал для наступного етапу. Про цей етап навчання Е. Уайт говорить: «Щоб отримати найбільшу користь із занять у Суботній школі, як батьки, так і діти повинні присвячувати час вивченню уроків і прагнути здобути ґрунтовні знання подій і фактів, а також духовних істин, задля засвоєння яких ці факти призначені» (Е. Уайт. Поради щодо роботи СШ. С. 41).

Рівень факти-узагальнення. На цьому етапі з окремих фактів складається певна картина, сюжет, який можна застосувати в житті людини, котра вивчає істину. Як з окремих цеглин викладаються стіни і вимальовуються обриси будинку, так і окремі факти на другому етапі набувають практичної цінності. Учень розуміє безпосередню користь, яку може принести йому інформація, що вивчається. Інакше кажучи, учень починає розуміти, які біблійні факти може використати у своєму житті як принципи, що відкриваються в Божому Слові під час дослідження фактів-знань.

Рівень факти-застосування. Це, мабуть, найважливіший етап, до якого учні рідко добираються, — застосування, або реалізація, вивченого та зрозумілого матеріалу в практичному житті. Є будматеріал, з якого зведено будинок, учень дивиться на нього і навіть показує іншим, але так і не наважується жити в ньому. Запитання: а навіщо будував? Можна все життя розмірковувати про великі істини, але так і не скуштувати їхньої величі (див. Луки 10:25–37; Псал. 34:9). Факти-застосування — це не просто будинок, який збудували, а будинок, у якому живуть, саме задля цього він і зведений.

«Адже Слово Боже — живе і діяльне, гостріше від усякого двосічного меча: воно проникає аж до поділу душі й духа, суглобів і мозку кісток, судить думки й наміри серця» (Євр. 4:12). Живе Слово здатне діяти. Його необхідно застосовувати та втілювати у житті. Саме для цього воно й існує, це його призначення. Увесь процес навчання веде людину до основної мети — застосування в практичному житті, за допомогою чого відбувається перетворення характеру.

Якщо навчання — це перетворення характеру, то найважливіше в ньому — залучення учнів до дослідницького процесу, де з'являються нові відкриття, які можна застосувати на практиці.

«Коли вчителі Суботньої школи виклали уроки про зовнішнє одкровення, їхня робота лише почалася, і вони не повинні припиняти свою працю, допоки не усвідомлять, що небесні принципи закарбувалися не тільки у свідомості учня, а й у його серці» (Свідчення щодо роботи Суботньої школи. С. 57, 58).

Учитель не випускає з уваги високої мети своєї праці («вищий пілотаж»): учень досягає результату або знаходить відповідь з допомогою учителя, але впевнений, що це його власне досягнення або відкриття!

Домашнє завдання:

1. Зошити СШ (усе не запам'ятаєш).
2. Молитва про силу, щоб у процесі навчання відбувалося переосмислення своєї ролі як вчителя Божого Слова.
3. Зафіксувати у свідомості кінцеву мету навчання (застосування).

Увага! Не рухаємося далі, поки в усіх не вийде виконати домашнє завдання. Ви повинні бути цілком упевнені, що вчителі СШ засвоїли цей матеріал. Якщо хтось проігнорував, не встиг, лінується чи йому важко, то спокійно поясніть, що це необхідно та дуже важливо. Ще раз коротко повторіть з учителями вивчену тему. Протестуйте їх усно чи письмово на знання головних тез цієї теми. Повторюйте їх протягом півтора місяця на розборах уроку СШ. Простежте, щоб усі вчителі засвоїли матеріал. Допоможіть індивідуально. Підтримуйте, хваліть та підбадьоруйте добрим словом. Знайдіть у кожного вчителя тільки йому властиву позитивну рису чи здатність і скажіть йому про це. Найбільшою нагородою за таку непросту працю вчителя СШ у процесі цього навчання буде духовне перетворення як самого вчителя, так і його учнів. Вони бачитимуть, як змінюються люди у їхньому класі. І це головна суть усієї СШ. Говоріть і повторюйте це вчителям.

**Матеріал підготував керівник СШ та ОС Центральної конференції
Єрьомін Віталій**

Посібник з вивчення Біблії в Суботній школі з коментарями для вчителів
на II квартал 2026 р.

ЗРОСТАННЯ У ВЗАЄМИНАХ З БОГОМ

Ніна Етчисон

Директор видавництва **В. Кулага**, головний редактор **І. Джердж**,
переклад **А. Чепель**, **О. Бабенцова**, богословська експертиза **І. Корещук**,
редагування **Л. Качмар**, коректори: **О. Мехоношина**
верстка **Т. Романко**, обкладинка **Т. Романко**,
відповідальна за друк **Т. Грицюк**

Формат 84x108₃₂ Папір газетний. Офсетний друк.

Підписано до друку 22.11.2025 р. Гарнітура Октава. Наклад 1650 прим.

Видавництво «Джерело життя» 04052, м. Київ, вул. Лук'янівська, 9/10-А
тел. (044) 425-69-06, e-mail: dzherelo@ukr.net, www.adventist.ua, bookson.com.ua, lifesource.ua